

హాస్య

22-1-62

పిల్లవరి 1-15 కార్యక్రమాలు

విడి ప్రతి పేరి:

ప్రచురణ ప్రతి నెలా

35 నమూనెనలు

7. 22 తే ది లు

ఆల్ ఇండియా రేడియో ప్రచురణ

టి. కె. శోమిందరావు
(మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 4)

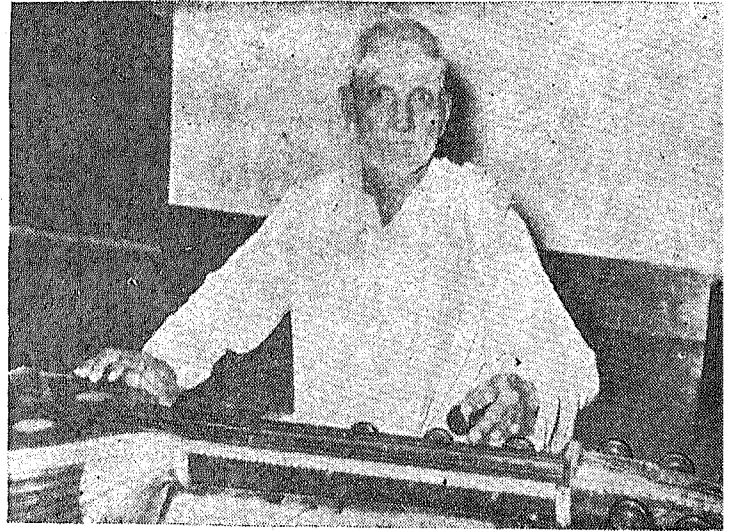
భగవతిచతుర్వత్య, రచన నాటిక-దాశిపావ
(అఖిలభారత నాటక కార్యక్రమము, ఫిబ్రవరి 15)

ఎస్. బాలచందర్: విణ (మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 13)

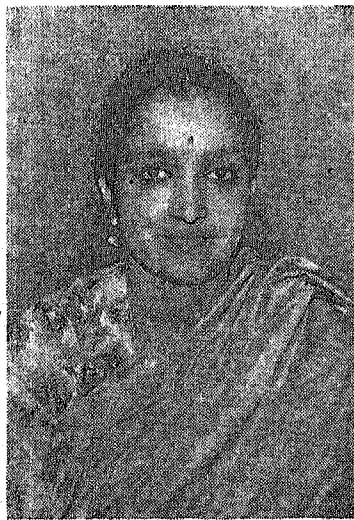
బి. వి. రామన్, బి. వి. లక్ష్మణన్ (మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 11)

బూదలూర్ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి: గోటువాద్యం (మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 5)

పారశాల పాన్సమ్మల్
(మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 8)

గౌరీ కువ్వస్వామి
(మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 9)

ఎ. ఎస్. పి. అయ్యర్: ప్రసంగం (ఆంగ్లం)
(మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 8)

ఎస్. ఎస్. క్రినివాసన్, వెణువై
(హైదరాబాద్, ఫిబ్రవరి 5)

వాణి

జూలై 1, 22-వ తేదీలలో వెలువడును.
నిడివరి వెల: 30 పయాపైవలు.
సంవత్సర చందా రూ. 3-40 పయాపైవలు.
సంవత్సరమునకు కట్టవలసిన చందా
అంగీకరింపబడదు

ఇతర నివరములకు

నిడివరి, 'వాణి'

అతిథియో తేదియో, మద్రాస్-4.

ALL INDIA RADIO

**It Pays
to Advertise
in VANI**

For advt. rates and other
particulars please write to:-

The Editor 'VANI'
All India Radio, Madras-4

సంపుటము XIII]

వాణి 22-1-1962

[సంచిక 17

టాగూర్ : జానపద సంప్రదాయం

అంగ్ల మూలం : డా॥ సుకుమార్ నేన్

“గ్రంథంత బలగంకల కుటుంబముతో
వుట్టినా చిన్నతనంనుంచి ఏకాకిగా
వుండేవాణ్ణి” అని రవీంద్రనాథ్ టాగూర్
తన పూర్వస్మృతులలో చెప్పుకున్నారు.
చదవేనే వయస్సు రాకముందు ఆయన
పగలంతా నేవకుల భాగంలోని ఒక చిన్న
గదిలో గడిపేవాడు. ఆ గదికి ఒక్కటే
ఒక్క కిటికీ. అందులోనుంచి బయట
ఒక తోటా, దాని వెనక ఒక చెరువూ
కనపడుతుండేవి. రాత్రి భోజనమైన
తర్వాత లోపలి గదిలో పడుకునేవాడు.
అక్కడ ఒక పనికత్తె ఆయన్ను నిద్ర
పుచ్చడానికి జోలపాటలు పాడేది. కథలు
చెప్పేది. ఈ పాటలూ, ఈ కథలూ ఆ
కుర్రవాని మనఃపరికంపైన గాఢ
ముద్రలు వేసుకున్నై. అవి మనస్సులో
మూర్తి కట్టించిన రూపాలను తలుచు
కుంటూ ఆయన తరుచుగా మేలుకునే
వుండేవాడు. ఆ గదిలో రాత్రిళ్లు గుడ్డి
దీపం ఒకటి పెట్టేవాళ్లు. గదిగోడలమీద
పడే దాని వెలుగు—సిడల్లో ఆయన
ఊహా బొమ్మలను చూచేది. మధ్యా

హ్నం యాట టాగూర్ కేమీ పని వుండేది
కాదు. నేవకుల భాగంలోని గదిలో కిటికీ
వద్ద చేరేవాడు. అందులోనుంచి కనపడే
దృశ్యాలమీదా వినబడే శబ్దాలమీదా
ఆయన ఊహా వీరవిహారం చేసేది పరు
గెత్తే మేఘాలు అపదలో వున్న రాకుమా
రిని రక్షించడానికి రెక్కల గుర్రంమీద
దొడుతీసే కథల్లోని రాజకుమారుడు అవి
అనిపించేవి. తోటవెనక చెరువులో ఒక
మూలపున్న మురిచెట్టు మొదలును చుట్టు
కున్న చిక్కని చీకటి పొదలు రాజకుమా
రిని బంధించి వుంచిన భయంకర రాక్ష
సుల గుహలా కనిపించేవి. ఈ విధంగా
మొదటినుంచి ఆలోచనపర్యవేసిన ఆ బాల
కుని ఊహా జానపద సంప్రదాయంచేత
పోషింపబడ్డది.

అంత్యప్రాస, లయజ్ఞానము

ఇంతేకాదు, టాగూర్ ను కవిపెట్టుకుని
వుండే నేవకులలో కొందరు పూర్వాశ్ర
మంలో ఊరూరూ తిరుగుతూ ఇరుగు
పొరుగు జిల్లాలలోని గ్రామీణులకు జాన

పద సంగీతం అందజేసే నిండాలుకు చెల్లె
దినవాళ్లు. వారిలో ఒకడు దాళరధి రాయ్
పాటలను చక్కగా పాడనేర్చినవాడు. ఆ
పాటలు జానపద గేయాల బాణీలో జనా
కర్షకంగా వుండేవి. అతను ఆ పాటలను
తరుచుగా టాగూరుకు పాడి వినిపిస్తూ
వుండేవాడు. టాగూర్ మనస్సులో చిన్న
తనంలోనే అంత్యప్రాసల జ్ఞానమూ లయ
జ్ఞానమూ కుదురుకోడానికి ఈ పాటలే

ఈ సంపుటంలో

ముఖచిత్రం: అదిమవామలు	
(ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీ ఆశాఠవాణి వివిధ కేంద్రా లనుండి పెడ్యూర్ కళగకుణ, జాతులు అనే రూపకాన్ని వివరించును.)	
రవీంద్రుడు-జానపద సంగీతము	1
కడుపునిండే కథ	3
ఇటీవల దొరికిన పురావస్తువులు	6
శ్రీపాద కవిసౌర్యభాములు	9
ప్రాచీన రేవు పట్టణాలు	11
ప్రసార విశేషాలు	13
ప్రపంచములు, నాటికలు, యావకాలు	45
సంగీత కచేరీలు	46
వర్ధిల్లుతున్న	47
కవితా రీతులు—చిత్రకవిత్వం	51
వివిధ భారత	56

కారణం వీటిలో కొన్ని వద్యా
లూ పాటలూ ఆయన పసిహృద
యానికి ఎంత ఆనందం కలిగించే
వంటే, ఆయన చాలా కాలం
తర్వాత వ్రాసిన కవితల్లో
కూడా వాటిలోని కొన్ని పాదాలు
దొర్లుతూ వుండేవి. 'చిటపట
చినుకులుపడ్డాయి, చిన్నీవాగులు
పొంగాయి' అనే ఒక పద్య
పాదం ఆర్థవంతంగా కోళిదాసుని
మీఘదూత మొదటిసారి చదివి
నప్పుడు కలిగి నడక ఆనందాన్ని
కలిగించేదని ఆయన చెప్పాడు.
ఆ పాదం వున్న పద్యాన్నంతా
తన తొలి రచనలోని ఒక
పరిణతి చెందిన పద్యకావ్యంలో
ఆయన వాడుకున్నాడు. ఒక
జానపద గాథకు చెందిన ఇంకొక
పద్యం వుండేది. దాని సారం ఈ
క్రింది ద్వీపాదిలో నిలిచి వుంది.

"ఎరుల్ సోదరి పిలుస్తుంది, నవ్వు
చంపా సోదరులారా,
నిద్దుర లేవరే,

చంపక సోదరులు జవావిస్తున్నారు,
ఎందుకు మమ్మల విలిచేవ్,
వరుల్ పి సోదరి?"

ఈ కథ బెంగాలీ పిల్లలకు
ఎప్పుడూ చాలా ఇష్టమైంది.
బాల టాగూర్ హృదయ ఫలకం
మీద ఈ కథ ఎంత గాఢంగా
హత్తుకున్నదంటే తన ముప్ప
య్యవ యేట వ్రాసిన ఒక
ఉదాత్త కావ్యములో

[తరువాతి పేజీ వుంటుంది]

ప్రాధాన్యము ప్రాధాన్యము ప్రాధాన్యము

ఒకరు చాలా జబ్బుగా ప్రమాదస్థితిలో వున్నాడు -

తక్షణం కలుగు వెళ్ళాలి

దానిని "ప్రయోగిటీ" టెలిగ్రాము ద్వారా తెలియజేసి

జబ్బులు, ప్రమాదాలు, మరణాలు మొదలైన వాల్లోను కంటకానికి
'ప్రయోగిటీ' టెలిగ్రాము సౌకర్యం వున్నది.

ఎక్స్ప్రెస్, అర్జంట్ పండ్లకలంకంపై దీనికి అత్యధిక ప్రాధాన్య
మివ్వబడుతుంది; మామూలు ఎక్స్ప్రెస్ టెలిగ్రాముకు అద్యుక్తి ఉన్న
మాత్రమే అవుతుంది.

ఇట్టి టెలిగ్రామును పంపుతున్నప్పుడు "ప్రయోగిటీ" అని వ్రాయండి

మీ సౌకర్యంకోసం

మాతో సహకరించండి

తండ్రి - పాలా శాఖ

DA 60/623

చిత్రానియా

హెచ్చునాణ్యత గల
బిస్కెట్లు

కథానిక:

కడుపునిండే కథ

అవసరాల రామకృష్ణారావు

మొదట పిల్లలూ, తరువాత మొగా తలుపు తీసుకుని యివకలిగొచ్చింది. బ్రా బోజనాలు అయిపోయాక బాకరుంకి వెళ్ళి మొహం కడు ఆడవాళ్ళంతా బోజనానికి కూచు కుండు కొంత సేవటికి ఒక్కగ్గును న్నారు.

"అదేంటి కమల రాశీకి?" కమలా ... కమలా .... ఇది బోజనాల గదిలోనే వెంకమ్మగారు కూతుర్ని కేకపింది

"అదేంటి అంకిచ్చింది" అంది చిన్నకోడలు లక్ష్మీ కరను

"అయ్యో-తీరా వప్పు అన్నం కలిపేసు కున్నావే.... పోనీ మవ్వెళ్ళి పియ్యదుకురా సూరీడూ...." అని వెంకమ్మగారు అంటే —

"ఉండండి నే వెళ్ళాస్తా..." అని కాముడు లేచివెళ్ళింది అయిదు నిమిషాల్లో తిరిగొచ్చింది వస్తూ కబురు తీసుకొచ్చింది.

"పొద్దుట ఏదో తిండిట" అకలి లేదుట కొంచెం, సేవయ్యక వస్తా నంది.... మనల్ని తినేయ్యమంది

"ఇంతక్క పొద్దుట ఎంతిందో నాకు తెలుసు" అంది సూరీడు.

"ఎవరిచేత తిందోకూడా నాకు తెలుసు" అంది రాముడు

"వోరు మూసుకుని ముంద బోజ నాలు కానియ్యండి" అని కపిలేపింది వెంకమ్మగారు.

బోజనాలయ్యక వెంకమ్మగారు కూతుర్ని పిలిచింది. కమల గది తలు పయనా తియ్యలేదు. అవిడ పిలిచి పిలిచి ఏమిగెత్తి చుట్టవసారా... చేరి అక్కడన్న నాళ్ళతో అకబురూ ఈ కబురూ చెబుతూ నెమ్మదిగా నడం జేరేసింది.

మరో ఆరగంటకి కమల గది దానికి కన్నీళ్ళు పెట్టుకోడం ఆడది

చేనే అవలెనవకప్పు, అట్టే మూడుక ముండా పీటమీద న్నాచో."

కమల మం తమగ్గులా కొంతమ్మ వప్పివట్టే చేసింది. తలవంచుకుని కన్నీళ్ళను పై కెండుతో తుడుచు కుంది.

అవున .... కొంతమ్మ త్ర చెప్పింది సరియైన నాట .... కాసుకి కొరగాని కన్నీళ్ళు.... కట్టుకున్న మొగుడిదగర యిది పనికిరాలేదు కనిపించిన తల్లి దగ్గర ఇవి కలసికాలేదు

పాతికేళ్ళకూడా రా కుండా ఎమ్మెస్సీ ప్యావయనమొగుడు. ఉన్న వాళ్ళింట్లో పెరిగినా అన్నివసలూ వచ్చిన భార్య. మబ్బులో గాలిలా, గాలితో తరగలా, తరగలో మరుగు లా వాచి సంసారం హాయిగహాయ్గా సాగిపోయింది. అంతలో వచ్చి వడింది!

అయిన ఒకనాడు హడావిడిగా చెప్పుకొచ్చారు

"కమలా, కమలాయ్.... కబు రోయ్ కబురూ...."

"చెబుదురూ."

"మాతమ్మడికి యం పీ.తో సీటో చ్చిందిట...."

"నాగుండండి హారీ కంగ్రాసు లేషను .... మీతో పాటు నావి కూడా వెంటనే వైర్ చేయండి "

"అదెప్పుడో జరిగిపోయింది...."

సుబ్బాగాపు కమలదగ్గరగా వచ్చి భుజాలు వట్టుకున్నాడు

"... నాకోపాటు సువ్వా పీతో పాటు వేసూ తప్ప విడివిడిగా మనం ఎప్పుడూలేం.... అవునా!"

కమలహృదయం ప్రేమతో విడిపోయింది. అయిన స్నేహితుడు రామకృష్ణారావు రాసినపాట జ్ఞాపకం వచ్చింది.

"సువ్వో అద్దం. వేసే అందం పరేకబా అమలం, గంధం?"

"అన్నేమో ప్రొపెనరు.... తమ్ము డేమో డక్టరు... యింక తమరికి పట్టవగ్గులు ఉండవు కాబోద" అంది కమల నవ్వుతూ.

"నాకు అంత కొత్తకాదు గాని .... ఇన్నాళ్ళు ఆ హోటలు మెకు కులు తినితిని అన్నానికి మొహం వాచిన మాతమ్మడికి వదిల చేతి అమృతాన్నం తినేగానే పట్టవగ్గులు ఉండవేమోలే...."

సుబ్బారావు మరింత దగ్గరిగావచ్చి కమలమొహం చూశాడు. ఆమె మొహంలో ఆతనికి కొవలసిన భాగం కనబడక—అటువంటిది అలవడక కంగారు పడ్డాడు.

“మాటాడకేం కమలా?”

కమలమొహం చింపేసే కుండ్లి. సుబ్బారావు బలవంతంగా మొహం ఎత్తేడు.

“వాడు మనిల్లో ఉండి చదువు కోడం ఏ కిష్టంలేదా? ఇష్టంలేదా?” సుబ్బారావు మళ్ళిమళ్ళి అడిగాడు.

ఆమె జవాబు చెప్పలేదు.

అతడు కమలని జవాబు చెప్ప మని బలవంతాన తల పెత్తెక్కాడు. అంతలో అంతలా ఆమెమోహం ముడుచుకు పోవడంచూసి అతని ఆశ్చర్యం నికంతులేకపోయింది.

“మనిద్దరం ఒకటి అన్నారు. మన మనసు ఒకటి అన్నారు.... నా మనసు నా మనసు మీకు తెలిస్తే జవాబు మీరే ఉపించలేదా?” అంది కమల నిశ్చలంగా, నిశ్చయంగా.

సుబ్బారావు మనసు చివుక్కుమంది. కొందరికీ ఆతని అనందమూ చూస్తుండగా చెప్పడగులగుట్ట అయినదా అనిపించింది. ఆతనిలో మొగతనం అప్పుడే పేల్కొన్నట్లు మాట్లాడడం ప్రారంభించాడు.

“నువ్వీలా ఆంధ్రావని అనుకోలేదు....నవలయం వచ్చినప్పుడు నువ్వీలా తేలిపోతావని కలలోకూడా ఉపించలేదు.... ఏ... నీమొగుడి తమ్ముడికి గుప్పెడు అన్నం పెట్టడానికి మొహమొహాలు చూసుకుంటున్నావు....నిన్నని ఏంలాభం?...నీకు లేనిసావి అంతస్తు ఇచ్చిన వాడికప్పు అయితే నీతో సంప్రదించడమేమిట్టే లేకపోతే?”

ఇన్నేళ్ళ కొపురంగనూ ఏనాడూ ఎరగని ప్రతి కఠినమైనమాటా కమల భర్తచేతి వింది. చినిచిని ఆమె మనసు తిరగబడింది.

“మాడండి, మీరు తొందరపడి మాట్లాడడం ఏం బాగులేదు... ఒక్క

నిమిషం ఆగి నామాటకూడావినండి కాస్త ఆలోచించండి....మనం కనీ నము అయిదేళ్ళ పాటయినా పిల్లలు కూడావద్దమకున్నాం....సంతానాన్ని “స్ట్రోబెర్రీ”గా భావించగలిగినంత వరిపూర్ణమైన ప్రేమ మనది....ఇందులో ఎవరికే చొటులేదు, కూడదు కూడా.. ఇదిలాపదిమళ్ళివ ఏయ్యండి....నామాటవివరించి....మరిదికి సీటు దొరికి ఈ వూరు వస్తాడంటే అంత అనందించానో నాతేతెలుసు మీ తీతములో ప్రతినెలా వంద రూపాయలు అతని హస్తజీవితకట్టివా నేను అడ్డు పెట్టను....కాని....”

“అక్కర్లేదు... మన దయాధర్మ భిక్షలు నాళ్ళకే అవసరంలేదు... నీ నికమండేవను అంతకంటే అవసరం లేదు....నాకనలు అవసరంలేదు.”

కమల చెప్పినట్టి తుడుచుకుని తల పెత్తెత్తి కోపంగా సూటిగా మొగుడి వైపు చూసింది.

“అంతేనా? నా అవసరం అంత పరకేనా?” అని అడిగింది.

“అవును అంతవరకే....అంతకు మించియిస్తే ఆడం చింతెట్టుకున్న దెప్పుడు గతక... నువ్వు నామాట కొడన్నావు కనీవ అప్పుడే వాణ్ణి పెట్టేటా పట్టుకుని రిమ్మని వైదు చేస్తున్నాను, ఎవరు అడ్డొస్తారో అంది అమ్మమ్మ.

చూస్తాను!”

కమల అభిమానం దెబ్బతింది ఆమె అహంభావం కట్టతెగింది

“అలాగే....ఇంకా మెయిలుకు అరగంబు తుముదిగా....పెట్టేటేడా సర్దుకుని నేనే మావాళ్ళంటికి వెళ్లి పోతున్నాను, మీ నాళ్ళందరూవచ్చి మీరూమీరూ కలిసి గగిలా దిగితా నా కళ్ళంకర లేను, నేవిప్పుడేవెళ్లి పోతున్నాను, ఎవరడ్డొస్తారో నేనూ చూస్తాను.”

ఇక చెప్పేదేముంది, భర్తకంటే ముందు తన సేవకం నెగ్గించకుండు, కమల వుట్టింటికి రాగానే అమ్మమ్మ చేసిన చాత్య రికర్డుకాతగినది

“అవ్వ! ఆదిమయ నొకర్లకి కూడా సలాంకొట్టి...అత్తగారి పిడకు కూడా హదలి దండంపెట్టి....భర్త ఏ ఒకటివేళ్ళప్పడో ఎవరూ చూడకుండా పరికిరీస్తే ఆదీ మహా ప్రసాద మని మురిపిపోయే మారాజుక మా రోజులపొయి ఈరోజులోచ్చాయా? ఎంతింతమే నాతల్లి తమ్ముణ్ణి తన దగ్గించుకోడం నీభర్త నీకుచేసిన మహాపరాధ వయి రోయిందా? నీ లాంటిదాంతో న ప్రదించినందుకు మొదల ఆ పదకును చావగొట్టాలి” అంది అమ్మమ్మ.

మరో విధంగా మరోమాటలతో అమ్మ నాన్నా, అన్నయ్యా అందరూ ఆయన్ను సమర్థించార కాని తనది తప్పని తన మనసుకి ఎవరూ నచ్చ చెప్పలేకపోయారు, కమల తల ఎత్తి చూసేసరికి ఆకవించి అన్నం అదలు పులా కవించాయి.

“ఒక్క విస్తరే వేశావేం కాంతమ్మత్తా, నువ్వు తినవా?”

“నువ్వు తిన్నాక.”

“అలాగంటే నే ననలు తినమ ఇద్దరమూకూడా కూచుంటిరా....” కాంతమ్మ మరో విస్తరివేసి అన్నీ దగ్గర పెట్టుకుని తనూ కూచుంది.

“ఇంట్లో ఏ ఒక్కరికి పట్టలేదు, నేనంటే నీకెందుకంతయింది అత్తా?”

“నేనే చెబుతా మనుకుంటున్నా! చెప్పవలసిన అవసరంకూడా ఇదే.... నేను చెబుతూ ఉంటాను, నువ్వు ఆస్తింటింటూ ఉండు....ఈ నిర్భాగురూరా మొగుణ్ణి ఏనయస్సులో పొట్టన బెట్టుకుందో నీకు తెలుసా కమలా,”

అనుకోని ఈ ప్రశ్నకు కమల తట్టుకోలేకపోయింది. ఆమె చేతిలో పిడచ గడ్డకట్టుకు పోయింది, ఆమె

నోట్లో మాట పడచగట్టుకపోయింది.

“చిన్నన్నయ్య నా పడహారో ఏది యిక్కడికి తీసుకోవచ్చు, మొట్టమొదటో ఎంగిళ్ళు తియ్యడం, కాఫీలు కలవడం... ఆరారానికి ఓ పూట వండడం చివరికి వుట్టిల్లా అత్తల్లా అన్నీ ఈ వంటలు చేస్తాకు అనుసరించింది....వడిపాటలో అల సటకలిగింది. అనుకోకుండా అలా అలా రోజులు దొగి పోయేవి.... జీవితంతో ఏ భావమూ లేకుండా అప్పుకప్పుడు అన్ని సంవత్సరాలు ఎలాగడిచాయో నాకప్పుడీకి ఆశ్చర్యమేస్తుంది ఒక్క నాడు మాత్రం నా మనస్సు ఎడరు తిరిగింది నేను అలిగింది కూడా ఆ ఒక్కనాడే. అయితే ఆ అలక లేవి మీదనుకున్నావ్, జీవితం మీదే....”

మరేంలేదు.... అవాళ ఎవరో మన యంతటి భోజనానికి వచ్చారు “ఎవ రండి ఈ వంటమనిషి,” అని అడి గారు. “వంటమనిషి కాదలండి, ఇంట్లోమనిషే” అంది మీ అమ్మ అంటూ తెల్లబోయిన నమ్మచూపి ఫక్కున నవ్వింది వడిన నవ్వు నాదాదలేదు. చిన్నన్నయ్యకూడా నవ్వే డు; ఆరాత్రి నాకు నిద్రపట్టలేదు “నువ్వు వంట మనిషిని, దాని మని షిని, వడిమనిషిని” అని కొన్ని వందల కలాలు నన్ను వెక్కిరిం చాయి. గిన్నెలు తోమడం తొలచు కోడం, పప్పు సీళ్ళలో బొయ్యడం, గుబ్బడం, ఉడికిబెట్టడం వార్చడం, వేయించడం, పొపు పెట్టడం.... ఇదే ఇదే ఇదే నీ బతుకు.... ఇంతే నీ బతుకు.... ఇలాంటి భావాలు నన్ను ఏడిపించాయి. సేవయన్న నాకు ఏం చేస్తున్నారో చూడు.... వాళ్ళ సుఖాలు చూడు.... వాళ్ళ సుఖాల చూడు. మని తారిన పీమొహం తోమిన పిబ్బెలో మానుకో” అని వెక్కిరించాయి. ఎవరో లేవడమకు పారిపోవడం.... బలవంతాన ప్రాణం తీసుకోడం ఇలాంటి విషయాలపై నా మనసు మళ్ళలేదుగాని. ఆరాత్రి నేనుచెప్పలేని వ్యధ అనుభవించాను కమలా....”

కంతమ్మ కమల విస్తరిస్తే చూపి ఆగిపోయింది.

“అదేవిటి నువ్వు తింటున్నట్లే లేదు....”

“బాగుంది, నువ్వు మాత్రం భోం చేస్తున్నావాయేమిటి అత్తా, అయినా నన్ను ఆర్థ్యగితో లేవదియ్యడం పీకు మాత్రం ఎంత మంచిదే.... నువ్వ చెబుతున్నది నుండు పూర్తిచెయ్యి అత్తా!

“ఆ మర్నాడు మనింటికి చిన్న య్యో పేహితుడూ ఎవరో భోజ నానికి వచ్చేడు. నామనస్సు ఎంత వికలవైపోయి ఉన్నా, భోంచేస్తున్న ప్పుడు వాళ్ళ బుద్ధు నన్ను ఆకరించ కుండా ఉండలేదు. ఊయార దైవ భక్తి ప్రేరేపించే ఉపన్యాసాలిస్తూ ఆయన తిరుగుతాడు ఆ రోజున “శ్రీకృష్ణు బ్రహ్మచర్యం” అనే విషయమీద మాట్లాడానికివచ్చాడట. పూర్ణాకాలలో నాకు ఎన్నాళ్ళనూ నో ఆర్థం కాకుండా ఉన్న అనేక విష యాలు ఎంతో చిన్నచిన్న మాటలలో ఆయన చిన్నన్నయ్యకు చెబుతూలే ఏదో విచిత్రమైన శక్తి నాకు తెలియ కూడానే నా మనస్సును ఆయనముం డు మోకల్లేళ్ళట్లు చేపించి, ఆయన భోంచేస్తూ ఉన్నాడు.

“వండకన్న అమ్మకంటె దండు కన్న అమ్మమేలవి రోజుకో ఊరికో అగే నాకు—ఒకేకం భోజనంతో తృప్తిచెందే అవసరం ఏముంది? ఇన్నిరకాల వంటకాలు చూశాన.... చెప్పకేం, నాకుగా దా అన్నిరకాలా చేతనాను కాని వంటలుగా రూ ఇంత రుచిగల భోజనం ఈమధ్య ఎరగను.... ఈవిడమీ....”

చిన్నన్నయ్య నాగురించి ఏం పాపరై చెప్పేదో నేను వినలేదు. ఆయన కళ్ళకు చుట్టుకుంటారు. అంతకంటె మాత్రం వెళ్లేమందు ప్రత్యేకించి నాకింకేం కావాలి కమలా! అదేవిటి

నమ్మ విలిచి తలమీద చెయ్యిచేసి ఏడుస్తున్నావా?” “కష్టమట వంటబట్టి మనిషివికాని నువ్వు నట్టి వంటమనిషి కాదుతల్లీ, ఎప్పుడూ పీచేత్తో అందిరికి ఇంత అన్నం పెట్టగలుగు. అంతకంటె అదృష్టంలేదు—అన్నదాకా సుఖీవ!” అని దీనించాడు. నాభాధ ఎమయి పోయిందో తెలిదు. నేను ఆ కతాన ఉప్పొంగి పోయాను. ఆరోజున నాకు కలిగిన తృప్తి ఇంతవి చెప్ప లేను. చాకిరీచేసే వంటమనిషిగాకాక, ఇంట్లో ఇందరికి కడుపుని పే అన్న దాతగా నన్ను నేను గుర్తించుకోడం నాకు చెప్పలేని మనశ్శాంతినిచ్చింది. ఆరోజుమొదలు ఈగదిలోకి వచ్చి చిన్న పనివికూడా ఎవర్నీ చెయ్యి వివస్సు ఏ ముకుందమాలలో వదా

“కమలా! అదాంకోరే అడ వాళ్ళం మనం అన్నపూర్ణలా అడ రించి అన్నంసిద్ధిపెన్న మన జీవి తాలకి సార్వత్రికం ఎముది?.... ఇంత పెద్దజంట్లో ఎవరికిలేని నా అదృష్ట మేమాడు. “ఏన్నీ, అన్నం పెడ తావా?” “వదిసా వంటమందా?” “చెల్లీ ఆకలేళ్ళందరి అన్నంపెట్టవీ.... సిద్ధమ్మా ముందునాకు అన్నం పెట్ట వూ!” అని పెద్దనాళ్ళూ చిన్న నాళ్ళూ అందరూ నాకంట్లో పని

ఏడుస్తున్నావా?”

కమల ఎడంచేత్తో మొహాన్ని తుడి చేసుకుంది.

“లేదత్తా.... నువ్వూ మాటాడు తూంటే ఏవేవో ఎప్పుడూ తెలియని విషయాలు తెలిసి నామనసెంతో ఊరట పొందుతున్నట్లుంది. నీతో ఎంతో వాదిద్దామనుకున్నాను; కాని నీముందు మాట్లాడానికి నేనిప్పుడు సిగ్గు పడుతున్నాను. ఒక్క మాట మాత్రం చెబుతాను.... కొన్ని వందల చూడ్తు నీదగ్గర భోంచేశాను. కాని నీవంట యంతరుచిగా ఉంటుందని నాకెప్పుడూ తెలియలేదు సుమా!

కద్దరూ కలిసి నవ్వుకున్నారు.

కమల చేతులకడుక్కుని చెక్క పొడి నోటిలో వేసుకుంటూ అంది: “చాలామంది అడవాళ్ళకు వంట చెయ్యడం మాత్రమే తెలుసు” కాని నీలాంటి వాళ్ళకు కడుపునిండా భోజ నంపెట్టకంకూడా తెలుసు.... పిదగ్గర ఇవి గ్రహించాను.... కృతజ్ఞురాలిని. ఆచరణలో పెట్టగలిగితే అదృష్ట వంతునాన్ని.... ఈరాత్రికి నావంట ఎలా ఉంటుందో మరిదీ చెప్పాలి.... అలా చెబుటంటే ఆయన మొహం నేనే చూడాలి. చుట్టి పీకే చెప్పాలి, సున్నే విశాలి!”

కంతమ్మ తెల్లబోయింది

“అవును.... ఈ మెయిల్లోనే నా తిరుగు ప్రయాణం నాలాంటి ‘లేడి’కి లేచిందే ప్రయాణం, పీకు తెలిందే ముంది?” అంది కమల నవ్వుతూ.

హెచ్చువాణ్యత గల బిస్కట్లు

చిటానియా

పరిశీలన **దొరికిన పురావస్తువులు** **మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మ**

గర్భమొట్ట పురాతత్వ కాళనారు ఆంధ్రదేశమునా ము, ఇతర రాష్ట్రములలోను సాగించిన త్రవ్వకపు పనులవల్ల హిందూదేశ పురాతన చరిత్రను సంబంధించిన అనేకమతన విషయములు తెలియవచ్చినవి, పురావస్తువులు అనేకవాటికముగ బయట పడినవి.

ఈ త్రవ్వకపు పనులవల్ల తెలియ వచ్చిన ఆతి ముఖ్యవిషయములలో ప్రధానమైనది సింధు నాగరికత వ్యాప్తి. సింధు నదీతీరమునందలి మహాజోషరో, హరప్పలవద్ద గోర్ఖమొట్ట పురాతత్వ కాళనారు దాలా నవత్పరాలకు పూర్వము జరిపిన త్రవ్వకపు పనులవల్ల పదిత మైన సింధు నాగరికతను (ఇండస్ సివిలైజేషనును) గురించి వినివివారాలు తెలియని వడువరులూ వుండరు. అవటి నగర విర్మాణవద్దతి. పుర పారిశుధ్య పౌర ఆర్కొగ్యవద్దతులు మొదలైనవి కేశీయలవే కాక అం దాంతర వాసులనుకూడా ఆశ్చర్య కవవికలను చేసినవి.

అయిదువేల నాటిది ఇక్కడొరికిన ముద్రికల(ఇండస్ సీర్స్) మీది వింతలిపిని విడదీయు టకు మహా మేధావులైన పండితులు ప్రయత్నించి పరిష్కార మార్గములు సూచించినా, అది యిప్పటికీ చిక్కు విడచి సమన్యగానే వుండిపోయి డరవబోధముగానే వున్నది. ఈ సింధు నాగరికత వికరముగా యెవ్వ డదో తెలియరాకపోయినా ఇప్పటికి ఈ నాగరికత అయిదువేల సంవత్సరాలకు పూర్వపుడై యుండలిగాని అంతకు తరవాతిది మాత్రం కాశీర దని కొన్ని ఆధారాలవల్ల చరిత్ర కారులు నిర్ణయించినారు. ఈ నాగ రికత సింధునదీ ప్రాంతముందేకాని ఇండియాలో మరెవ్వచునూ వ్యాపిం చి యుండలేదని ఇంతకుకొంతకాలం పూర్వమువరకు భావిస్తూవచ్చారు

కాని ఇటీవల కొన్ని సంవత్సరా జనులు జరుపుతువచ్చిన జలమార్గ వర్తకానికిది అపూర్వ ప్రమాణ ముయ్యది. ఇదట సోమనారాణ స్థానముకూడా కానవచ్చినది అయిదు స్థటిక కర్రదాలు ఇదివరకు అనేక వర్ణాయములు త్రవ్విన గుట్టాడజిల్లా అమరావతి లోని స్తూపప్రాంతాన నాగర్మణిని కొండలో త్రవ్వబడినవి స్తూపానికి పూతత్వ కాళనారు మర్మిత్రివ్యటిపు వని జపి పరిశోధించి చూచినారు ఈ పరిశోధనకు పరితంగా అదియ ధనకటక మహా చైత్యపు మౌలిక నేడిక, ఆయక కంఠములుండే నేడిక బిగిల్చాగిము, మహాచైతన్యపు ప్రదక్షిణ పవము బయటపడినవి ధనకటక వహాచైత్యమునా, అమరా వతి స్తూపమునూ ఒకటే మహాస్తూ పము వ్యాపము 188 అడుగులు అంటే 56 గజాలు, ప్రాకారశిలాదేఖ అడుగుకిని మినకాయస్తే ప్రదక్షిణ పవము వెడల్పు 11 అడుగులు అంటే అడుగు తక్కువ నాడుగు గజాలు. ఈ స్తూపానికి సంబంధించి ఇటీవలే చప్పావేసిన నేల భాగములు, సున్నమువేసిన భాగములు, కడవరాళ్లు వరచిన నేల భాగములు, మొక్కు బడి స్తూపములు మొదలైనవన్నీ ఇక్కడ బయటపడినవి. ఇక్కడ దొరికిన పురావస్తువులలో ముఖ్యంగా చెప్పవలసినవి అయిదు స్థటిక కరం దాలు. ఇవి ప్రాకార కేఖవెండిన ఊర్వసంజములో వాటిని బద్దవరచు టకు చేసిన రం ధములలోదొరికినవి. ఊర్వసంజముంటే పిలుపురాత కిష్టి, ప్రాకారదేఖ నిజపురాత కిష్ట్యులతో ను. అడ్డు కమ్మలతోను సీమీత మైనవి.

అశోక శాసన అండము ఇక్కడ దొరికిన శ్రీమృతకం రెడన శతాబ్దినాటి ఒక శాసనము ఈ చైతన్యానికి జీర్ణోద్ధారం (నవ కర్మ) జరిగినటున్ను. మురొక శాస

నము స్తూపపు దక్షిణ దిశను చాటు నసాత చైత్యకంఠమున్నట్లున్ను తెంపబడున్నవి. శ్రీమృతకం రెండు మూడు శతాబ్దాలకి చెందిన సున్నపు రాతి శిల్పములు, శ్రీమృతకం 9-వ, 10-వ శతాబ్దాలనాటి శాంతిక బౌద్ధ వికి నందించినవి విగ్రహాలు— మైత్రేయ, హేమక, తార, ఉగ్ర రాకలు—దొరికినవి ఇవికాక బుద్ధుని జీవితానికి సంబంధించిన శిల్పచిత్రాలు సున్నముతో చేసిన ఇంభాల విగ్రహం వర్తూకార పద్మముద్రిక—కానీ మెలియక—కొన్ని స్తూప శిలా శాసనాలు ఇక్కడ దొరికినవి. స్తూప శిలాశాసనాలలోని లిపినిబట్టిమాస్తే అవి శ్రీస్తుపూర్వం రెండవ శతాబ్ది నాటికాని, మూడవ శతాబ్దినాటిని కాని కావచ్చును ఇందువల్ల ఈ యమరావతి స్తూపం అకాలంతో, అంటే శ్రీస్తుపూర్వం మూడవ శతా బ్దిలోనో రెండవ శతాబ్దిలోనో కట్టినింటారని చెప్పవచ్చును, ఈ త్రవ్వకములతో దొరికిన శాసనముల లో ముఖ్యమైనది, ఒక శిలమీద చెక్కిన అశోక శాసనఖండము. ఈ శాసనశిలను మౌలిక మోర్కళాలపు మెలుగుండిన అశోక శిలాస్తంభము నుంచి పెగులగొట్టినట్లు స్పష్టము దీని నమనరించిమాస్తే యచట పూర్వము అశోక శిలాస్తంభము ఉండియుండవలసినది మూహించ వచ్చును ఒకనేక అమరావతి స్తూప విగ్రహమునకు ఆ చక్రవక్తియే కారణమైనను కావచ్చును.

శిథిలావ శేషాలు నాగర్మణిని కొండ తవ్వకములు యిప్పటికీ పూర్తి అయినవి. ఇది పరకు బయటపడినవి కాక ఈత్రవ్వ కములలో పదులకొద్దీ బౌద్ధ నిర్మాణాలు—చైత్య గృహాలు, స్తూపాలు, చుండపాలు, బౌద్ధ విహారాలు— శిల్పాలు, ఇతర బౌద్ధ శిథిలావశేష ములు అనేకం దొరికినవి. ఇంతే

కాదు, పెక్కు మాతన శిలాశాస్త్రములు
హిందూ దేవాలయాలు, ఇశ్వేశ్వరుని
వహుళాల రాజధాని విజయపురి
కోట, బురుజులు, రాజసభామండ
పం, సోపానం, సోపాన పంక్తితో
కూడిన కృష్ణాదీ స్నాన ఘట్టం,
మహా రాజ విటుల పుత్రుల గాడిక
వైదిక క్రతుర్మ్య నిర్వహణ విశ్వా
నియత, శాస్త్రములు, నియమాలు
బోధిస్తోయి అద్భుతములు, ఎరిటివి
వల్లభి—వగైరేయిన రక్షింము
లైన కుండవెంటలు—రంగులవేస
క, డలవి, రేఖా చిత్రములతో అం
కరములైనవి, మెరుగుదొడ్డిన—
ఎన్నో చిత్ర విచిత్రములైన పురా
వస్తు విశేషములు బయలుపడినవి
ఇక్కడి విశేషమేమంటే, విజయ
పురి పశ్చిమభాగాన కోట ప్రదేశము
తో సహా కృష్ణానదీతీర ప్రాంతమున
వైదికర్మ నిబంధి విశ్వానియత,
దేవతలముల స్తుతి, తీర్థమునకు కొం
త మార్గమున లోపలగా ఇతర ప్రాం
తమున కోటవెనుకల బౌద్ధ విహారాది
విశ్వానియతలనున్న యిరిగిస్తున్న
విశ్వానియతలతో కానవచ్చింది.

రాజులకు వైదికప్రీతి— రాజులకు బౌద్ధప్రీతి

విజయపురి రాజధానిగా ఆంధ్రదేశ
మును బరిపాలించిన ఇశ్వేశ్వరుని
ద్రులు వైదిక మతానలయలు అగ్ని
స్తోమ, వాజసేయ, ఆశ్వమేవాది
కృత్యపులు చేసినవారు. ఇశ్వేశ్వరుని
రాజకీయాలను ప్రేమమాత్రము బౌద్ధ
ము నభిమానించి దారిని ప్రోత్సహిం
చినవారు. వారి యౌదార్య, దాన
ధర్మ మగుణముల ఫలితంగానే శాగా
ధుని కొండగోయ అంకా బౌద్ధ
విశ్వానియతలతో శోభావిష్టమైనది
బౌద్ధహిందూకర్మ సంప్రదాయములు
రెండూ ఏకకాలంలో ఇవట కర్మిల్లు
కూ పుండెననుటకు ఇవట బయలు
పడిన నిర్మాణాలే తార్కాణం.
హిందూ శివాలయముల పూదారు,
గోడలు, దేవతామూర్తుల పీఠములు,
మండప స్తంభములు మాత్రమే ఇపు
డు మిగిలివున్నవి. ఇశ్వేశ్వరుని

మహాసేనపాదావద్యతులు. అందు
వలన కావచ్చును కృష్ణాతీరాన కార్తి
కేయ విగ్రహములు—భాగ్యమైనవి
కావాలి—దొంగిలించి అవి కార్తికే
య గాధిపతుల ప్రాముఖ్యమును
దెలపుకొన్నవి. కార్తికేయ లయం,
పుష్కరిత స్నానియమేరే మహా
దేవాలయం, నిర్వహణయంబున కృ
ష్ణాతీరాన ఉన్నవే. విశ్వాని
కృష్ణాతీరమున, చే ఇశ్వేశ్వరుని
శాటి మూడు దేవమండల నిర్మాణ
ములు, వాటిలో ఒకదా—ముందర్విజ
న—నక్షత్రము బయలుపడినది పీఠానే
అక్కడ పులిలో పెద్దకాననం చెక్కి
న పెద్ద శిలాఫలం శ్రీకాళేశ్వర
కాలిహంబాములతోనల గొననాడుగల
రెండు శిథిలాలు, ఆరాధించుటకు
కమలం చేతతో వట్టకొన్న ఒక
దేవుని దొమ్మి పెక్కిన బంగారురేకు
కూడా దొంగిలించి.

ఉజ్జయిని కందరి

పెద శిలాఫలకం మీద చెక్కిన
కాననం ఇశ్వేశ్వరుని వాటి పీఠానే
ప్రాకృత భాషలో ఉన్నది. వాటి పీఠా
పుత్ర వసుషేఖున పేదగల అభిర
నరవతి శన రాజ్యకాలం లోపిలంప
యేట అజ్ఞానాన్ని అనే పేరితో
దొంగిలించి దారులయ విష్ణు విగ్ర
హాన్ని క్రతిస్తూ చిన్న కెలిపే కాననం
ఇది. మహాతలవర, మహాగ్రామిక,
మహా దండనాయక, కోశక గోత్ర
శివపేతుడు, సజయపురి యవరాజ
కమారులు, అవంతి ద్రుడమనుడవే
శకశతీయుడు: వనవాది విష్ణుద్రు
శివలానంద సాతకర్ణి అనేవారు ఈ
ప్రతివ్వలూ పాలిసి స్వయంకి దాన
ధర్మాలు చేసినారు. ఇక్కడ దొంగిల
తీరస్థ శకం పాలించినారు. వారి
శిథిలా మీద చెక్కిన కాననమున్న
ఇశ్వేశ్వరుని ప్రాకృత భాషలో

పున విశ్వాని మీద కాననమేకాక
ఒక అజ్ఞాన పీఠమీద ఒక వజ్రస్తంభ
మును, వాటి ఇరుపార్శ్వములందు
ఒకనైపు అంకశము, ఎర్రొకనైపు
చక్రమును చిత్రమైనవి ఈ శం
ఖ మీది కాననమిది "భగవత్ ఆర
ధుశామిని" (భగవంతుడైన అష్ట
దుశ పాపమొక్క అని యర్థం)
రెడవక, బామీద "కర్మిన కణ
సరి" అని చెక్కినన్నది—
అంటే అజ్ఞాన కందరి అన్న
నూట. బహుశ: ఈ శిథిలా మీద
ఈ బొమ్మలను, కాననమును చెక్కి
నవారు ఉజ్జయిని నుంచి వచ్చిన
కందరి కాననము: అభీరవము మేజా
దుల కొలితుడగునెమో. అభీర
నృపాలుడు ఇక్కడికి వట్టు, ఎన్న
డు వచ్చి రాజ్యం చేసెను అనేకాత్త
నమస్కమ తెచ్చిపెట్టింది శిలాఫలం
మీది కాననం. అభీర వంశజులు
ప్రతివ్వలూ పాలిసి స్వయంకి దాన
ధర్మాలు చేసినారు. ఇక్కడ దొంగిల
తీరస్థ శకం పాలించినారు. వారి
శిథిలా మీద చెక్కిన కాననమున్న
ఇశ్వేశ్వరుని ప్రాకృత భాషలో

శాగాధుని కొండ కత్తర దిశకు
ఏటవాలు ప్రదేశములో కృష్ణాతీర
ప్రాంతమున ఇశ్వేశ్వరుని రాజకీయ బం
వారి శక్తికాన పట్టుకేసములు కొన్ని
బయలుపడినవి. ఈ పట్టము మూడు
విభాగములుగా ఉన్నది. కూర్చుండు
టకు ఏర్పాటుతోనూ, మూలకందు
బాగింకతోనూ, మరుగుగా మం
డుట కన్నవైన మండలాలతోను
గల పెద్ద స్తంభాల కాలలు మొదటి
విభాగంగా ఉన్నవి ఈ విభాగంగా
నిచ్చిన కామకొనియన్న శ్రీ విగ్ర
హము అగ్ని స్తంభము చేయుటకు
సంసిద్ధముగ నున్నట్లున్నది. అప్పు
టికే సహగమనాదాము ఉండెనో
యేమో ఈ విభాగం నొండక పెద
వట్టగా కొంచె మెత్తున ఉన్నది
రెడవ విభాగం దీనిలో అపర
కర్మలో ఉపయోగపడే పెద్ద కుంభ
లు, చనిపోయినట్లు వడియన్న శ్రీ
విగ్రహము బయలుపడినవి మూడవ
విభాగంలో ధ్వజస్తంభ హిం
శిల శివాలయం ఉన్నది ఎహా
పురి దాంతిమూలవి గూర్చిననా
ఏమో—ధ్వజస్తంభ మీద చెక్కి వుంది.

యద్దములూ చనిపోయిన ప్రసిద్ధ
యోధుల విమిత్రము, రాజసము, బు
రాణుల విమిత్రం కలిగిన స్మారక
స్తంభములు—మొమోరియల్ స్మార్క్స్—
దారి దొరకైనవి. వీటిని భాషా
స్తంభము అన్నారు. శాగాధుని
కొండ ప్రవక్షములు ఆంధ్రదేశ
చరిత్రలో మరుగుపడిపోయిన ఒక
క్రకరణమనే కాదు ఒక యుగపు
ఆంధ్రదేశ శాగరికతను, సంస్కృ
తీని తెలిచి చూపినవి.

[నం. 1 వ్రం]

చిత్రానియా

హెచ్చు నాణ్యత గల బస్త్రం

‘ Vani ’ Advertisement Rates

ORDINARY POSITION:

Casual: 1" to 99."	...	Rs. 7/- per column inch
Contract: 100" & Over	...	Rs. 6/- per column inch

SPECIAL POSITION:

2 & 3rd COVER

	Casual.	Contract. (minimum of 4 insertions of an equal size.)
Full Page	...	Rs. 300/-
Half Page	...	Rs. 155/-
		Rs. 250/-
		Rs. 130/-

4th COVER

Full Page	...	Rs. 370/-	Rs. 310/-
Half Page	...	Rs. 190/-	Rs. 160/-

SOLUS POSITION (3" x 2" Cols.)

(i) First reading matter page	...	100% extra on basic rates.
(ii) Other reading matter and programme pages	...	50% extra on basic rates.
Specified positions in reading matter and programme pages	...	25% extra on basic rates.

PANELS (2" x 4" Col.)

	Casual. (1 to 12 insertions in a year.)	Contract (13 & more inser- tions in a year.)
(i) First reading matter page	...	Rs. 85/- per insertion
		Rs. 70/- per insertion.
(ii) Other reading matter and programme pages	...	Rs. 70/- per insertion
		Rs. 60/- per insertion.

EAR PANELS (2" x 1 Col.):

First page only per panel	...	Rs. 30/- per insertion	Rs. 25/- per insertion.
---------------------------	-----	---------------------------	----------------------------

Note: Instructions, orders, advertisement materials, remittances e.c. to be sent to the "Editor, Vani, All India Radio, Madras-4.

Further details may be had from:—

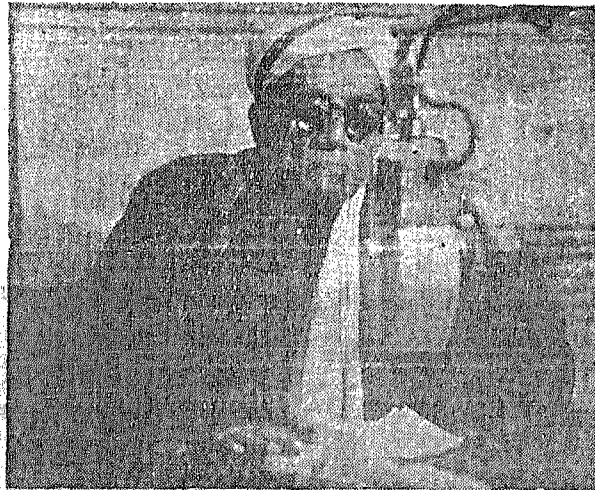
Editor, Vani, All India Radio, Madras-4.

శ్రీ పాద క వి సార్వభౌములు

వాణిపేయాజుల రామసుబ్బారాయణుడు

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు నిర్మించినవారు లేరు, దైన్యము బాల్యమునుండియు విశేష పరి లేని గోత్రమున నుద్భవించిరి. శ్రమలకు లోనై, వేదము నభ్యసించునంతలో, దృష్టి కలవారు. నింది, శాస్త్రమును జదివి, శ్రాత ఎన్నఁడుఁ జేసాచి యెఱుఁగని మునుజులించి, గీర్వాణమునందుఁ వారు యోగ్యత గొప్పది. నదా గవిత్వముఁజెప్ప నేర్చి, శతావ చార సంపన్నులు. అ జా ను ధానములను బెక్కుఁజేసి, విశేష బాహులు. ఉదారభార గలవారు వధానములను జేసిరి. వారి కళా లోకానుభవము గలిగి శ్రీనాథున జ్ఞాన యోగి. రాజాశ్రయము బ్యాసము చిత్రచిత్రముగు పద్ధతి కీడువచ్చు. సత్ప్రతిభను నార్జించి యుతనితో సరివచ్చు ననవచ్చు. నఁస్కృత జటిలఁడై, ముద్దు బొలుకు శైలిని నలక్షించుగు నాంధ్ర కవిత్వమును. జెప్పు నేర్పును గడించి. రసవంతం బగు పెక్కు కృతులు నిర్మించి సారస్వత మహాలక్ష్మికి వలయు నన్ని యలంకారములు దొడిగి కావలసినన్ని కీర్తి. స్థితైశ్వర్య ముల నార్జించి కృతార్థులైరి.

శ్రీ శాస్త్రిగారు పావన గోత్రము నదీతీరమున వెలసిన, రాజరాజ తెల్లంబగు. నరేంద్రుని పట్టణముగు రాజ్య మహేంద్రమున నివసించిరి.

మొత్తమునైన. రెండువం దల కృతులను నిర్మించిరి.

యోగ్యత గొప్పది

కవులలో నిన్ని కృతులు

మాన్యతఁ గాంచి లేను. నొక మాదిసి కంబరి పేసి మొక్కి పా మాన్యత రీతిఁ బొట్టకయి మానవ వధుల నాశ్రయించుట భగ్యముగాఁ దలంపని మతఃబున నుండెడివాడ గృహదన్.

దేశదేశములఁ జెన్నలరారు

ముఁడు. వీరి వివిధ ప్రబంధ ములయందుఁ బ్రాక్రమింపు కళా సౌందర్యముఁ దెల్లంబగు. వే యేటికిఁ కవనార్థం బుదయించిన వారన్న నతిశయోక్తి కాదు.

మహాపురుషుడు

ఎన్నియో పురాణములను దెనిగించిరి. ఒక్కచేతిమీదుగా. రామాయణ, భారత, భాగవత గ్రంథములను వ్రాసిరన్న వారి రచనా సామర్థ్యము, కవితా కళా సౌందర్యము, యోగ్యత, ప్రజ్ఞా విశేషములు దెప్పక జెప్పు. రామాయణ రచనముచే. నవర వాల్మీకియై. రాముడై, కీర్తి గాంచె. భారత రచనమువలన రెండవ వ్యాసుడై, కృష్ణుడై విరాడలై. భాగవత కృతీవలన నవరబోతనయై త్రిమూర్త్యై రంజనఁ దేజరిల్లె.

బొత్తిగా విప్లవదనివారని, యీ నొప్పుచుండెడిది. వైదిక ధర్మ దిగువ నుదహరించిన-వారి పద్య తత్పరులు. తదాచార కాండలో మువలన, వారి పవిత్ర జీవితం రెండవ ప్రవరాణ్యుడు. దైర్య సైర్య గాంభీర్య గుణముతో రెం భారతీ సముద్రముఁ దరియంగ డవ కృష్ణుడే. సృష్టికిఁ బ్రతి నీదిన" మహాపురుషుడి ౨. దైన్యములేని గోత్రమునఁ దండ్రయి చాతయుఁ దాత చాతయన్ సృష్టి చేయఁగల కవిసార్వభౌ కృష్ణుఁడు.

"దుర్గమర్థజల గోరవభారత సైర్య గాంభీర్య గుణముతో రెం భారతీ సముద్రముఁ దరియంగ డవ కృష్ణుడే. సృష్టికిఁ బ్రతి నీదిన" మహాపురుషుడి

బ్రిటానియా

హెచ్చు నాణ్యత గల బిస్కట్లు

ఉ. అన్నరినోడరాళ భవుడొకటి
వాడొక మూడువర్షముల్
నన్నయ భట్ట ముఖ్య కవినాయకు
ఁట్రీని, మూడు నూర్ల యేం
ద్విన్నవధారతాత్మి దరియించి యెదో
చుతార్థులై; నే
నన్ననో, వారి పాదరక్షమర్చకగాను
దూక యెట్టిదో;

ఉ. వాగనుకాననాది కవివర్ణుల దెక్కడ
మూలముదో
నాగకు నేవి దెక్కడ; మనము
భారత వేదవర్ణకం
బీగడబాటు దెక్కడ; విసీ మను
మంతయు జంకనైతి; తె
న్నాగము ఓడఁ గొట్టకొన నాగతి
జేమను ఓడఁ లాగునన.

కాత్రిగారికి గురుబ్రక్మ

భారత రచనా ప్రారంభమున
కాత్రిగారిట్లు వ్రాసియు సంక
ల్పించిన కార్యము, మానరావను
దీక్షతో వ్యయ ప్రయాసంబులను
సరకుగొనక-కాశి, కలకత్తా మహా
పట్టణములకుఁ బోయి యచట
గల సంస్కృత భారత ప్రతు
లను పంఙ్గహించి, విచుర్పించి,
యామాలాగ్రముగఁ దెనిగించి
పదునైదేడ్లలో ముగించిరిన్న
కాత్రిగారి వట్టిపపట్టు యెంతటి
శక్తి కలదో, లోక మూహింపక
పోదు. శ్రీనాథ కవి సార్వభౌ
ముని ప్రతిభకు, చిత్తసైక్యము
నగు నెందును దీసిపోవువాడు
కారు. శ్రీనాథ కవి సార్వభౌ
ముడే, మన కాత్రిగారికి గురు
బ్రహ్మయని యీ దిగువ పద్యము
పొత్త్య మిచ్చుచున్నది.

కా. నేనేకాని కవివ్య మెవ్వరును
సందింపంగ లేరన్న చం
దానం గవ్యమందె నిఁజంతుగతిన్
గర్వింపెనే కోపిడుం
దే నేనాని కృతుర్ వలిచి కవినై
యట్లుఁటివో వానికా
శ్రీనాథున్ మది నన్నుతించెద గురు
శ్రీ వైభవం బెర్పదన్.

కావున వీరు కా విం చి న
యాంధ్ర సారస్వత కృషినుండి
యమృతకలశంబుగా నుద్భవించి
చిన శ్రీ కృష్ణ భారతము విభ
వంబుఁ బ్రభవఁడై, విలాసం
బునకుని నానఁడై, యానందంబు
నకు మూలకంబునై, గంగా నదీ
ప్రవాహమువలె భారాళుడై, గింపఁబడుటచే వ్యాసుని హృద
న తక్కువుల మనంబులంబోలి
స్వచ్ఛుడై, కల్పరథువు భాతి
పరివంతఁడై, నవసప్రదానం
బై యొప్పుచున్నదని యామా
లాగ్రముగఁ జదివిన రసజ్ఞు
లూహింపక మానరు. శతాధిక
గ్రంథకర్తయై, యవధాన శిరో
మణియై లోకానుభవమును గాం
చిన పిమ్మట మహాభారతమును
రచించిరి కనుక; యిందుఁ గల
కవి కాపా క మాహ్లాదకరంబై
ద్రాక్షిపాకమై తనరారుచున్నది.

కవిసార్వభౌముని సొమ్ము

తైలి, తద్దయుచునోవారము,
నన్నయాడల భారతముండఁగ
మఱల నీ భారత మేడికను వారి
వాదమునకు బొత్తిగఁ దావుండ
దని నిరూపముగఁ జూచువారికి
స్ఫురింపకపోదు. పెద్ద విషయ
మ, తయఁ జిన్న పద్యమున
దును, చిన్న విషయమును పెద్ద
పద్యమునందును బొండుపలుచు
శక్తి యీ కవి సార్వభౌముని

సొమ్ము. వీరు, యాశ్వాసాంత
పద్యములయందుఁ బూర్వ కవుల
వలెఁగాక, నూతన శక్తివి-
ద్రాక్తి రచించిరి. ఈ పద్య
ములు తక్కి, జ్ఞాన, వీతి, వైరాగ్య
దోషకంబులై మానవులకు ధర్మ
మార్గదర్శకంబులై యున్నవని
చెప్పటలో నతిశయోక్తి లేదు.
ఇంతటి యుద్గ్రంథము కవిగారు
నజీవులై యుండఁగఁ బూర్తిగఁ
బ్రకటింపఁబడుట-- కవి గారి
యదృష్టము గాక మఱేమి?
మూలము ననుసరించి, తెనిం
పగలెదలుటచే వ్యాసుని హృద
యమును దెలిసికొనుట కవకాశ
మేర్పడినది. కొన్ని రసవంత
మగు ఘట్టములే కవిత్రయము
వారు విడచిపెట్టిరి. 64,000 ఛ్లోక
ముల వ్యాసభారతము కవిత్ర
యమువారు 21,000 పద్యము
లలో వ్రాసి ముగించిరి. అ
పము శ్రీకృష్ణ భారతము దీర్చిన
దన్న ప్రఖ్యాతి కవిగారికిఁజాలు.
ఈ రెండవ భారత రచనమే కవి
గారికి నాస్థాన కవి పదవిలభిం
చుట గండపెండేర మందుకొను
భాగ్యము కలుగుట, కనకాభి
షేకము ఘటించుట లోక ఖ్యాతి
నార్జించుట సంభవించినవి.

ఏకత్రివి

కాత్రిగారుధన్వజీవులు. నిఁడు
మనంబు నవ్యనవనీత సమాన
మగు హృదయంబుఁ గాంచిన
వారు. ఇంతటి పవిత్ర జీవితము
గడపినవారు నూటనాట నెక్క
డనోగాని యుండరు. వేయేట
రమారమి పదకొండు వందల
జిల్లగాక; [సంక్షిప్తము]

యేదిది మాసములు యాంధ్ర
లో క ము న, భారతవర్షమున
జీవించిరి.

అది మొదలు తుదివరకు నేక
తీనిగా గడచిన ధన్వజీవి. కవి
లేకున్నను భారతము నిలచినది.
కావున--కవిత్రయభారతమువలె
నేటికి సంపూర్ణముగ లభించిన
యీ శ్రీ కృష్ణ భారతము ఆరం
ద్రార్థము ప్రకాశించునట్లు--
చేయు భాద్యత, సాహిత్య లోక
ముపై నను, ప్రభుత్వ లోకము
పై నను విలచియున్నది.

తెలుగుప్రవః చమునకు పట్టుగొమ్ము

భారతమే సర్వస్వమని తలం
చి పెక్కు చిక్కులకు లోనై
నను, జలింపక, యభిమన్యుని
పద వ్రాయు సమయంబున, నే
కైక పుత్రుఁడు సుదిర్బనుండు
భంగిపెట్టినను గ్రుంగక వారి
సర్వస్వమును భారవోసి, నేర్పు
తో నోర్పుతో భారలకొఁచి
భారత సముద్రమును నీది, పార
ముఁజేరిన యోధుఁ డీ కృష్ణుఁడు.
వీరి కృతులన్నియు దేశాభివృద్ధికి
మూలకందంబులు-అందు భార
తము తెలుగు ప్రపంచమునకు
“పట్టుగొమ్ము”.

కా. భారతదీక్షి జహ్నుకన్య పద
సందృష్ట పుఁ బాదోఁట, భా
షామామణి దర్పణంబు; కవితా
సామాన్య సంహాసనం
బేదా; సర్వరసామృతాంబు విది,
శయ్యాపాక వృత్తాద్యం
కారాగరము కృష్ణభారత మనఁగా
నెన్న సామాన్యమే.

అను విద్యావారిది. నేటి
అస్థానకవిబ్రహ్మ కాశీ కృష్ణా
చార్యుల వారి యానందము, ఆశ
యము, వాక్కు సార్థకమై విరా
జిల్లుగాక; [సంక్షిప్తము]

ప్రాచీనరేవు పట్టణాలు

వీరాడ

ప్రాచీన రేవు పట్టణాలలో వీరాడ ఆర్యులకాలపు ఋగ్వేదంలో, ఒక ప్రత్యేకత కలవారు క్రీస్తు ఒకటి. వీరాడను యీనాడు ఆదికావ్యమైన రామాయణంలో, కుముందు రెండువందల సంవత్సరాలగా ఎవరూ చెప్పటం సంచలన వేదమైన భారతమందూ త్వరలకు ముందే ఆంధ్రరాజులు లేదు. కావి, వందలాది యేండ్ల బృహత్సంహితలలో, కాళిదాస గ్రీను, రోము, ఈజిప్టు, చీనా క్రిందట విశాఖపల్లె రేవే వీరాడ కవి రఘువంశంలో, మాఘుని మున్నగు దేశాలతో వర్తకం రేవుగా కూడా వ్యవహారంలో శిశువారి వధ కావ్యంలో, సోమ చేసినట్లు చరిత్ర చెబుతున్నది.

వుండి వుంటుంది. ఒక వైపు దేవుని కథాసరిత్సాగర గ్రంథ వీరాడ కొండ, రెండవ ప్రక్క ములో, బౌద్ధ వాఙ్మయంలో, విశాఖ జాలారి పల్లె మధ్యగా చాణక్యవి అర్థశాస్త్రంలో క్రీస్తు ఏర్పడిన దీ ఓడరేవు. ఆ చిన్న పూర్వం 5-వ శతాబ్దమునుండి ఓడ రేవు నేడు ప్రసిద్ధిగన్న క్రీస్తుశకం 15-వ శతాబ్దంవరకూ రేవు పట్టణంగా మార్పుచెందింది. అనగా సుమారు రెండువే రేండ్లు

మన రేవు పట్టణముగురించి తెలుసుకొనే సందర్భంలో భారతీయ నౌకాయాన చరిత్ర తెలుసుకోవడం ధర్మం.

నౌకాయానము

భారత దేశానికి సువిశాల వర్తక వ్యాపారాలు జరుగు మైన సముద్రతీరం వుండి, సు మారు నాలుగువేలమైళ్ళ సముద్ర తీరంతో మనదేశం నౌకాయానానికి ఎంతో యోగ్యమైనదిగా వుంది. అందువలన చాలా పురాతన కాలంనుండి భారతీయులు నౌకాయానం చేస్తున్నట్లు పెక్కు గ్రంథాలు చెబుతున్నాయి

అంతకు ముందుగనే భారతీయులు నౌకాయానంలో ప్రజ్ఞ కలవారని గ్రహించగలం.

క్రీస్తునకు పూర్వం మూడు వేల సంవత్సరాల క్రితమే బాబిలోన్ పట్టణానికి భారతదేశానికి

వర్తక వ్యాపారాలు జరుగు తుండేవని తెలుస్తుంది.

విదేశ వర్తకం

నావికాయానంలో ఆంధ్రులు

మనూ నా

ఆంధ్ర దేశపు అతిప్రాచీన రేవు పట్టణాలలో కృష్ణాజిల్లా లోని గూడూరు (కొడ్లూరు) రేవు ముఖ్యకేంద్రమైవుండేది. యింకా మోటుపల్లి, కోరంగి, క్రొత్త పట్నం, కృష్ణాపట్నం, మచిలీ పట్నం, కాకినాడ, కళింగపట్నం గోపాలపట్నం, పెంబికోట, పోలారం, వట్టాడ, పూడిమడక, కోనాడ, భీమునిపట్నం, విశాఖ పట్నం మున్నగు రేవు లుండేవి.

కళింగాంధ్రులు వందలాది ఓడలలో బర్మా, సయాం, కాం దోదీయా, మలయా, జావా, సుమత్రా, బలి మొదలైన దీవు

లకు వర్తకం విమితము, మత వ్యాప్తి వేర్వేరు, దేవారు.

జావాలో బారాబదూర్ లోని విశ్వాతిగన్న బౌద్ధ స్తూపం కళింగ దేశీయులైన రాజుల పాలనలో కట్టబడింది. కళింగ వర్తకులు బంగారం, వెండి, తగరం, అగరు, కర్పూరం, సుగంధ ద్రవ్యాలు దిగుమతి చేస్తూ, దేవారా ద్వీపాలనుండి.

ఈ విధంగా చరిత్ర పత్యాల ఒట్టి మానే మౌర్యులు, ఆంధ్రులు, గుప్తులు, వర్ధనులు, కళింగులు, చోళులు, చాళుక్యులు మున్నగు రాజవంశాల కాలాన సముద్రయానం జరిగి, వర్తకం సాగేవని తెలుస్తుంది.

క్రమంగా విదేశీయుల తాకిడితో మన సముద్ర వర్తకము దెబ్బతిన్నది.

విశాఖ నౌకాశ్రయం

ఒక కుగ్రామముగా వుండే "వీరాడ-విశాఖ" ప్రాంతము నేడు అద్భుత నౌకాశ్రయంగా మారిపోయింది. విశాఖ రేవు

చిత్రానియా

హెచ్చు నాణ్యత గల బిస్కట్లు

పట్టణం అభివృద్ధి కోసం కేంద్రంగా నగరమూ కనుల నందును కర్వరయ్యగారే. ఈ ఏర్పాటు మాయిషిలో వుంది. మార్పు చెందింది. చేస్తాయి.

ఏడాది కొండ, తొమ్మిదవ 1933 ఆక్టోబరులో విశాఖ పోస్ట్ కొండల మధ్యగా సముద్ర రేవును అభివృద్ధిచేసి పెద్ద నౌకల జలం తీరంతోనికి ప్రవేశించగా ప్రయాణానికి ప్రారంభోత్సవం ఏర్పడ్డదే విశాఖ నౌకాశ్రయం చేతారు. సహజమైన రేవిది.

తూర్పు సముద్రతీరంలో కల రేవు పట్టణంలో విశాఖ రేవు కత్తాకూ మద్రాసుకూ మధ్యగా ఒకటి. ఆంధ్రప్రదేశ్, మధ్య వుందీ రేవు. రేవు నలుదిక్కులా ప్రదేశ్, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలనుండి సుమారు అరమైలు పొడవు, రైట్ హాన్ సాటిలేవిది సుమా ప్రకృతి సౌందర్యం వర్ణనా వెలువడే నుడిసరుకుల ఎగు నాలుగు వందల అడుగుల వెడ రు 40 మెళ్ళవరకూ సముద్ర తీతంగా వుంటుంది. ఒకవైపు మతికీ, విదేశాల నరుకుల దిగు ల్నా, నలభై అడుగుల లోతూ మూల వెలుగు ప్రసరించే నలభై ఏడాది కొండ లోయలూ లో మతికీ విశాఖ ముఖ్యమైన రేవు కలదిగా వుంది. లక్షల కాంటిన్ల పవరుల్లి నవిదుర్ల మధ్య మామిడి, కొబ్బరి పట్టణము

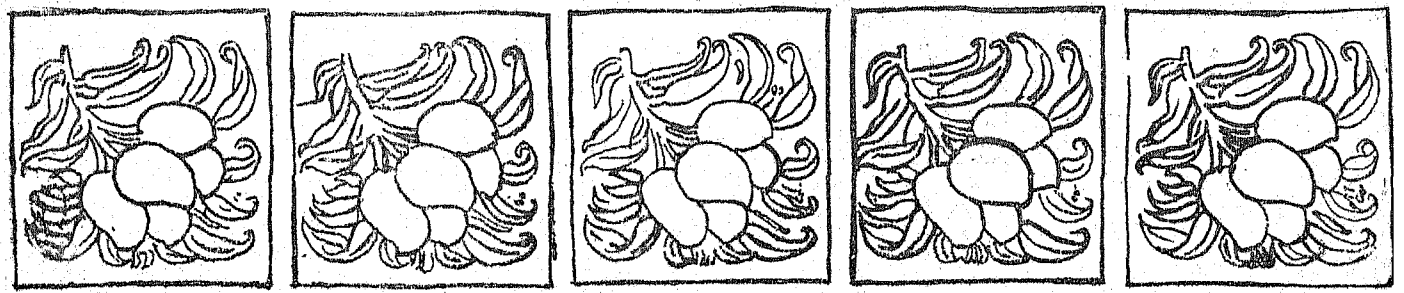
తోటలూ, తరులతాచ్చాయల వల్ల రేవులో ఇసుక ఇబ్బంది తోటలూ, తరులతాచ్చాయల వల్ల రేవులో ఇసుక ఇబ్బంది దనాయన్నూ. ఇంకో ఎక్క విశాఖ హార్బరులో నౌకల మాంగనీసు, మైకాచేనే కాళిరాయి యింకా మిక్కిలి శ్రద్ధ అవసరం పెద్ద ఓడలు తయారు చేసే రాకపోకలకు ఒక పెద్ద యిబ్బంది రిఫైన్లు ఆయిలు, యినుం రాయి ప్రభుత్వమూ శక్తివంచన లే హిందూస్థాన్ షిప్ బిల్డింగ్ కం వుండేది సముద్రంలోనుండి మొదలైనవి దిగుమతి చేసు కృషి చేస్తూవుంది. పెన్సి, ఇంగ్లీషు నావికా నైనిక యిసుక అపరిమితంగా మేటలు కొనేవి ముడివముదూ, గోధుమ, తృతీయ ప్రణాళికలో యి తీరం, యింకా కొంత మీదుగా వేసి రేవు లోతు తగ్గబడేక ఉక్కు మున్నగునవి. రేవు అభివృద్ధికి 8½ కోట్ల రూపా కాల్చెక్కు ఆయిల్ కంపెనీ, మరో నావల ప్రయాణానికి అటంకం నరుకుల నిలువచేసే ఏర్పాట్లు ములు కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటా వైపు రైలుమార్గాల యేర్పాట్లూ ఏర్పడుతుండేది. అందుకని తీర నౌకల మరమ్మత్తుకు కావలసే యింది.

కుడివైపు ఒకేకొండ విశాఖ మూలస్వరూపం కౌన్సిల్ స్తీమ సామగ్రి, ఎగుమతి దిగుమతుల ఇంత గొప్ప రేవు పట్టణమ లపై కట్టబడిన మూడు మూల ర్లను రాళ్లు నింపి ముంచివేసి సదుపాయాలకు కావలసే సాధన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉండడం ము లకూ ప్రాతినిధ్యం వహించే యీ మేట వేయటాన్ని వివా సంవత్రి అన్ని వున్నాయి ఈ అదృష్టం. తెలుగువారికి ప్రకృతి హిందూ. మహమ్మదీయ, రింబారు, ఆ ఆలోచన చెప్పింది ఓడరేవులో. ఈ రేవు కేంద్ర ప్రసాదించిన నిధులలో విశా, క్రైస్తవ దేవాలయాలు. విశాఖ మేధానిది మోక్షగుండం విశ్వే ప్రభుత్వపు రైల్వేబోర్డువారి ఆజ రేవు ఒకటి. [సంక్షిప్తం

చేసినా ప్రతి సంవత్సరం కడిసం దీప గృహం పది లక్షల టన్నుల యిసుక. రెండేళ్ళ క్రితమే విశాఖ పేటలు రేవునుండి త్రవ్వి పార హార్బరు ముందు ఏడాది కొండ పై గొప్ప దీపగృహం (రైట్ హాన్) నిర్మించారు. సముద్ర కోసం ఆరు 'త్రవ్వడలు' నిరం మూల ప్రయాణించేనే ఓడలక కాంతిని ప్రసరిస్తు దీ దీపగృహం ఈ రేవులోనికి వెళ్ళే కాలవ తూర్పుదేశాలలో కల్లా యి రేవులోనికి వెళ్ళే కాలవ తూర్పుదేశాలలో కల్లా యి సుమారు అరమైలు పొడవు, రైట్ హాన్ సాటిలేవిది సుమా రు 40 మెళ్ళవరకూ సముద్ర మూల వెలుగు ప్రసరించే నలభై లక్షల కాంటిన్ల పవరుల్లి నవిదుర్ల దీపం అమర్చబడింది క్కడ.

విశాఖరేవునుండి ఎగుమతి అయ్యే నరుకులలో ముఖ్యమైనవి విశాఖ రేవు అభివృద్ధి! మాంగనీసు, మైకాచేనే కాళిరాయి యింకా మిక్కిలి శ్రద్ధ అవసరం రిఫైన్లు ఆయిలు, యినుం రాయి ప్రభుత్వమూ శక్తివంచన లే మొదలైనవి దిగుమతి చేసు కృషి చేస్తూవుంది. కొనేవి ముడివముదూ, గోధుమ, తృతీయ ప్రణాళికలో యి రేవు అభివృద్ధికి 8½ కోట్ల రూపా ములు కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటా యింది.

ఇంత గొప్ప రేవు పట్టణమ ఇంత గొప్ప రేవు పట్టణమ ఇంత గొప్ప రేవు పట్టణమ ఇంత గొప్ప రేవు పట్టణమ ఇంత గొప్ప రేవు పట్టణమ

ప్రసార విశేషాలు

సుడిగాలి

[నీరయర్ నవల]

రచన: గుళ్ళపల్లి మందరమ్మ

జానకి ప్రాథమిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయినిగా పనిచేస్తూ, తన శల్లికండ్లులను పోషిస్తూ ఉంటుంది. జానకి మేనత్త కొడుకును పెండ్లి చేసుకుంటే, బామ్మ కూడా వారింటిలోనే సుఖంగా కాలక్షేపం చేసుకుంటున్న ననుకుంటారు, జానకి శల్లికండ్లులు, కాని, జానకి దాని కిష్టపడదు. జానకికి తన సంసారంతో జీవితం గడవడమే కష్టంగా తోస్తుంది.

పరిస్థితుల ప్రోద్బలంవల్ల ఆఖరికి జానకి, బదుగురు పిల్లలుగల ఒక రెండో పెండ్లివానిని వివాహమాడి, తన అర్థిక పనులను వరిపండించుకున్నానని తృప్తి పడుతుంది. తన మంచి నడకతో ఇంట్లో నారి అభిమానాన్ని పొందగలుగుతుంది.

కాని, ఇరుగుబొరుగువారి యిచ్చకపు మాటలకు శ్రమని, భర్త తనకు అశ్వాసం చేస్తున్నాడని అనుమానించి భర్తను నవతి పిల్లలను అనాదరంగా చూడడం మొదలు పెడుతుంది. దానితో పర్వని సంసారంలో చిచ్చు తగుల్కుంటుంది. ప్రశాంత వాతావరణంలో సుడిగాలి చుట్టుకుంటుంది. అయితే, జానకి తన పరిస్థితులను నింపావలోకనం చేసుకుంటుంది. తన పొరపాటును గ్రహిస్తుంది. సకాలములో తన సంశయాలను పరిశీల్చుకోగలుగుతుంది. సుడిగాలి నిలిచిపోతుంది. సంసారం సాఫీగా వడచిపోతుంది.

మద్రాస్ పార్ట్ వేవ్ ప్రసారాలు

*దయం 49.30 మీ (6085 కిలోపై)

మధ్యాహ్నం 41.32 మీ (7260 కిలోపై)

సాయంత్రం 60.98 మీ (4920 కిలోపై)

పైన ప్రచురించిన పార్ట్ వేవ్ మీటర్లలో ఉదయం 7-00 నుండి 7-15 వరకు, ము. 1.50 నుండి 2-00 వరకు, సాయంత్రం 7-00 నుండి 7-15 వరకు, రాత్రి 9-30 నుండి 10-30 వరకు మద్రాస్ (ఎ) కార్యక్రమాలు ప్రసారమౌతాయి.

సోమవారములు రాత్రి 9-15 గంటలనుండి, బుధవారములు రాత్రి 7-45 నుండి 9-30 వరకు పై మీటర్లలో మద్రాస్ (ఎ) కార్యక్రమాలను విసవచ్చును. తక్కిన సమయాలలో పై పార్ట్ వేవ్ మీటర్లలో మద్రాస్ (బి) కార్యక్రమాలు ప్రసారమౌతాయి.

మధ్యతరగతి కుటుంబ జీవితాన్ని ప్రభావంవల్ల వాళ్ళను మనం మరిచి చిత్రించే యీ నవలను, అటు భాగాలుగా పోకుండా, వారినిగూర్చి కొన్ని రూప మహిళామండలి కార్యక్రమంలో పిల్లలపై కాలు ప్రసారం చెయ్యడానికి నిర్ణయ ఒకటవ తేదీనుంచి ప్రతి గురువారం మైంది. ఫిబ్రవరి 4వ తేదీ మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటకు విసవచ్చు.

ఒంటి గంటకు ఆకాశవాణి హైదరాబాద్ నుంచి రంగవల్లి కార్యక్రమంలో, దాందేబీబీ—అనే రూపకము ప్రసార మవుతుంది.

కన్యాకుమారి, సుధుర కోసాక్షి, కంచి కామాక్షి వంటి రక్షిణుల దేవాలయాలు భారత సారీమూర్తియొక్క వివిధ ప్రైయరులను విర్రేకిస్తాయని అంటారు. ఇవి నకన్నతి అదర్శంలో పరాకాష్ఠ నందు ఉంటాయి. ఈ రావం ఆధారంగా, కన్యాకుమారి—అనే మొదటి రూపకం, ఫిబ్రవరి 7-వ తేదీ మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటలకు ఆకాశవాణి హైదరాబాద్ నుండి మహిళాసమాజ కార్యక్రమంలో ప్రసారమవుతుంది.

* కత్తమ మహిళాసమాజ జీవితాలు హైదరాబాద్ కేంద్రంనుంచి ఈ రూపకం మనకు ఉత్సాహాన్ని కలిగిస్తాయి. కాల విసవచ్చు.

అపద మొక్కులు

(రూపకం)

రచన: జలనూతన రుక్మిణీనాథాస్త్రి

పురిటింటిలో ప్రవసించిన ప్రీతి వైశ్యం జరుగుతుంది వైద్యుడు రాశం లేదని చెప్పి వెడతాడు. ఆమెకు 'మృత్యువు' కనబడుతుంది. వేలనున్న మొక్కను బలవంతాన పీకి నవ్వుడు, ఆ మొక్కకు కలిగే బాధనంటి బాధతో—దైవానికి మొక్కుకుంటుంది. లేక లేక కలిగిన పిల్లవాడి, అప్పటా ముచ్చటా చూడ నీయండని, మృత్యువు నవ్వి, సరేనని వెళుతుంది.

పిల్లనాడిని బళ్ళోనేకారు అక్షరాభ్యాస ఉత్సవం. గాల్తురు అడికి వెళ్లారు. తిరిగి మృత్యువు వచ్చి పల్కరిస్తుంది. ఆమె విచారంగా ఏడ్చి కొడుకు పెళ్ళి, కోడలి రాక చూడనియ్యమని బలిమాడుతుంది. మళ్ళీ మృత్యువు నవ్వి వెళ్ళిపోతుంది.

సంసారం చితికింది. జీవించడం కంటే మెరుగనిపించింది. కొడుకు తమకు అయిష్టమైన పిల్లను వెళ్లారు కానని కూర్చున్నారు. భర్త కొడుకు మీది కోసాన్ని ఆమెవై చూపించారు. తనకు తీసుకుపోయిన మృత్యువుని ఆమె ప్రార్థిస్తుంది. 'మృత్యువు' ఇప్పుడుకాదు అని చెప్పి వెళుతుంది.

కొడుక్కు బుద్ధి తిరిగి కలిదాడ్రు లకు తనకు ఇష్టమైన కన్యను వెళ్లారు తాడు తండ్రిలాని పోసుకుంటుంటారు నవదంపతులు. మృత్యువు వచ్చి రమ్మం టుంది. కొంతకాలం బ్రతకవివ్వమం టుంది. మృత్యువు ఈ అపద మొక్కును నిరాకరిస్తుంది.

అపద మొక్కులు—రూపకం ఫిబ్ర వరి నెల 5-వ తేదీ సోమవారం రాత్రి 9-15 గంటలకు మద్రాస్ కేంద్రంనుంచి విసవలరు.

గురువారం ఏప్రిల్ 1
 4.45 ముగింపు
 5.00 వాద్య సంగీతం
 7.00 నాటికాత్మకమైన సమయం
 వాతావరణ సూచన
 7.30 తమిళమున వార్తలు
 7-30* ఎస్. నరసింహ
 8.00 ముద్రాపత్రం
 8.15 ఎస్. రాజగోపాలాచారి
 8.30 ప్రసాత సమాచారం
 9.00 ప్రసారము II
 9.15 మి. 7 (7.15 కిలోవేట్)
 12-30* మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
 1.00 సహజానుభవం
 శ్రీ కావ్యకళాశాల
 రుక్మిణి సుందరము
 వద్యవతనము :
 గాథాపల్లి సుందరి శంకరం
 సుడిగాలి సీరియల్ సవం
 (1-వ భాగం)
 రచన: గుళ్ళపల్లి సుందరమ్మ
 మంగళం
 1.30 జానమంజరి
 రాజసుకుమారి
 కులదైవం
 బసావనీ భగీ
 1.40 హిందీలో వార్తలు
 1.50 శీతమంజరి
 ఎస్. జి. కిట్టప్ప
 నాగై నటరాజన్
 2.00 తమిళమున వార్తలు
 2-10 ఉన్నత పాఠశాలలకు
 3.40 వాతావరణ సూచన
 ప్రసాత సమాచారం
 4.00 ప్రసారము III
 4.15 మి. 7 (7.15 కిలోవేట్)
 5-30* డి. ఎల్. జగన్నాథన్ :
 వాదనాత్మకం
 6.00 ప్రాంతీయ తెలుగుదేశం
 6.15 శ్రామస్తుల కావ్యకళాశాల
 (తమిళమున) (తమిళమున) (తమిళమున)
 (7నుండి 1-వరకు పాట్లవేసేవారు)
 7-00 తెలుగు విశ్లేషణ
 వార్తా సమీక్ష (తమిళము)
 7-10 తిరుప్పవలె
 7.15 తమిళమున వార్తలు

7.30* పితరుక్కు తువదేశం
 ఉత్సాహ విషయం
 ప్రసంగము (తమిళము)
 ప. డి. తంగరాజన్
 7.40 జానమంజరి కులదైవం
 సి. యల్ నవల (తమిళం)
 రచన: మాయావి
 8-00 గాథా పయగువలె
 పాట నేర్పుకుండా
 8-10 శీత మంజరి
 8.30 News Reel
 (Clay from Delhi)
 8.40 వాద్య సంగీతం
 8.45 సంగీతమాలా
 9-00 ఎమ్. వి. పరాహిత్సామి :
 గోటువాద్యం
 9-30 జాతీయ కావ్య కావ్యకళాశాల
 శ్రీ కృష్ణదాసు
 వైతన్య చరిత్రామృతం
 (తమిళము)
 10-00 సంగీతామృతం
 డి. కె. పట్టమ్మ
 10-30 జాతీయ సూచన
 ప్రసాత సమాచారం
 ప్రసారము I
 11.3 మి (1420 కిలోవేట్)
 49.30 మి (6085 కిలోవేట్)
 4.45 ముద్రాపత్రం
 7.00 తెలుగులో వార్తలు**
 7-15 సంగీత మంజరి
 డి. వి. సుందరాబాక్
 ఎమ్. కె. కావ్యకళాశాల
 జిత్తి, ఎస్. పరకష్టి
 లత, ఎమ్. డి. తప
 7-30 ముద్రాపత్రం
 8.00 అంశమున వార్తలు
 8.15 ప్రసాత సమాచారం
 ప్రసారము II
 11.3 మి (1420 కిలోవేట్)
 41.32 మి (7260 కిలోవేట్)
 12-00* శాస్త్రీయ కావ్యకళాశాల
 12-30 ముద్రాపత్రం
 1.00 వదనం
 1.15 అంశమున వార్తలు
 1.40 శీత మంజరి
 ఎమ్. ఎ. మజీద్
 ముల్లిన రావు
 నత్తాచౌదరి
 1.50 తెలుగులో వార్తలు**
 2.00 ముద్రాపత్రం
 డి. ఎస్. భక్తవతి
 మీరా ఉదయవర్
 సహన చక్రవర్తి
 2.10 ముద్రాపత్రం
 2-40 ప్రసాత సమాచారం

విజయవాడ
 807.1 మి (84.1 కిలోవేట్)
 ప్రసారము I
 8.15 శ్రీ తంజాని
 అధ్యాత్మ రామాయణ కీర్తనలు
 పి. లక్ష్మి
 ఎస్. గోపాలకృష్ణం
 ఎమ్. బాలముత్యకృష్ణం
 ఎస్. ప్రసాద తతంగిణి
 తెలుగులో వార్తలు
 7.15 సంగీత శిక్షణ
 7.30 డి. జి. కల్యాణం
 వాదనాత్మకం
 ప్రసారము II
 11.3 మి (1420 కిలోవేట్)
 60.98 మి (4820 కిలోవేట్)
 8.15 శాస్త్రీయ సంగీతం
 8.30 స్థానిక ప్రకటనలు,
 వాణిజ్య వార్తలు (అంగ్లము)
 8.45 అంశమున వార్తలు
 9.00 ముద్రాపత్రం
 9.15 శాస్త్రీయ వివరాలు
 9.30 ఎస్. తిరువంగుర
 7.00 తెలుగులో వార్తలు**
 7-15 విజయ వార్తలు
 నిలయవిద్యంసులు
 7.45 రాగం, తానం, పల్లవి
 ఎమ్. ఎమ్. దండవారి దేశిక్
 తిరుప్ప వాలసుబ్బారాయణ :
 పయిలిన
 ముద్రాపత్రం ఎ. కిట్టప్ప ముద్రాపత్రం
 8-30 శ్రీతలుకోరిన పాటలు
 1.00 అంశమున వార్తలు
 9-15 Psychological
 Symbolism in Hindu
 rituals
 Talk by
 T. B. Shanmugham
 9-25 వాద్య సంగీతం
 9-30 జాతీయ కావ్య కావ్యకళాశాల
 వైతన్య చరిత్రామృతం
 బెంగళి మాతృక
 శ్రీ కృష్ణదాసు
 తెలుగునక
 శ్రీ గిరిరాజు రామారావు
 10-00 ముద్రాపత్రం
 10.30 ప్రసాత సమాచారం
 ముద్రాపత్రం
 193.5 మి (1420 కిలోవేట్)
 వివిధభాష (రిలే)
 [వివరాలు 8.30 వేటిలో]
 పాట్లవేసేవారు వినవచ్చును
 **మిడియంవేవే ముద్రాపత్రం

8.00 అంశమున వార్తలు
 8.15 హిందీలో వార్తలు
 8.30 ప్రసాత సమాచారం
 ప్రసారము I
 11-30* రాష్ట్రాంగనము
 11-40 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
 12.10 అలిత సంగీతం
 12-30 శాస్త్రీయ కావ్యకళాశాల
 (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
 1.00 డి. జి. కల్యాణం :
 వాదనాత్మకం
 1-30 Radio Kalasala
 Macbeth V
 Radio adaptation by
 C. Narasimha Sastri
 Produced by
 V. Balasundaram
 1.40 తెలుగులో వార్తలు
 2.00 ప్రసాత సమాచారం
 ప్రసారము III
 4.00* స్థానిక ప్రకటనలు
 4.15 ప్రాంతీయ వార్తలు
 4.30 శ్రామస్తుల కావ్యకళాశాల
 రామచంద్రుడు వాదన
 రామబాస కీర్తన
 విశ్వవిద్యం తెలిసిన పదార్థాలు :
 వాక్యసేవన రోగాలు
 రాకు. దుసెట్ట చేసికొనుట
 ప్రసంగము
 ఎస్. ఎల్. నరసింహారావు
 పురాణం
 వార్తాసహి
 ప్రకటనలు, భజనాలు, వాతావరణం
 4.45 తెలుగులో వార్తలు
 4.55 శ్రామస్తుల కావ్యకళాశాల
 విశేషాభివృద్ధి :
 రేదంగల విష్ణుపాట
 7.30 ప్రసంగం
 (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
 7-45 రాగం, తానం, పల్లవి
 (ముద్రాపత్రం రిలే)
 8-30 Radio News Reel
 (relay from Delhi)
 8.40 అలిత సంగీతం
 9.00 అంశమున వార్తలు
 9-15 పల్లవి సంగీతం
 9-30 జాతీయ కావ్య కావ్యకళాశాల
 చరిత్రామృతం (తెలుగు)
 (ముద్రాపత్రం రిలే)
 10-00 సంగీత నాటికా శిక్షణ
 ప్రహ్లాద భక్తి విజయం
 10-30* వాతావరణ సూచన
 ప్రసాత సమాచారం

గురువారం ఫిబ్రవరి 1
105.4 మీ (710 కిలోపై)

ప్రసారము I
6-30* సుప్రభాత
8-30 భక్తితంజవి
(విజయవాడనుండి రిలే)

6-55 కాత్యక్రమ వివరణ
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 సంక్షిప్త శిక్షణ
7-30 విజయవాడ వలే
8-00 అంధమున వార్తలు
8-15 హిందీలో వార్తలు
8-30 సంగీత పరిచయ

కాత్యక్రమము
8-45* ప్రసాత సమాప్తి
ము. ప్రసారము II

11-40 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(విజయవాడనుండి రిలే)
12-10 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(ఉర్దూ)

12-30 కార్మికుల కాత్యక్రమము
కార్మికులు, వివాద చట్టము
ప్రసంగం
ఎస్. రామచంద్రరావు
విజ్ఞాన వీధి
నవీ గిరి +
1-00 ప్రేమకు (ఉర్దూ)
1-30 రేడియో కళాశాల
(విజయవాడనుండి రిలే)

1-50 తెలుగులో వార్తలు
2-00 హైదరాబాద్ ఎ వలే
2-10 ఉర్దూలో వార్తలు
2-20 హైదరాబాద్ బి వలే
2-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

ము. ప్రసారము III
6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 మరాఠీ శ్రోతలకు
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 జిల-ఇ-పిర్ బజార్ మేం
పేర్ : తలీక్ కజ్జాకి

7-30 తూలికా చిత్రము -
జోళ్ళకు సాలిడ్ వెసేవాడు
(ప్రసంగం)
దేవుడవల్లి వెంకటకృష్ణశాస్త్రి
7-45 రాగం, తానం, పల్లవి
(మద్రాసుండి రిలే)
8-30 Radio News Reel
(relay from Delhi)
8-40 ఏరామ సంక్షిప్తం
8-45 ఎస్. వి. పాటనీకర్!
వయొలిన్

9-00 అంధమున వార్తలు
9-15 ఉర్దూలో వార్తలు
9-30 శ్రీ కృష్ణదాసుని
చైతన్య చరితామృత
(మద్రాసుండి రిలే)
10-00 ఎస్. వి. పాటనీకర్!
వయొలిన్
10-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

హైదరాబాద్-బి
ము. ప్రసారము I
60 12 మీ (4990 కిలోపై)
6-30* హైదరాబాద్ ఎ వలే
7-45 ప్రసాత సమాప్తి
ప్రసారము I (తరువాలు)
49-02 మీ (6120 కిలోపై)
8-00 హైదరాబాద్ ఎ వలే
8-45 ప్రసాత సమాప్తి

ము. ప్రసారము II
42 02 మీ (7140 కిలోపై)
11-40 హైదరాబాద్ ఎ వలే
12 10 వయొలిన్ యుగళం!
పి. కుప్పస్వామి
ఎస్. ఎల్. ఎన్. శాస్త్రి
12-30 హైదరాబాద్ ఎ వలే
1-00 నింగరాజు సుబ్రహ్మణ్యరాజు
1-30 హైదరాబాద్ ఎ వలే
2-00 నింగరాజు సుబ్రహ్మణ్యరాజు
2-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

ము. ప్రసారము III
60 12 మీ (4990 కిలోపై)
6-00* హైదరాబాద్ ఎ వలే
6-51 గ్రామస్థుల కాత్యక్రమము
రామచంద్రుడు నానై
రామదాస్ కీర్తన
విశ్వవిప్లవం తెచ్చిన వక్తావళి:
వాక్కిన్ వలన రోగాలు
రాకుండునట్లు చేసికొనుట
ప్రసంగము
ఎస్. ఎల్. నరసింహారావు
పూరాణం
వారాహవిని
ప్రకటనలు, భరణు, వాతావరణము
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 గ్రామస్థుల కాత్యక్రమము
విశేషాలేమిటి?
చేయంగల విన్ననములు
7-30 హైదరాబాద్ ఎ వలే
9-00 అంధమున వార్తలు
9-15 అలిక్ సంగీత
9-30 హైదరాబాద్ ఎ వలే
10-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

బెంగుళూర్
491 8 మీ (610 కిలోపై)

ప్రసారము I
7-00* సుప్రభాత
కాత్యక్రమ వివరణ మేళనాన
7 15 బి. ఆర్. శ్రీనివాసన్
7-45 తన్నడమున వార్తలు
8-00 అంధమున వార్తలు
8-15 హిందీ శిక్షణ
8-30* ప్రసాత సమాప్తి

ము. ప్రసారము II
12-00* కార్మికుల కాత్యక్రమము
12-30 కె. జానకి అయ్యర్
హిందూస్థానీ గాత్ర సంగీతం
1-00 హెచ్. ఎస్. అనసూయ
తన్నడగీతాలు
1-10 తన్నడమున వార్తలు
1-20 సుగమ సంక్షిప్త
1-30 అంధమున వార్తలు
1-40 హిందీలో వార్తలు
1-50 జలతంత్రం:
నిలయపిదవానుడు
2-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

తిరుచ్చి
319 1 మీ (940 కిలోపై)

ప్రసారము I
6-45* మంగళగ్రానం
6-50 భక్తిగీతాలు
7-00 వాద్య సంక్షిప్తం
7-10 కాత్యక్రమ వివరణ
7-15 తమిళమున వార్తలు
7-30 ఇక్కో! వై!
వయనెరి ఎస్. నటరాజన్
7-55 స్థానిక ప్రకటనలు (అంధము)
8-00 అంధమున వార్తలు
8-15 ప్రసాత సమాప్తి

ము. ప్రసారము II
12-00* కార్మికులకు
12-30 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
1-00 ఇక్కో! వై!
ఎ. రామకృష్ణన్
1-30 వాద్య సంక్షిప్తం +
1-40 హిందీలో వార్తలు
1-50 గాత్ర సంక్షిప్తం +
2-00 తమిళమున వార్తలు

ప్రసారము III
3-00* ఉన్నత పాఠశాలలకు
3-30* ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము IV
6-00* అంధమున వార్తలు
ప్రాంతీయ వార్తలు
6-10 దేవకి కె. రావు: దేవరవామ
6-20 కామవచనం
6-35 ప్రదేశ సమాచార
6-45 ప్రామథ్యులకు
7-45 తన్నడమున వార్తలు
8-00 కె. జానకి అయ్యర్:
హిందూస్థానీ గాత్ర సంగీతం
8-15 హెచ్. ఎస్. అనసూయ
(Delhi)

8-40 వాద్య సంక్షిప్త +
8-45 జానకి అయ్యర్
9-00 అంధమున వార్తలు
9-15 The concept of
Justice;
Social Justice
talk by
N K. Dixit
9-25 వయొలిన్ +
9-30 అలెఖాభారత కావ్య
కాత్యక్రమము
చైతన్య చరితామృత
(తన్నడము)
10-00 ఎస్. బాలచందర్ : పీఠ
10-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

2-10 ఉన్నత పాఠశాలలకు
2-40 ఏరామ సంక్షిప్తం +
2-45 వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

ము. ప్రసారము III
1-45* వివిధ భాతలి
5-45 సంక్షిప్త పాఠం
6-00 స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 గ్రామస్థులకు
7-15 తమిళమున వార్తలు
7-30 ఈమానవు పాట
7-35 విజ్ఞాన విశుత్వం
పి. తంగరాజ్
7 45 రాగం, తానం, పల్లవి
(మద్రాసుండి రిలే)
8-30 ఢిల్లీనుండి రిలే
8-40 చిత్రగ్రానం +
9-00 అంధమున వార్తలు
9-15 సుబద్ధ సంక్షిప్తం
9-30 జాతీయ కావ్య కాత్యక్రమము
(తమిళము)
(మద్రాసుండి రిలే)
10-00 ప్రసాత సమాప్తి

శక్తి కృష్ణాని విజ్ఞాపన 2
 1883 మార్చి 13
 విజ్ఞాపన

ప్రసారము I
 416.7 మీ (720 కిలోపై)
 6-45 మంజుళానం
 6-50 తుదిస్థానంలో
 7-00 వాద్యసంగీతం
 7-10 నేటి కార్యక్రమ ఎవరంటా
 వాతావరణ సూచన (కమిషను)
 7-15 తమిళమున వార్తలు
 7-30* తిరుప్పి వలే
 8-00 మధుతగీతం
 ఎమ్. ఎస్. ద.దసాని దేశికర్
 జి. వైదేహి
 శాంతా పిళ్ళై, బృందం
 8-15 ప్రసాత నమా ప్తి

ప్రసారము II
 416.7 మీ (720 కిలోపై)
 12-30* మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
 (కమిషను)
 1-00 హిందూస్థానీ సంగీతం
 రాధికా మోహన్ మైత్ర, సరోద్
 1-30 శానమంజరి
 శివకామి
 గుమల
 చిరాగ్ కహే రోషిన్ కహే
 1-40 హిందీలో వార్తలు
 1-50 గీతమంజరి
 ఎస్. లలిత
 పి. మురుగదాస్
 2-00 తమిళమున వార్తలు
 2-10 ఉన్నత పాఠశాలలకు
 (కమిషను)
 2-40 విరామ సంగీతం
 2-45 పాఠశాలలకు (తెలుగు)
 రాణానతాస్ నాటిక
 పాఠశాల దీక్షిత్య
 3-15 వాతావరణ సూచన,
 ప్రసాత నమా ప్తి

ప్రసాతము III
 5-30* క్లారి నెట్
 నితయసిద్ధాంతము
 5-45 శాంతి కథ (కమిషను)
 (తిరుప్పినుండి రిలే)
 6-00 భజన్
 6-05 ప్రాంతీయ శిల్పినిశీ

6-15 శామన్తులకు (కమిషను)
 (తిరుప్పినుండి రిలే)
 (7 నుండి 7-1 గవరకుపార్లమెంటుకు)
 7-15 తమిళమున వార్తలు
 7-30* ఎమ్. ఎల్. వరంతుకుమార్
 తిరువళ్ళూర్ నుబ్రహ్మణ్యం :
 వయొలిన్
 తలజాపూర్ ఎస్. కృష్ణమూర్తి రావు,
 మృదంగం
 బి.ఎస్. విల్వాజి అయ్యర్, మట
 9-00 కదంబం
 9-15 కల్పగోష్ఠి
 9-30 మెల్లిశై : పుదుమలర్
 లలిత సంగీత కార్యక్రమము
 9-45 సంగీతామృతం
 ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడు:
 వయొలిన్
 10-30 వాతావరణ సూచన,
 ప్రసాత నమా ప్తి

ప్రసారము I
 211.3 మీ (1420 కిలోపై)
 49.30 మీ (6085 కిలోపై)
 6-45 మద్రాస్ ఎ పలే
 7-00 తెలుగులో వార్తలు
 7-15 సంగీత మంజరి
 కె. బి. సుందరాంబాల్
 మధుత మణి అయ్యర్
 డి. కె. ఎట్టమ్మార్
 7-30 విష్ణు నహస్రనామం
 8-00 అంజ్ఞమున వార్తలు
 8-15 ప్రసాత నమా ప్తి

ప్రసారము II
 211.3 మీ (1420 కిలోపై)
 41.32 మీ (7260 కిలోపై)
 12-00* కార్మకుల కార్యక్రమము
 (కమిషను)
 12-30 మద్రాస్ ఎ పలే
 1-00 మాదర్ నిశిప్ప
 ప్రేమకు (కమిషను)
 1-30 అంజ్ఞమున వార్తలు
 1-40 గీతమంజరి
 ఎమ్. ఎస్. అనూరాధ
 ముటపాల
 1-50 తెలుగులో వార్తలు
 2-00 మధుతగీతం
 ఎ. నిత్యకళ
 ఆర్. బాలనకనవతీదేవి
 శాంతి మాధుర్
 2-10 మహాన ఎ పలే
 2-40 ప్రసాత నమా ప్తి

విజయవాడ
 357.1 మీ (840 కిలోపై)
 ప్రసాతము I
 6-30* కుభోచయం
 6-35 బుత్తంజుసి
 6-55 ప్రసాత ఆరంగిణి
 7-00 తెలుగులో వార్తలు
 7-15 శాంతిమాతము
 గాంధీజీ జీవిత గాథలు
 భజన్
 (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
 7-30 హైదరాబాద్ ఎలే
 8-00 అంజ్ఞమున వార్తలు
 8-15 హిందీలో వార్తలు

ప్రసారము III
 211.3 మీ (1420 కిలోపై)
 60.98 మీ (4920 కిలోపై)
 5-30 పాశ్చాత్య సంగీతము
 5-50 స్థానిక ప్రకటనలు,
 వాణిజ్య వార్తలు (అంగ్లము)
 6-00 అంజ్ఞమున వార్తలు
 6-05 మద్రాస్ ఎ పలే
 6-15 కార్యక్రమ వివరణ
 (కమిషను)
 6-20 ఎన్నపాదం వి. రామచంద్రన్
 7-00 తెలుగులో వార్తలు
 7-15 సంగీత మాల
 భక్తి పాటలు
 7-30 మద్రాస్ ఎ పలే
 9-00 అంజ్ఞమున వార్తలు
 9-15 All for a Living
 Sketch by
 Kash Choudhury
 9-30 పాశ్చాత్య సంగీతం
 10-30 ప్రసాత నమా ప్తి

మద్రాస్-సి
 193.5 మీ (1550 కిలోపై)
 వివిధభాగతి (రిలే)
 [వివరాలు 56వ పేజీలో]
 శివార్లవేపైగూడ వినవచ్చును
 **మిడియంవేపై మాత్రం

ప్రసాత నమా ప్తి
 ప్రసాతము I
 11-30* రాష్ట్రశాసనము
 11-40 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
 12-10 కదంబం
 నమర్పణ : కూచిమంచి
 కుటుంబరావు
 12-30 కాత్మకుల కార్యక్రమము
 వరవిక్రయము
 సీయర్ ఇటిక (3వ భాగం)
 కబుర్లు
 ఏర్వీ సంగీతం
 1-00 ఎన్. సి. భానుమతి
 1-30 లలిత సంగీతం
 1-50 తెలుగులో వార్తలు
 2-00 ప్రసాత నమా ప్తి

ప్రసారము III
 6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
 6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
 6-15 శామన్తుల కార్యక్రమము
 నీలాకరేష్
 యమునా తీరము పా
 వికలాంగుల విద్య
 ప్రసంగము
 తంగులరాట్నం
 సిల్లల కార్యక్రమము
 ప్రకటనలు, ధరలు, వాతావరణము
 7-00 తెలుగులో వార్తలు
 7-15 శామన్తుల కార్యక్రమము
 గాంధీ మహావీరాలు
 దేయంగల విష్ణుపాలు
 8-30 సంగీత కచేరీ
 (మద్రాస్ నుండి రిలే)
 9-00 అంజ్ఞమున వార్తలు
 4-15 సుబద్ధ సంగీత
 ఎమ్. మాత్యనారాయణమూర్తి:
 క్లారి నెట్
 9-30 నాకోనంపైనా బ్రతకండి
 నాటిక
 తవన! బెల్లంకొండ రామదాసు
 9-45 ఎన్. సి. భానుమతి
 10-30* వాతావరణ సూచన,
 ప్రసాత నమా ప్తి

శనివారం ఫివరి 3

48 1883 మామ 14

మద్రాస్

ప్రసారము I

416.7 (720 కిలోవేట్)

6-45 ముద్రాణము
6-50 ముద్రాణము
7-00 వార్తలు
7-10 వార్తలు
7-15 వార్తలు
7-30* టి. కె. రామచంద్రన్
7-45 'రెడియో కేంబ్రిడ్జ్' వార్తలు

8-00 ముద్రాణము
టి. ఎ. మోతీరాజ్
హిందూ కాలిగ్రాఫిక్
ఎ. పి. కొమల
కాంత సర్వే

8-15 ప్రసారము II

416.7 మీ (720 కిలోవేట్)

1-00* ముద్రాణము
1-30 ముద్రాణము
2-00 ముద్రాణము
2-10 ముద్రాణము
2-30 ముద్రాణము
3-00 ముద్రాణము

ప్రసారము III

416.7 మీ (720 కిలోవేట్)

5-30* టి. ఎ. గోపాలకృష్ణన్
6-05 వార్తలు
6-15 వార్తలు
7-15 వార్తలు
7-30 వార్తలు
8-00 వార్తలు
8-30 వార్తలు
8-40 వార్తలు
8-45 వార్తలు

9-00 వార్తలు
9-30 వార్తలు
11-00 వార్తలు

మద్రాస్

ప్రసారము I

211.3 మీ (1420 కిలోవేట్)
49.30 మీ (6085 కిలోవేట్)

6-45 ముద్రాణము
7-00 ముద్రాణము
7-15 ముద్రాణము

సంస్కృత కార్యక్రమం
సంస్కృత కార్యక్రమం
సంస్కృత కార్యక్రమం

ప్రసారము II

211.3 మీ (1420 కిలోవేట్)
41.32 మీ (7260 కిలోవేట్)

1-00* ముద్రాణము
1-30 ముద్రాణము
1-40 ముద్రాణము

ప్రసారము III

211.3 మీ (1420 కిలోవేట్)
41.32 మీ (7260 కిలోవేట్)

1-00* ముద్రాణము
1-30 ముద్రాణము
1-40 ముద్రాణము

ప్రసారము III

211.3 మీ (1420 కిలోవేట్)
60.98 మీ (4920 కిలోవేట్)

5-30* పాపాత్మ్య సంశ్లేషము
5-50 పాపాత్మ్య సంశ్లేషము

ప్రసారము III

211.3 మీ (1420 కిలోవేట్)
60.98 మీ (4920 కిలోవేట్)

5-30* పాపాత్మ్య సంశ్లేషము
5-50 పాపాత్మ్య సంశ్లేషము

విజయవాడ
357.1 మీ (840 కిలోవేట్)
ప్రసారము I

6-30* ముద్రాణము
6-35 ముద్రాణము

ప్రసారము II

6-35 ముద్రాణము
6-40 ముద్రాణము

ప్రసారము III

6-40 ముద్రాణము
6-45 ముద్రాణము

ప్రసారము IV

6-45 ముద్రాణము
6-50 ముద్రాణము

ప్రసారము V

6-50 ముద్రాణము
6-55 ముద్రాణము

ప్రసారము VI

6-55 ముద్రాణము
7-00 ముద్రాణము

ప్రసారము VII

7-00 ముద్రాణము
7-05 ముద్రాణము

ప్రసారము VIII

7-05 ముద్రాణము
7-10 ముద్రాణము

ప్రసారము IX

7-10 ముద్రాణము
7-15 ముద్రాణము

ప్రసారము X

7-15 ముద్రాణము
7-20 ముద్రాణము

ప్రసారము XI

7-20 ముద్రాణము
7-25 ముద్రాణము

ప్రసారము XII

7-25 ముద్రాణము
7-30 ముద్రాణము

ప్రసారము XIII

7-30 ముద్రాణము
7-35 ముద్రాణము

ప్రసారము XIV

7-35 ముద్రాణము
7-40 ముద్రాణము

1-00 'విజయవాడ' ప్రసారము
విజయవాడ ప్రసారము

ప్రసారము I

ప్రసారము II

ప్రసారము III

ప్రసారము IV

ప్రసారము V

ప్రసారము VI

ప్రసారము VII

ప్రసారము VIII

ప్రసారము IX

ప్రసారము X

ప్రసారము XI

ప్రసారము XII

ప్రసారము XIII

ప్రసారము XIV

ప్రసారము XV

ప్రసారము XVI

ప్రసారము XVII

ప్రసారము XVIII

ప్రసారము XIX

ప్రసారము XX

ప్రసారము XXI

ప్రసారము XXII

ప్రసారము XXIII

ప్రసారము XXIV

ప్రసారము XXV

ప్రసారము XXVI

ప్రసారము XXVII

ప్రసారము XXVIII

శనివారం ఫిబ్రవరి 3

హైదరాబాద్-ఎ
405.4 మీ (740 కిలోమీటర్ల)

ప్రసారము I
6-30* నుప్రభాత
6-35 భక్తిరంజని
(విజయవాడనుండి రిలే)
6-55 శాత్రుక్రమ వివరణ
7-00 తెలుగులో వాత్సల్యం
7-15 సంగీత శిక్షణ
7-30 విజయవాడపత్రం
8-00 అండ్లమున వాత్సల్యం
8-5 హిందీలో వాత్సల్యం
8-30 బృందగానం
8-45 ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము II
11-40 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
11-45 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(ఉర్దూ)
12-30 శాస్త్రీయ శాత్రుక్రమము
అనుభవాల, జ్ఞానకాలి
కె. జగ్గయ్యతో పరిచయం
వార్తాపాపి
వివేకిత
1-00 పరిచయం
(విజయవాడనుండి రిలే)
1-30 లోక సంగీతం
ఎమ్. వెంకటగోపాలన్
1-50 తెలుగులో వాత్సల్యం
2-00 హైదరాబాద్ బి వలె
2-10 ఉర్దూలో వాత్సల్యం
2-20 హైదరాబాద్ బి వలె
2-30 వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము III
3-45 బాలాపంచం
విల్లల శాత్రుక్రమము
4-15 ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము IV
6-00 స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వాత్సల్యం
6-15 కన్నడ శ్రోతలకు
7-00 తెలుగులో వాత్సల్యం
7-15 ప్రసంగం (ఉర్దూ)
7-30 విజయవాడ పత్రం
7-40 ఆధునిక హిందీ కావ్యమేర
ప్రేమకే వివిధ రూపం
ప్రాణిమిత్ర శ్రీ ప్రతిప్రేమ
ప్రసంగము (హిందీ)
డా॥ విష్ణు స్వరూప
7-50 విరామ సంగీతం
7-55 శ్రోతల ఉత్తరాలకు జవాబులు
(ఉర్దూ)

8-00 The New consciousness; Community Development talk

8-10 విరామ సంగీతం †
8-15 వాద్య సంగీతం †
8-30 Radio News Reel
8-40 విరామ సంగీతం
8-45 ప్రస్తుత విషయాలు
వార్తాపాపి ప్రసంగం
9-00 అండ్లమున వాత్సల్యం
9-15 ఉర్దూలో వాత్సల్యం
9-30 అఖిలభారత సంగీత
శాత్రుక్రమము
నివారణలు పార్సాయిక్
(ఢిల్లీనుండి రిలే)
11-00 వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

హైదరాబాద్-బి
ప్రసారము I
60-12 మీ (4990 కిలోమీటర్ల)
6-30* హైదరాబాద్ ఎ వలె
7-45 ప్రసాత సమాప్తి
ప్రసారము II (తరువాయి)
49 02 మీ (6120 కిలోమీటర్ల)
8-00 హైదరాబాద్ ఎ వలె
8-45 ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము II
42 02 మీ (7140 కిలోమీటర్ల)
11-40 హైదరాబాద్ ఎ వలె
12-10 ఎ. ఆర్. వెంకటరామన్
12-30 హైదరాబాద్ ఎ వలె
2-00 ఎ. ఆర్. వెంకటరామన్
2-30 వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము III
60-12 మీ (4990 కిలోమీటర్ల)
3-45 హైదరాబాద్ ఎ వలె
4-15 ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము IV
6-00* హైదరాబాద్ ఎ వలె
6-15 శాస్త్రీయ శాత్రుక్రమము
శాంతి పర్వము; ప్రభుత్వము,
ప్రజా హక్కులు, వాద్యతలు
పీడినాటకం
నూర్మోద్ నమీత్
ప్రకటనలు, భరణ, వాతావరణము
7-00 తెలుగులో వాత్సల్యం
7-15 శాస్త్రీయ శాత్రుక్రమము
7-30 హైదరాబాద్ ఎ వలె
7-40 ప్రాదేశిక మగమే సంగీత
8-00 హైదరాబాద్ ఎ వలె
9-15 తత్వ సంబంధము నాటిక
9-30 హైదరాబాద్ ఎ వలె
11-00 వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

బెంగుళూర్
491.8 మీ (610 కిలోమీటర్ల)

ప్రసారము I
7-00* నుప్రభాత
శాత్రుక్రమ వివరణ, మేకగాన
7-15 ఆర్. అశ్వుతపల్లి
7-45 కన్నడమున వాత్సల్యం
8-00 అండ్లమున వాత్సల్యం
8-15 ఆర్. ఇందిరమ్మ, ఆర్. లిల,
కన్నడపాటలు
8-30* ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము II
12-00* టి. ఎన్. రామచంద్రరావు,
వయోలిన్
12-30 బాలకృష్ణ
1-10 కన్నడమున వాత్సల్యం
1-20 బి.వి. బాలిగ; కన్నడగీతాలు
1-30 అండ్లమున వాత్సల్యం
1-40 హిందీలో వాత్సల్యం
1-50 బి.వి. బాలిగ; కన్నడగీతాలు
2-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

తెర్రంచె
319.1 మీ (940 కిలోమీటర్ల)

ప్రసారము I
6-45* మంగళగళనం
6-50 భక్తి గీతాలు
7-00 వాద్య సంగీతం
7-10 శాత్రుక్రమ వివరణ
7-15 తమిళమున వాత్సల్యం
7-30 వి. నుందరేన్, వయోలిన్
7-55 స్థానిక ప్రకటనలు (అండ్లము),
8-00 అండ్లమున వాత్సల్యం
8-15 ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము II
1-00* భక్తి పాటలు
1-20 విల్లలకు (తమిళము)
1-40 హిందీలో వాత్సల్యం
1-50 గాత్రసంగీతం †
2-00 తమిళమున వాత్సల్యం

ప్రసారము III
6-00 అండ్లమున వాత్సల్యం
6-05 స్థానిక ప్రకటనలు
6-10 బి. వి. బాలిగ; కన్నడగీతాలు
6-20 మగమే సంగీత †
6-35 ప్రదేశ సమాచార
6-45 శాస్త్రీయపాటలు
7-45 కన్నడమున వాత్సల్యం
8-00 రాజం శేషాద్రి
వాద్యబృందమునవే
8-30 Radio News Reel
(relay from Delhi)
8-40 వాద్య సంగీత †
8-45 గానసుధ †
9-00 అండ్లమున వాత్సల్యం
9-15 మహాకావ్య సందేశ,
రుద్రభట్టన జగన్మోహనరాణం
ప్రసంగము (కన్నడము)
ఎన్. ఆర్. మోహన్
9-25 జలతరంగ
9-30 అఖిలభారత సంగీత
శాత్రుక్రమము
నివారణలు పార్సాయిక్
(ఢిల్లీనుండి రిలే)
11-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము III
4-45* 'వివిధ శాత్రుక్రమము'
5-45 సంగీతపాటలు
6-00 స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వాత్సల్యం
6-15 శాస్త్రీయపాటలు
7-15 తమిళమున వాత్సల్యం
7-30 కుండలకేరి
నాటిక (తమిళము)
రచన : ఎన్. రామచంద్రన్
8-30 ఢిల్లీనుండి రిలే
8-40 సంగీతమాలా †
9-00 అండ్లమున వాత్సల్యం
9-15 మద్రాస్ పత్రం
9-30 అఖిలభారత సంగీత
శాత్రుక్రమము
నివారణలు పార్సాయిక్
(ఢిల్లీనుండి రిలే)
11-00 ప్రసాత సమాప్తి

అదివారం ఫిబ్రవరి 4

కక 1883 మామ 15

మద్రాస్-ఎ

ఉ॥ ప్రసారము I
416.7 మీ (720 కిలోవాట్)
6-45 ముగళగళం
6-50 తుదిపాదగళం
7-00 వాద్యగోష్ఠి
7-10 నేటి కార్యక్రమ వివరాలు,
వాతావరణసూచన (కమిషను)
7-15 తమిళంలో వార్తలు
7-30* పునరుద్ధరణ కృత్యము:
ఎస్. శ్రీనివాసరావు

8-00 మధురగీతం †
ఎస్. జానకి
ఎ. వి. కోమల
సురేష్ చక్రవర్తి, బృందం
8-15 జి. కె. జె. హెచ్.
టి. కేశవులు: పయ్యలినె
సి. ఎస్. రామస్వామి:
మృదంగం
9-15 ప్రసార సమాప్తి

మ॥ ప్రసారము II
416.7 మీ (720 కిలోవాట్)

12-30 శిక్షనమాల†
1-00 హిందూస్థానీ సంగీతం†
కమలే పి. నాయక్
1-30 గానమంజరి †
తంజవర్తి
వెలుగునీడలు
నయా అద్వి
1-40 హిందీలో వార్తలు
1-50 గీతమంజరి†
కె. బి. సుందరాంబాళి
2-00 తమిళమున వార్తలు
2-10 వాద్య సంగీతం
2-30 పి. తిలక్ నాయక్
3-00 కౌసా

నాటిక (కమిషను)
మాతృక: ప్రేమేంద్ర మైత్ర
కమిషనరీ
హెచ్. బాలసుబ్రహ్మణ్యం
4-00 వాతావరణ సూచన,
ప్రసార సమాప్తి

సా॥ ప్రసారము III
416.7 మీ (720 కిలోవాట్)

5-30* పి. లిల్స్
6-05 ప్రాంతీయ శిల్పినిగళం
7-15 గ్రామస్థులకు (కమిషను)
(తిరుప్పినుండి రిలే)
7 నుండి 7-15 వరకు పాత్ వేన్ ప్రకారం

7-15 తమిళమున వార్తలు
7-30* కేంద్ర వార్తలు
అయ్యంగార్: పిల్ల
8-00 కవియార్ రేపమ్మ
8-30 పి. సెతురామయ్య పయ్యలినె
9-00 జి. కె. జె. హెచ్.
9-30 జానపద గేయాలు
9-50 మధుర గీతం †
10-00 సంగీతామృతం †
ఎస్. వి. పార్థసారథి
10-30 వాతావరణ సూచన
ప్రసార సమాప్తి

మద్రాస్-బి

ఉ॥ ప్రసారము I
211.3 మీ (1420 కిలోవాట్)
49-30 మీ (6085 కిలోవాట్)
6-45 మద్రాస్ ఎ పల్లె
7-00 తెలుగులో వార్తలు**
7-15 సంగీతమంజరి †
7-30 మద్రాస్ ఎ పల్లె
8-00 అంగ్లమున వార్తలు
8-15 మద్రాస్ ఎ పల్లె
9-15 ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము II
211.3 మీ (1420 కిలోవాట్)
41.32 మీ (7260 కిలోవాట్)

10-45 అటవిక పు
పిల్లల కార్యక్రమం:
విద్యభాగ: కె. సుందరమ్మ
మండవ్యం నాటిక
ప్రశాంతి కార్యక్రమము క్విట్
పా: వేద్యుక్
రీ: దామా
11-30 కళారంగం
మలయాళ కదంబ కార్యక్రమము
12-00 మామలె
కన్నడ కదంబ కార్యక్రమము
12-30 నూర్వళాంతి
(తిరుప్పినుండి రిలే)

1-00 వాద్యగోష్ఠి
1-30 అంగ్లమున వార్తలు
1-40 తేవారం
1-50 తెలుగులో వార్తలు**
2-00 మధుర గీతం †
ఎమ్. ఎస్. పద్మ
ఎమ్. ఎస్. రామారావు
శిషిదాజేగం. బృందం
2-10 పాపామలర్
పిల్లలకు (కమిషను)

3-00 రాగం, తానం, పల్లవి
ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడు:
వయ్యలినె †
ద్వారం మంగళాయారు:
వయ్యలినె †

విజయవాడ

ఉ॥ ప్రసారము I
357.1 మీ (840 కిలోవాట్)
6-30* కుభోదయం
6-35 భక్తికంజని:
రఘునరగద్యం, శ్రీమతి
పి. వి. అం. తిలక్ నాయక్
ఎ. కె. జి. శ్రీనివాసన్
6-55 ప్రసార తరంగిణి
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 సంగీత శిక్షణ
7-30 అమరవాణి
సంగ్రహ కార్యక్రమము
(హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
7-45 త్యాగరాజు
కృతినమామూయం:
ఓలెలి వెంకటేశ్వర్లు

3-15 ఎమ్. బాలమురళి కృష్ణ†
4-00 ప్రసార సమాప్తి

సా॥ ప్రసారము III
211.3 మీ (1420 కిలోవాట్)
60-98 మీ (4920 కిలోవాట్)

5-30 పాశ్చాత్య సంగీతం †
5-55 స్థానిక ప్రకటనలు (అంగ్లము)
6-00 అంగ్లములో వార్తలు
6-05 మద్రాస్ ఎ పల్లె
6-15 కార్యక్రమ వివరాలు (కమిషను)
6-20 కదంబం†
7-00 తెలుగులో వార్తలు**
7-15 వాద్యగోష్ఠి
7-30 మద్రాస్ ఎ పల్లె
8-30 మద్రాస్ ఎ పల్లె
9-00 అంగ్లములో వార్తలు
9-15 U. N. Speaks
9-30 Matters of Moment
(relay from Delhi)
9-45 పాశ్చాత్య సంగీతం †**
10-30 ప్రసార సమాప్తి

మద్రాస్-సి

193.5 మీ [1550 కిలోవాట్]

వివిధ భారతి [రిలే]
[వివరాలు 56.వ పేజీలో]
* పాత్ వేన్ గూడ వివరములు
** పిడియం వేన్ పై మాత్రం

8-00 అంగ్లమున వార్తలు
8-15 హిందీలో వార్తలు
8-30 పాలి వెల్లి
పిల్లల కార్యక్రమము
పావలూర బాంబే
కోబాచి పాట
అయ్యలినె అరచేయ
రూపకం
విలకలబాటలు
ఇకబాలు
9-00 ప్రసార సమాప్తి

మ॥ ప్రసారము II
12-30* విజయవారి లక్ష్మి
1-00 అలి అప్పలీ ఖాన్: నర్తకి†
1-30 అలిత సంగీతం:
ఎమ్. వి. రఘునాథాచారి
1-50 తెలుగులో వార్తలు
2-00 వాతావరణ సూచన,
ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము III
3-00 ద్వారాది నాటిక
కదంబము కూరు సత్కారాయణ రావు
4-00 వాతావరణ సూచన,
ప్రసార సమాప్తి

సా॥ ప్రసారము IV
6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 గ్రామస్థుల కార్యక్రమము
హరికథ
ప్రకటనలు, వాతావరణము
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 గ్రామస్థుల కార్యక్రమము
బొదుపు పుణ్యము రూపకం
రచన, అర్. సి. వి. రెడ్డి
7-30 కల్పలత—
శ్రోతుల కోరిన పాటలు†
8-00 సామూర్ ఎ జి. నుబ్రహ్మణ్యం
బండవేలి ఎస్. అలగిరిస్వామి:
వయ్యలినె
ఉమయ్యాబ్రారం కె. శివరామన్:
మృదంగం
అన్నవతపు గోపాలం: మటం

9-00 అంగ్లమున వార్తలు
9-15 అలిత సంగీతం:
ఎమ్. వి. తమిళమూర్తి
9-30 Matters of Moment
(relay from Delhi)
9-45 వింజయూతి లక్ష్మి
10-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసార సమాప్తి

అదివారం ఫిబ్రవరి 4

హైదరాబాద్-ఎ
405.4 మీ (740 కిలోమీటర్లు)

సా|| ప్రసారము I
6-30* సుప్రభాత
6-35 భక్తిరంజని
(విజయవాడనుండి రిలే)
6-55 కాత్యక్రమ వివరణ
7-00 తెలుగులో వాత్సల
7-15 సంగీత శిక్షణ
7-30 'అమృతవాణి'
సంస్కృత కార్యక్రమము
అ. ద్రుప్తభూటాం ఆస్థానము
సంస్కృత సాహిత్యం:
పద్మనాథకరాజ్యే
ప్రసంగం (సంస్కృతం)
డా. జి. వి. సీతాపతి
7-45 గోవిందరావు దంతాలే
ఎస్. నరహరి: తల్లి
8-00 అంశమున వాత్సల
8-15 హిందీలో వాత్సల
8-30 ఇండియన్ మార్బుట్యూస్
8-35 సుబ్బలక్ష్మి నంగిరె
8-45 పిల్లలకు పాటలు
9-00 'బిచ్చింకేలియే'
9-30 ప్రసాత సమాచారం

సా|| ప్రసారము II
12-30* చిత్రశిక్షణ
1-00 తంజనల్లి
ప్రతి కార్యక్రమము
1-50 తెలుగులో వాత్సల
2-00 ప్రాచీన నాటక సంశ్లేషణ
2-10 ఉర్దూలో వాత్సల
2-20 బాల విద్య
విజ్ఞాన కార్యక్రమము
పిల్లలకు
పీకట్లో కొత్త పాటలు
రూపకము
పొట్టిబాప పురాణ కాలక్షేపం:
విద్యార్థులకు
పాటనేర్చుకో
ఇవీ, అవీ
3-00 విజయవాడపల్లె
4-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాచారం

సా|| ప్రసారము III
6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 'నవతరంగిణి'
హిమాలయ విద్యాపరిషత్
సంగీత రూపకం
రచన! దుర్గానంద్
లలిత సంగీత

7-00 తెలుగులో వాత్సల
7-15 కన్నడ శ్రోతలకు
7-30 సబీన్
సంగీత రూపకము (హిందీ)
మూలం: తవీంద్రకాన్ టాగూర్
నవకవిత: ఉమాకట్టాచార్య
8-00 చిత్రసీమ
8-30 గోవిందరావు దంతాలే
ఎస్. నరహరి, తల్లి
9-00 అంశమున వాత్సల
9-15 ఉర్దూలో వాత్సల
9-30 Matters of Moment
9-45 గోవిందరావు దంతాలే
ఎస్. నరహరి: తల్లి
10-00 వాద్యబృందం
10-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాచారం

హైదరాబాద్-2
సా|| ప్రసారము
60.12 మీ (4990 కిలోమీటర్లు)
6-30* హైదరాబాద్ ఎ పల్లె
7-45 ప్రసాత సమాచారం
ప్రసాతము I (తరువాతి)
49.02 మీ (6120 కిలోమీటర్లు)
8-00 హైదరాబాద్ ఎ పల్లె
8-30 పి. సోమేశ్వరరావు: వీణ
పి. సుబ్బారావు: మృదంగం
9-30* ప్రసాత సమాచారం

సా|| ప్రసారము II
42.02 మీ (7140 కిలోమీటర్లు)
12-30 హైదరాబాద్ ఎ పల్లె
2-10 కాస్తూరు సంగీతం
2-20 హైదరాబాద్ ఎ పల్లె
4-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాచారం

సా|| ప్రసారము III
60.12 మీ (4990 కిలోమీటర్లు)
6-00* హైదరాబాద్ ఎ పల్లె
6-15 గ్రామస్థుల కాత్యక్రమము
హాతికథ
7-00 తెలుగులో వాత్సల
7-15 గ్రామస్థుల కాత్యక్రమము
పొడుపు పుద్యమము రూపకం:
రచన: ఆర్. పి. వి. రెడ్డి
7-30 పి. సోమేశ్వరరావు: వీణ
8-00 హైదరాబాద్ ఎ పల్లె
9-15 రాశిలక్షణం
9-30 హైదరాబాద్ ఎ పల్లె
10-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాచారం

హైదరాబాద్-3
191.8 మీ (610 కిలోమీటర్లు)
సా|| ప్రసారము I
7-00* సుప్రభాత
కాత్యక్రమ వివరణ, ప్రాంతీయ
7-15 ఎమ్. శ్రీనివాసమూర్తి:
దేవతవాచనము
7-45 కన్నడమున వాత్సల
8-00 అంశమున వాత్సల
8-15 రాజ్ కౌంట్రిక్రమముల
వివరణ
8-25 వాద్య సంగీతం
8-30 ఎమ్.వి. నరహరిరావు:
గోకులవాద్యం
ఎమ్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం:
వయోలిన్
కె. ఎస్. గోపాలరావు:
మృదంగం
9-30 బాలశిక్షణ
10-00* ప్రసాత సమాచారం

సా|| ప్రసారము II
11-30* కార్మికుల కాత్యక్రమము.
12-00 రాధ, జయలక్ష్మి
12-30 మిత్రమాధుర్యం
1-10 కన్నడమున వాత్సల
1-20 హెచ్. ఆర్. బిలాపతి:
కన్నడగీతలు
1-30 అంశమున వాత్సల
1-40 హిందీలో వాత్సల
1-50 గానవైవిధ్యం
2-00 పనికావిహార
2-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాచారం

తిరుచ్చి
319.1 మీ (940 కిలోమీటర్లు)
సా|| ప్రసారము I
6-45* మంజుళగౌరవం
6-50 భక్తి శీతలు
7-00 వాద్య సంగీతం
7-10 కాత్యక్రమ వివరణ
7-15 తమిళమున వాత్సల
7-30 ఇక్రేకోవై:
పి. ఆర్. ఎస్. మణి: వేణువు
7-55 స్థానిక ప్రకటనలు (అంగ్లము)
8-00 అంశమున వాత్సల
8-15 మద్రాస్ పల్లె
9-15 ప్రసాత సమాచారం

సా|| ప్రసారము II
12-00* మీరు కోరిన పాటలు
12-30 'నాత్యకాంతి'
కదంబ కార్యక్రమం
1-00 మణిమలర్ (పిల్లలకు)
1-40 హిందీలో వాత్సల
1-50 గాత్ర సంగీతం

సా|| ప్రసారము III
6-00 అంశమున వాత్సల
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-10 గానవిజ్ఞానం
6-20 శీతగుచ్ఛం
6-35 ప్రదేశ సమాచారం
6-45 గ్రామస్థులకు
7-45 కన్నడమున వాత్సల
8-00 మీ ఉత్తరాలకు జవాబులు
8-10 సమయం
ఈ మాసపు పాట
ఎమ్. ఎస్. తల్లి
8-10 టి. రుక్మిణి
టి. ఎస్. కాళిచార్: వయోలిన్
కె. ఎస్. గోపాలరావు: మృదంగం
9-00 అంశమున వాత్సల
9-15 జానపద సంగీత వివరణ:
ప్రసంగము (కన్నడము)
టి. ఆర్. పాండేశ్వర్
9-30 Matters of Moment
(relay from Delhi)
9-45 బీనదబాల్-నేను
అంతర్జాతీయ విద్యాలయాల రేడియో
నాటిక పోటీలలో ప్రథమ బహుమతి
సందిన నాటిక
కచన హెచ్. ఆర్. సుందరరాజు
సమర్పించాడు
మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు
10-15 చిత్రార్థ సుబ్బామ్మ, పిల్లల
టి. గురురాజప్ప, వయోలిన్
ఎమ్. ఎస్. రామయ్య, మృదంగం
ఎస్. ఎల్. సీతారామశాస్త్రి: మట్టం
10-45* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాచారం

2-00 తమిళమున వాత్సల
2-10 పెణ్ణులగం (పీలకు)
2-30 మల్లికార్జున
3-00 మద్రాస్ పల్లె
4-00 వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాచారం

సా|| ప్రసారము III
4-15* వివిధ జాతీయ
5-45 సంగీత పాఠం
6-00 స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 గ్రామస్థులకు
7-15 తమిళమున వాత్సల
7-30 కమలా కైలాసనాథన్
8-30 ఇక్రేకోవై:
పి. ఆర్. ఎస్. మణి: వేణువు
9-00 అంశమున వాత్సల
9-15 వాద్య సంగీతం
9-30 ఢిల్లీనుండి రిలే
9-45 అకాశవాణి రికార్డులు
10-00 ప్రసాత సమాచారం

సోమవారం ఏప్రిల్ 5
 1883 మార్చి 16

మొదటి సారి

ప్రసారము I
 416 7 మీ (720 కిలోవేట్)
 6-45 మంజుళాక్షరం
 6-50 తుదిస్థానంలో శత్రు
 7-00 వాద్య సంగీతం
 7-10 నేటి కార్యక్రమ వివరణ,
 వాతావరణ మార్పు (కమిషను)
 7-15 తమిళమున వార్తలు
 7-30* చిత్రార్థి సమీక్షలు
 8-00 మధుర గీతం +
 పి. లీల
 కిర్రాళి ఎస్. శోవిందరాజన్
 8-15 ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము II
 416 7 మీ (720 కిలోవేట్)
 12-30* మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
 (కమిషను)
 1-00 మాదర్ నిగ్గెస్
 ప్రింకు (కమిషను)
 1-30 శాసనసభ +
 శ్రీవల్లి
 కృష్ణలీలలు
 నాథంగి
 1-40 హిందీలో వార్తలు
 1-50 శీతమండలి +
 సీతామణి శ్రీనివాసన్
 2-00 తమిళమున వార్తలు
 2-10 For High Schools
 2-40 వాతావరణ మార్పు,
 ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము III
 416 7 మీ (720 కిలోవేట్)
 5-30* డి. కిట్టప్ప, గోటువాడ్యం
 6-05 ప్రాంతీయ కేంద్రాలలో
 6-15 శాసనసభకు (కమిషను)
 (తిరుప్పినుండి రిలే)
 (7 నుండి 7-15 వరకు పార్ట్ వేవ్ పైగూడ)
 7-15 తమిళమున వార్తలు
 7-30* For the Universal
 Passage of India
 (Prize winning play
 in the Inter-University
 Radio play Competition
 entered by the Indian
 Institute of Technology
 Kharagpur
 8-00 నేడునూతి కృష్ణమూర్తి +
 8-30 డి. విమల
 9-00 కదంబం +

9-15 ప్రసంగము (హిందీ)
 (తిరుప్పినుండి రిలే)
 9-30 బూదిలూర్ కృష్ణమూర్తి +
 గోటువాడ్యం
 డి. కి. లక్ష్మి: వి
 ముత్యాల నాయుడు
 మృదంగం
 10-30 వాతావరణ మార్పు,
 ప్రసార సమాప్తి

మొదటి సారి - II
ప్రసారము I
 211 3 మీ (1420 కిలోవేట్)
 49-30 మీ (6085 కిలోవేట్)
 6-45 మద్రాస్ ఎ వలె
 7-00 తెలుగులో వార్తలు**
 7-15 వాద్యగోష్ఠి
 7-30 మద్రాస్ ఎ వలె
 8-00 అంగ్లమున వార్తలు
 8-15 ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము II
 211 3 మీ (1420 కిలోవేట్)
 41-32 మీ (7260 కిలోవేట్)
 12-00* కార్మికుల కార్యక్రమము
 (కమిషను)
 12-30 మద్రాస్ వలె
 1-00 కదంబం +
 1-30 అంగ్లమున వార్తలు
 1-40 శీతమండలి +
 మదురై ఎస్. సోమసుందరం
 పి. లీల
 1-50 తెలుగులో వార్తలు**
 2-00 మధుర గీతం +
 శూరిమంగళం సిస్టర్స్
 మల్లిక్
 సులోచనా చనిస్
 2-10 మద్రాస్ ఎ వలె
 2-40 ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము III
 211 3 మీ (1420 కిలోవేట్)
 60 98 మీ (4920 కిలోవేట్)
 5-30* పాశ్చాత్య సంగీతం +
 5-50 స్థానిక ప్రకటనలు,
 వాణిజ్య వార్తలు (అంగ్లము)
 6-00 అంగ్లమున వార్తలు
 6-05 మద్రాస్ ఎ వలె
 6-15 కార్యక్రమ వివరణ
 (కమిషను)
 6-20 ఒరుపిడి అరిసి
 కళానిక (కమిషను)
 రచన; వానవన్
 6-35 ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మి

విజయవాడ
 357.1 మీ (840 కిలోవేట్)
ప్రసారము I
 6-30* శుభోదయం
 6-35 భక్తిరంజని
 (వ్రాసిరాజాడి నుండి రిలే)
 6-55 ప్రసార తరంగిణి
 7-00 తెలుగులో వార్తలు
 7-15 సంగీత శిక్షణ
 7-30 హైదరాబాద్ మే
 8-00 అంగ్లమున వార్తలు
 8-15 హిందీలో వార్తలు
 8-30 ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము II
 7-00 తెలుగులో వార్తలు**
 7-15 సంగీతమాల +
 7-30 శాశివాద్యకచేరి +
 పాల్వల్ మణి అయ్యర్;
 మృదంగం
 7-50 నమదు తపాలే పెట్టి
 శ్రోతల ఉత్తరాలకు జవాబు
 (కమిషను)
 8-00 శ్రోతలుకోరిన పాటలు +
 8-30 మద్రాస్ ఎ వలె
 9-00 అంగ్లమున వార్తలు
 9-15 అపడి మొక్కులు** నాటిక
 రచన: జలచూత్రం రుక్మిణీనాధరావు
 నిర్వహణ: మల్లిక్
 పార్థసారథి:
 డి. కాశీనాథ్
 కె. శేషగిరీరావు
 టి. బాలశంకరాధరరావు
 భానుమతి

9-30 రేడియో నాటక శీతాని
 9-45 తనమయి
 (విజయవాడ నుండి రిలే)
 10-00 భక్తిరంజని
 (విజయవాడ నుండి రిలే)
 10-30 ప్రసార సమాప్తి

మద్రాస్-సి
 193.5 మీ (1550 కిలోవేట్)
 వివిధభాష (రిలే)
 [వివరాలు 56వ పుటలో]
 పార్ట్ వేవ్ పైగూడ వినవచ్చును
 **మీడియం వేవ్ పై మాత్రం

ప్రసారము II
 11-30* రాష్ట్రగానము +
 11-40 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
 12-10 లలిత సంగీతం
 12-30 కార్మికుల కార్యక్రమము
 గత పదిహేనేళ్లలో మన
 రాష్ట్రాభివృద్ధి, విద్యుచ్ఛక్తి
 ప్రసంగం
 పిర్మి సంగీతం +
 కామి విశేషాలు
 1-00 టి. ఆర్. మహాలింగం
 వేణువు +
 1-30 విశ్వవిద్యాలయాలకు
 (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
 1-50 తెలుగులో వార్తలు
 2-00 ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము III
 6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
 6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
 6-15 శాసనసభ కార్యక్రమము
 పిర్మి సంగీతం +
 గ్రామకచేరి సభాసభ
 విశాస పీఠికలు
 దొంగలపూర్ణ జాగ్రత్త
 రూపకం
 రచన టి. గోపీచంద్
 7-00 తెలుగులో వార్తలు
 7-15 శాసనసభ కార్యక్రమము
 విశేషా లేబుల్
 చేయగల విన్నపాలు
 7-30 రామవళపు నూబ్బారావు: విజ
 క హనుమంతరావు:
 మృదంగం
 9-00 అంగ్లమున వార్తలు
 9-15 The 1961 Census
 A survey
 talk by
 K. Kesava Rao
 9-25 విరామ సంగీతము
 9-30 అంధ్రదేశపు జానపద
 గేయాలు
 9-45 రచనమయి
 సాహిత్య కార్యక్రమం
 సమకాలీన అంధ్ర సాహిత్యముపై
 సాంకేతిక శాస్త్ర విజ్ఞాన ప్రభావం
 ప్రసంగం
 కొండముది శ్రీరామచంద్రమూర్తి
 10-00 భక్తిరంజని; తతంగాలు
 ఎస్. శోపాలత్నం
 10-30* వాతావరణ మార్పు,
 ప్రసార సమాప్తి

సోమవారం ఫిబ్రవరి 5
హైదరాబాద్-ఎ

ప్రసారము I
405.4 మీ (740 కిలోసె)

6-30* నుప్రభాత్
6-35 భక్తితంజని
ఆన్నమాచార్య సంకీర్తనలు
6-55 కాత్యక్రమ వివరణ
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 సంగీత శిక్షణ
7-30 ఎ. వి. శ్రీనిందే! ఖయల్
8-00 అంగ్లములో వార్తలు
8-15 హిందీలో వార్తలు
8-30 హిందూసానీ సంగీత శిక్షణ
8-45* ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము II

1-40 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(విజయవాడనుండి రిలే)
2-10 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(ఉద్ధా)
2-30 కాత్మీకుల కాత్యక్రమము
(విజయవాడనుండి రిలే)
1-00 పి. సావిత్రిబెన్
1-30 For Universities
The New in Literature
talk by
Dr. S.K. Kumar
1-50 తెలుగులో వార్తలు
2-00 హైదరాబాద్ వివర
2-10 ఉర్దూలో వార్తలు
2-20 హైదరాబాద్ వివర
2-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము III

6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 కదంబ కాత్యక్రమం (హిందీ)
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 ఘంటిక
7-30 కర్ణాటక సంగీత కచేరీ
(విజయవాడనుండి రిలే)
9-00 అంగ్లమున వార్తలు
9-15 ఉర్దూలో వార్తలు

9-30 ఎ. వి. శ్రీనిందే! ఖయల్
9-45 రసమయి
(విజయవాడనుండి రిలే)
10-00 విజయవాడపా
10-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

హైదరాబాద్-ఎ

ప్రసారము I

60.12 మీ (4990 కిలోసె)
6-30* హైదరాబాద్ వివర
7-45 ప్రసార సమాప్తి
ప్రసాతము I [తరువాతి]
49.02 మీ (6120 కిలోసె)
8-00 హైదరాబాద్ వివర
8-45 ప్రసాత సమాప్తి
ప్రసారము II
42.02 మీ (7140 కిలోసె)
11-40 హైదరాబాద్ వివర
12-10 ఎన్. ఎస్. శ్రీనివాసన్ :
వేణువు
12-30 హైదరాబాద్ వివర
2-00 ఎ. వి. శివతదత్త : వయ్యలిన్
2-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసార సమాప్తి

ప్రసారము III

60.12 మీ (4990 కిలోసె)
6-00* హైదరాబాద్ వివర
6-15 గ్రామస్థుల కాత్యక్రమము
పర్వగీర్తి +
గ్రామకచేరీ సంతాపణ
వికాస వీచికలు
దొంగలన్నూరు జాగ్రత్త
యాత్రకం
తవన; టి. సోపివంద్
ప్రకటనలు, ధరం. వాతావరణము
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 గ్రామస్థుల కాత్యక్రమము
వికేపాలేమిటి?
చేయంగల విన్నపాలు
7-30 హైదరాబాద్ వివర
9-15 లలిత సంగీత
9-30 హైదరాబాద్ వివర
10-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసార సమాప్తి

బెంగళూర్
491.8 మీ (610 కిలోసె)
ప్రసారము I

7-00* నుప్రభాత్
7-15 వాతావరణ సూచన
7-45 కన్నడములో వార్తలు
8-00 అంగ్లమున వార్తలు
8-15 శాసనవిహార-సంగీత పాఠం
8-30* ప్రసార సమాప్తి
ప్రసారము II
12-00* శార్మికుల కాత్యక్రమము
12-30 ఎమ్. ఎస్. నటరాజన్
1-00 బసవరాజ్ రాజగురు :
పతనగాన
1-10 కన్నడమున వార్తలు
1-20 మోహన్ కుమార్ :
కన్నడశిక్షణ
1-30 అంగ్లమున వార్తలు
1-40 హిందీలో వార్తలు
1-50 తదితకుమార్ చౌదరి :
తమిళం సంగీత
2-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసార సమాప్తి
ప్రసారము III
3-00* ఉన్నత పాఠశాలలకు
3-30* ప్రసార సమాప్తి

తిరుచ్చి

319.1 మీ (940 కిలోసె)

ప్రసారము
6-45* మంగళగానం
6-50 భక్తిశిక్షణ
7-00 వాద్య సంగీతం
7-10 కాత్యక్రమ వివరణ
7-15 తమిళంలో వార్తలు
7-30 ఇక్రేక్రైవై కార్తెక్కుడి
ఆర్. బాలచంద్రన్
7-55 స్థానిక ప్రకటనలు (అంగ్లం)
8-00 అంగ్లమున వార్తలు
8-15 ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము II

12-00* శార్మికులకు
(మద్రాస్నుండి రిలే)
12-30 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
1-00 అక్షుణపిళ్ళై పాటలు
1-30 వాద్య సంగీతం +
1-40 హిందీలో వార్తలు
1-50 శాస్త్ర సంగీతం +
2-00 తమిళములో వార్తలు
2-10 For High Schools
2-40 విరాట సంగీతం +

ప్రసారము IV
6-00 అంగ్లమున వార్తలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-10 ఉర్దూ సాహిత్యం
6-20 తదితకుమార్ చౌదరి :
హిందీభాషన్

6-35 ప్రదేశసమాచార
6-45 గ్రామస్థులకు
7-45 కన్నడమున వార్తలు
8-00 మీరు మెచ్చిన పాటలు +
9.00 ప్రాచీన తమిళాణి
యాత్రకం (కన్నడం)
కుమారవ్యాసభరతుని
కర్ణవర్ణమునుండి
8-45 టి. ఎన్. రాజత్తుం :
వాద్యవర్ణం
9-00 అంగ్లమున వార్తలు
9-15 The Problems of age:
(1) Aging as a biological
process
talk by
Dr. C.R.R. Pillai
9-25 సవనము : ఈమానవులకు
ఎమ్. ఎస్. తత్తు
9-30 శీతావళి
10-00 అర్. ఎస్. కేశవమూర్తి : విజ
10-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము III

4-45* వివిధ భారతి
5-45 సంగీతపాఠం
6-00 స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 గ్రామస్థులకు
7-15 తమిళములో వార్తలు
7-30 'ఈ మానవులకు'
1-35 నల్లరై
7-40 For the Universities
U and non U;
talk by
Rev. Fr. J. Hession
7-50 సోమా
నాటిక (తమిళము)
మూలం : సత్యకామవిద్యాలంకార
తమిళము : పి. ఎస్. శృంగప్పయ్య
9-00 అంగ్లములో వార్తలు
9-15 మూడేడానకే కావ్యమే :
ఉద్ధవ సందేశ
ప్రవంగం (హిందీ)
జగదేవ కుమార్
9-30 సంగీత సుంజుతి
10-00 ప్రసార సమాప్తి

25

గురువారం ఫిబ్రవరి 8
హైదరాబాద్-1

ప్రసారము I
405.4 మీ (740 కిలోహెర్ట్స్)
6-30* నువ్వకా
6-35 భక్తిరక్షణని
(విజయవాడ నుండి రిలే)
6-55 కాత్మీకము వివరణ
7-00 తెలుగులో వాత్తలు
7-15 సంక్షిప్త శిక్షణ
7-30 విజయవాడ వరి
8-00 అండ్లమున వాత్తలు
8-15 హిందీలో వాత్తలు
8-30 సంక్షిప్త పరిచయకాత్మీకము
8-45 ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము II
11-40 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(విజయవాడ నుండి రిలే)
12-10 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(ఉర్దూ)
12-30 కాత్మీకము కాత్మీకము
నువ్వ చేయగలవు సెల్-బి
విజ్ఞాన నీడి
సిని గీతి +
1-00 స్త్రీలకు (ఉర్దూ)
1-30 National Integration
Discussion
(relay from Vijayavada)
1-50 తెలుగులో వాత్తలు
2-00 హైదరాబాద్ బి వరి
2-10 ఉర్దూలో వాత్తలు
2-20 హైదరాబాద్ బి వరి
2-30* వాతావరణ నూతన,
(ప్రసాత నమాప్తి)

ప్రసారము III
6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వాత్తలు
6-15 మరాఠీ శోతలకు
7-00 తెలుగులో వాత్తలు
7-15 కలం-ఇ-పేరి;
మనోహర లాల్ పరిజ్
7-30 చూడగలగాలేగాని;
అడుగుడుగునా సేవకు అవకాశాలు
(ననంగం
అవుల సాంబశివరావు
7-45 రాగం, తానం, పల్లవి
(మద్రాస్ నుండి రిలే)

8-30 Radio News Reel
8-40 విరామ సంక్షిప్తం
8-45 మీరా బెనర్జీ: టుమిసిలో
9-00 అండ్లమున వాత్తలు
9-15 ఉర్దూలో వాత్తలు
9-30 అఖిలభారత రూపక
కాత్మీకము
షెడ్యూల్డ్ జాతులు, షెడ్యూల్డ్
కరగతులు రూపకము
(తెలుగు)
10-00 మీరాబెనర్జీ రాగదుత్త
10-30 వాతావరణ నూతన,
(ప్రసాత నమాప్తి)

హైదరాబాద్-2
ప్రసారము I
60.12 మీ (4990 కిలోహెర్ట్స్)
6-30* హైదరాబాద్ ఎ వరి
7-45 ప్రసాత నమాప్తి
(ప్రసారము I (తరువాతి)
49.02 మీ (6120 కిలోహెర్ట్స్)
8-00 హైదరాబాద్ ఎ వరి
8-45 ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము II
42.02 మీ (7140 కిలోహెర్ట్స్)
11-40 హైదరాబాద్ ఎ వరి
12-10 షేక్ హుస్సేన్ సాహెబ్:
క్లారి నెట్
12-30 హైదరాబాద్ ఎ వరి
1-00 ఓలేటి వెంకటేశ్వర్లు
1-30 హైదరాబాద్ ఎ వరి
2-00 ఎస్. ఎస్. రాజు
2-30* వాతావరణ నూతన,
(ప్రసాత నమాప్తి)

ప్రసారము III
60.12 మీ (4990 కిలోహెర్ట్స్)
6-00* హైదరాబాద్ ఎ వరి
6-15 గ్రామస్థుల కాత్మీకము
7-00 తెలుగులో వాత్తలు
7-15 గ్రామస్థుల కాత్మీకము
విశేషాలేమిటి;
చేయగల విన్నపాలు
7-30 హైదరాబాద్ ఎ వరి
9-00 అండ్లమున వాత్తలు
9-15 లలిత సంక్షిప్త
9-30 హైదరాబాద్ ఎ వరి
10-30* వాతావరణ నూతన,
(ప్రసాత నమాప్తి)

మంగుళూరు
491.8 మీ (610 కిలోహెర్ట్స్)
ప్రసారము I
7-00* ప్రకటనలు
7-15 పాత్మీక మహాదేవన్
7-45 తన్నడమున వాత్తలు
8-00 అండ్లమున వాత్తలు
8-15 హిందీ శిక్షణ
8-30* ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము II
12-00* కాత్మీకము కాత్మీకము
12-30 అబ్దుల్ రహీమ్ సెతార్
1-00 నుగళ సంక్షిప్త
1-10 తన్నడమున వాత్తలు
1-20 ఉపాఖ్యాన కర్: వచనాలు
1-30 అండ్లమున వాత్తలు
1-40 హిందీలో వాత్తలు
1-50 ముఖిలా నంజుండయ్య
2-00* వాతావరణ నూతన,
(ప్రసాత నమాప్తి)
ప్రసారము III
3-00* ఉన్నత పాఠశాలలకు
3-30* ప్రసాత నమాప్తి

తిరుచ్చి
319.7 మీ 940 కిలోహెర్ట్స్)
ప్రసారము I
6-45* మంశళ శానం
6-50 భక్తి శిక్షణ
7-00 వాద్యసంక్షిప్తం
7-10 కాత్మీకము వివరణ
7-15 తమిళములో వాత్తలు
7-30 వానోలి శానగోష్ఠి
7-55 స్థానిక ప్రకటనలు (అంగ్లము)
8-00 అండ్లమున వాత్తలు
8-15 ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము II
12-00* కాత్మీకము
12-30 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
1-00 జి.ఎమ్. అబ్దుల్ హసన్, సెతార్
1-30 శాత్రసంక్షిప్తం
1-40 హిందీలో వాత్తలు
1-50 వాద్య సంక్షిప్తం
2-00 తమిళమున వాత్తలు
2-10 ఉన్నత పాఠశాలలకు
2-40 విరామ సంక్షిప్తం
2-45 వాతావరణ నూతన,
(ప్రసాత నమాప్తి)

ప్రసారము IV
6-00 అండ్లమున వాత్తలు
6-05 స్థానిక ప్రకటనలు
6-10 సి. కె. తార దేవరనాథ
6-20 వాద్యసంక్షిప్తం: ఎమ్. తమిళ
6-35 వాద్య సమాచార
6-45 గ్రామస్థులకు
7-45 తన్నడమున వాత్తలు
8-00 నరన్నటి దాత;
హిందూస్థానీ శాత్ర సంక్షిప్తం
8-30 Radio News Reel
(relay from Delhi)
8-45 వాద్య సంక్షిప్తం
8-45 శానమంజరి
9-00 అండ్లమున వాత్తలు
9-15 The Concept of
Justice (2) Legal Justice
talk by
B. S. Patil
9-25 క్లారి నెట్
9-30 అఖిలభారత రూపక
కాత్మీకము
(తన్నడం)
10-00 టి. కె. కృష్ణశి: వయ్యలిన్
వళని ముబహూబ్బి సిల్క్స;
ముద్దంగం
10-30* వాతావరణ నూతన,
(ప్రసాత నమాప్తి)

ప్రసారము III
4-45* వివిధ భాతలి
5-45 సంక్షిప్త పాఠము
6-00 స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 స్థానిక వాత్తలు
6-15 గ్రామస్థులకు
7-15 తమిళములో వాత్తలు
7-30 'ఈ మానవు పాట'
7-35 కుడినైలయిన్ వలక్వి
కైత్తరి పుడవైగళ
రూపకము (తమిళము)
7-45 రాగం, తానం, పల్లవి
(మద్రాస్ నుండి రిలే)
8-30 ధర్మినుండి రిలే
9-40 చిత్రశానం
9-00 అండ్లమున వాత్తలు
9-15 ముబద్ధ సంక్షిప్తం
9-30 అఖిలభారత రూపక
కాత్మీకము
10-00 ప్రసాత నమాప్తి

అంశములు

శనివారం బ్రాంఛి 10

శక 1883 మాఘ 21

అంశములు

మద్రాస్

ప్రసారము I

416 7 మీ (720 కిలోవేట్)

6-45 మంశళశాసనం

6-50 శుభిష్టాదేశశీ

7-00 వాద్య శోషం

7-10 నేతికార్యక్రమ వివరణ,
వాతావరణ సూచన (తమిళము)

7-15 తమిళములో వార్తలు

7-30* ఇత్యవర్ణం
రాధ, జయలక్ష్మి

7-45 'శేడియో శియిడి మలర్'
వార్తాపాపి (తమిళము)

8-00 మధుతగీతం †
పి. శ్రీనివాసన్

టి. వి. రత్నం

పి. బి. శ్రీనివాస్

మీరా చటర్జీ

8-15 ప్రసాత నమూనా

ప్రసారము II

416 7 మీ (720 కిలోవేట్)

1-00 కదంబం †

1-30 శాసనమంజరి †

వర్తకశి

జీవితం

చోటిబహినీ

1-40 హిందీలో వార్తలు

1-50 శీతమంజరి †

పి. ఎ. పెరియనాయకి

ఎమ్. ఎస్. అనూరాధ

2-00 తమిళమున వార్తలు

2-10 పయ్యిలిన యుగళం

నిలయవిద్యాలములు

2-30 టి. కె. వెంకటరామన్

3-00 వాతావరణ సూచన

ప్రసాత నమూనా

ప్రసారము III

5-30* ఎమ్. ఎస్. పదాశిషన్

6-05 ప్రాంతీయ శియిడిశీ

6-15 శ్రామస్తుల అంశం (తమిళము)

(శిరుచ్చినుండి రిలే)

(7 నుండి 7-15 వరకు పార్ట్ వేవ్ పైగూడ)

7-15 తమిళమున వార్తలు

7-30* అండాల్ నరసింహన్

8-00 సా కృష్ణమూర్తి : విజ్ఞా

8-30 Radio New Recel

(relay from Delhi,

8-40 వాద్య నంగీతము †

8-45 వాద్యశోషం

9-00 మయూరిం ఎస్. రాజం

9-15 మధుతగీతం †

శూలమంశళం సిన్దర్బి

శిర్కాళి ఎస్. శోవిందరాజన్

పి. శాంతకుమారి

వి. నతళ

9-30 అఖిలభారత నంగీత

కార్యక్రమము

బనవరాజ్ రాజగురు

(ధర్మినుండి రిలే)

11-00 వాతావరణ సూచన

ప్రసాత నమూనా

మద్రాస్ II

ప్రసారము I

211.3 మీ (1420 కిలోవేట్)

49.30 మీ (6085 కిలోవేట్)

6-45 మద్రాస్ ఎ పలే

7-00 తెలుగులో వార్తలు **

7-15 'సుప్రభాతమ్'

సంస్కృత కార్యక్రమము

బీస్మ మహాత్మ్యము

(వనంగము (సంస్కృతం)

ఆర్. త. గస్సామి

7-30 మద్రాస్ ఎ పలే

7-45 మద్రాస్ ఎ పలే

8-00 అంగ్లమున వార్తలు

8-15 ప్రసాత నమూనా

ప్రసారము II

211.3 మీ (1420 కిలోవేట్)

41.32 మీ (7260 కిలోవేట్)

1-00* మద్రాస్ ఎ పలే

1-30 అంగ్లములో వార్తలు

1-40 శీతమంజరి †

టి. వి. తత్తం

ఎస్. జానకి

కనికా బెనర్జీ

1-50 తెలుగులో వార్తలు**

2-00 మధుతగీతం †

కె. మల్లిక్

పి. వి. ముప్పిరిక్కి

మధుబాలా జావేరి

2-10 ముత్తుకువియల్

నిల్లెల (తమిళము)

3-00 For Children

3-30 ప్రసాత నమూనా

విజయవాడ

357 1 మీ (340 కిలోవేట్)

ప్రసారము I

6-30* శుభదయం

6-35 విక్రంతంజని

శ్రీ వెంకటేశ్వర సుప్రభాతం

6-55 ప్రసాత తడిగిణి

7-00 తెలుగులో వార్తలు

7-15 నంగీత శిక్షణ

8-00 అంగ్లమున వార్తలు

8-15 హిందీలో వార్తలు

8-30 ప్రసాత నమూనా

ప్రసారము III

211.3 మీ (1420 కిలోవేట్)

5-30* పాశ్చాత్య నంగీతం †

5-50 స్థానిక ప్రకటనలు,

వాణిజ్య వార్తలు (అంగ్లము)

6-00 అంగ్లమున వార్తలు

6-05 మద్రాస్ ఎ పలే

6-15 కార్యక్రమవివరణ (తమిళము)

6-20 టి. కె. రాధాకృష్ణన్, వేణువు †

7-00 తెలుగులో వార్తలు**

7-15 నంగీతమాల †

ఎమ్. ఎస్. ముప్పిరిక్కి

7-30 రోజావిన్ అత్తల్

నాటిక (తమిళము)

కవన, అరు రామనాథన్

8-30 సేలం డి. బెల్లం అయ్యంగార్

9-00 అంగ్లమున వార్తలు

9-15 Sports Review

9-25 వాద్య నంగీతం †

9-30 పాశ్చాత్య నంగీతం †**

11-00 ప్రసాత నమూనా

మద్రాస్-సి

193 5 మీ (1550 కిలోవేట్)

వివిధభారతి (రిలే)

[వివరాణి 56వ పేజీలో]

షార్ట్ వేవ్ పైగూడ విసవచ్చును

*డిమియంవేవ్ పై మాత్రం

ప్రసారము II

11-30* రాష్ట్రగానము †

11-40 ఉన్నత పాఠశాల అంశం

(హైదరాబాద్ నుండి రిలే)

12-10 అలిత నంగీతం †

12-30 శార్మికుల కార్యక్రమము

(హైదరాబాద్ నుండి రిలే)

1-00 'పవిత్రవాణి' ప్రిలకు

కాళిపాక తిరుమలాచార్య

సంకీర్తన

నివీతార జను నతో పరివయం

శ్రోతల ఉత్తరాలు

మంగళం

1-30 అలిత నంగీతం †

1-50 తెలుగులో వార్తలు

2-00 బొమ్మరిల్లు

పిల్లల కార్యక్రమము

రావంధి రావంధి

సంగీతశిక్షణ

కపాలానంది

ఎరువు సొమ్ము నాటిక

మనపాట

చిలుక వలుకులు

నెలపు

3-00 వాతావరణ సూచన,

ప్రసాత నమూనా

ప్రసారము III

6-00* స్థానిక ప్రకటనలు

6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు

6-15 శ్రామస్తుల కార్యక్రమము

చైతన్య సృజనం

రూపకశి

మార్కెట్ సమీక్ష

(వకటనలు, ధరలు, వాతావరణము)

7-00 తెలుగులో వార్తలు

7-15 శ్రామస్తుల కార్యక్రమము

విశేషాలేమిటి :

చేయంగల విన్నపాలు

7-30 1962 ఎన్నికలు

ప్రశ్నోత్తర కార్యక్రమము

(హైదరాబాద్ నుండి రిలే)

7-45 పుస్తక సమీక్ష

దంటు కృష్ణమూర్తి

8-00 ఎస్. సి. వి. జనస్వాచార్యులు

8-30 Radio New Recel

8-40 విరామ నంగీతం †

8-45 ప్రస్తుత విశేషాలు

(హైదరాబాద్ నుండి రిలే)

9-00 అంగ్లమున వార్తలు

9-15 వర్త గింజ

నాటిక

కవన : సందూరి ముప్పిరావు

9-30 అఖిలభారత నంగీత

కార్యక్రమము

బనవరాజ్ రాజగురు

(ధర్మినుండి రిలే)

11-00* వాతావరణ సూచన,

ప్రసాత నమూనా

శనివారం ఏప్రిల్ 10
హైదరాబాద్-2
405.4 మీ (740 కిలోపై)

ప్రసారము I
6-30* నుప్రభాత్
6-35 భక్తితంజాని
(విజయవాడనుండి రిలే)

6-55 కాత్యక్రమ వివరణ
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 సంగీత శిక్షణ
7-30 విజయవాడపరి
8-00 అండ్లమున వార్తలు
8-15 హిందీలో వార్తలు
8-30 బృందగానం
8-45 ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము II
11-40 ఉన్నత పాఠశాలలకు
12-10 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(ఉర్దూ)

12-30 కార్మికుల కాత్యక్రమము
యోగానసముఠా:
వాటి ప్యాను ల్యుక
ఎ. వి. తంగనాయకమ్మ,
విజ్ఞాన పీఠ
సంగీత
1-00 పనితావాణి
(విజయవాడనుండి రిలే)

1-30 అలితసంగీత,
ఎన్. విజయలక్ష్మి
వివరణ
కె. బి. కె. మోహన్ రాజు
1-50 తెలుగులో వార్తలు
2-00 హైదరాబాద్ వివరణ
2-10 ఉర్దూలో వార్తలు
2-20 హైదరాబాద్ వివరణ
2-30 వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము III
3-45 బాలానందం
చిన్నపిల్లల కార్యక్రమము

ప్రసారము IV
6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 కన్నడ శ్రోతలకు
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 ఉర్దూ కాత్యక్రమము
బేగం అక్బర్, మజిల్
7-30 ఎన్నికలు
మౌల్వీత్తర కార్యక్రమము
కె. సుబ్బారావు
7-40 ప్రసంగం
(ఉర్దూ)
7-50 విరామ సంగీతం

7-55 శ్రీతంజానీరామకు జనా మిత్ర
(ఉర్దూ)
8-00 The New Conscious-
ness:
The Spirit of
Co-operation
talk

8-10 విరామ సంగీతం
8-15 వాద్య సంగీతం
8-30 Radio News Reel
8-40 విరామ సంగీతం
8-45 ప్రస్తుత విశేషాలు: ప్రసంగము
9-00 అండ్లమున వార్తలు
9-15 ఉర్దూలో వార్తలు
9-30 అఖిలభారత సంగీత
కాత్యక్రమము
బనవరాజ్ రాజగురు
(ధిల్లీనుండి రిలే)
11-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

హైదరాబాద్ - 2
ప్రసారము I
60.12 మీ (4990 కిలోపై)
6-30* హైదరాబాద్ ఎ పరి
7-45 ప్రసాత సమాప్తి
ప్రసారము I (తరువాయి)
49.02 మీ (6120 కిలోపై)
8-00 హైదరాబాద్ ఎ పరి
8-45 ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము II
42.02 మీ (7140 కిలోపై)
11-40 హైదరాబాద్ ఎ పరి
12-10 విజ్ఞాన
12-30 హైదరాబాద్ ఎ పరి
2-00 విజ్ఞాన
2-30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి
ప్రసారము III
3-45 హైదరాబాద్ ఎ పరి
4-15 ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము IV
60.12 మీ (4990 కిలోపై)
6-00* హైదరాబాద్ ఎ పరి
6-15 గ్రామస్థల కాత్యక్రమము
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 గ్రామస్థల కాత్యక్రమము
7-30 హైదరాబాద్ ఎ పరి
7-40 విరామ సంగీతం
7-45 ప్రసంగము
(విజయవాడనుండి రిలే)
8-00 హైదరాబాద్ ఎ పరి
9-15 నాటిక
(విజయవాడనుండి రిలే)
9-30 హైదరాబాద్ ఎ పరి
11-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

బేంగుళూర్
491.8 మీ (610 కిలోపై)
ప్రసారము I
7-00* నుప్రభాత్

కాత్యక్రమ వివరణ
మేళగాన
7-15 వేంకటేశ్వర నుప్రభాతం
7-35 నాదస్వరం
7-45 కన్నడమున వార్తలు
8-00 అండ్లమున వార్తలు
8-15 బి. వి. సీత: కన్నడపాటలు
8-30* ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము II
12-00* కోటంరాజు వెంకటేశ
12-30 బాలకృష్ణ
1-10 కన్నడమున వార్తలు
1-20 జి. పి. తంగనాయకమ్మ,
జి. వి. సీత: దేవతనామ
1-30 అండ్లమున వార్తలు
1-40 హిందీలో వార్తలు
1-50 జి. వి. తంగనాయకమ్మ,
జి. వి. సీత: దేవతనామ
2-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

తిరుచ్చి
319.1 మీ (940 కిలోపై)
ప్రసారము I
6-45* మంగళగానం
6-50 భక్తి శీకలా
7-00 వాద్య సంగీతం
7-10 కాత్యక్రమ వివరణ
7-15 తమిళమున వార్తలు
7-30 ఈశ్వర్ ఎన్. శ్రీనివాసన్,
వయ్యలిన్

ప్రసారము II
1-00* భక్తి పాటలు
1-20 పిల్లలకు (కమిళము)
1-40 హిందీలో వార్తలు

ప్రసారము III
4-45* వివిధ భాతతి
5-45 సంగీత పాఠం
6-00 స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 గ్రామస్థలకు
7-15 తమిళమున వార్తలు
7-30 మద్రాస్ పరి
8-30 ధిల్లీనుండి రిలే
8-40 సంగీతపాట
9-00 అండ్లమున వార్తలు
9-15 And in the Tombs
were Found (2)
feature on Cairo
9-30 అఖిలభారత సంగీత
కాత్యక్రమము
బనవరాజ్ రాజగురు
(ధిల్లీనుండి రిలే)
11-00* ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము III
6-00 అండ్లమున వార్తలు
6-05 స్థానిక ప్రకటనలు
6-10 జి. వి. తంగనాయకమ్మ,
జి. వి. సీత: దేవతనామ
6-20 సునమ్ సంగీతం
6-35 ప్రదేశ సమాచార
6-45 గ్రామస్థలకు
7-45 కన్నడమున వార్తలు
8-00 అర్. కె. శ్రీకంఠన్
వాద్యబృందంనామ
8-30 Radio News Reel
(relay from Delhi)
8-40 వాద్య సంగీతం
8-45 గానము
9-00 అండ్లమున వార్తలు
9-15 మహాకావ్య సందేశ:
చెన్నై బనవరాజు
(ప్రసంగము (కన్నడము)
ప్రొ. ఎమ్. ఎస్. సుంకర్
9-25 లలిత వాద్య సంగీతం
9-30 అఖిలభారత సంగీత
కాత్యక్రమము
బనవరాజ్ రాజగురు
(ధిల్లీనుండి రిలే)
11-00* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి

1-50 గాత్ర సంగీతం
2-00 తమిళమున వార్తలు
2-10 ఈశ్వర్ ఎన్. శ్రీనివాసన్,
వయ్యలిన్
2-45 వాతావరణ సూచన,
ప్రసాత సమాప్తి
ప్రసారము III
4-45* వివిధ భాతతి
5-45 సంగీత పాఠం
6-00 స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 గ్రామస్థలకు
7-15 తమిళమున వార్తలు
7-30 మద్రాస్ పరి
8-30 ధిల్లీనుండి రిలే
8-40 సంగీతపాట
9-00 అండ్లమున వార్తలు
9-15 And in the Tombs
were Found (2)
feature on Cairo
9-30 అఖిలభారత సంగీత
కాత్యక్రమము
బనవరాజ్ రాజగురు
(ధిల్లీనుండి రిలే)
11-00* ప్రసాత సమాప్తి

† స్వామీయో చక్షురింగి

సోమవారం ఫిబ్రవరి 12
1883 మార్చి 23

మద్రాస్-ఎ

ప్రసారము I

416.7 మీ (720 కిలోపై)

- 6-45 మంజుళాసనం
- 6-50 తుదిస్పాడల్ గళే
- 7-00 గోటువాద్యం, పయొలిన్
- 7-10 నేటికాత్మక్రమ వివరణ, వాతావరణ నూతన (తమిళము)
- 7-15 తమిళములో వాత్తలు
- 7-30* డి. శాంత
- 8-00 మధురగీతం †
- 8-15 ప్రసాత సమాప్తి

మ. ప్రసారము II

416.7 మీ (720 కిలోపై)

- 12-30* మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
- 1-00 మాదర్ నిశ్చయ ప్రీతి (తమిళము)
- 1-30 శాసనములకి †
- 1-40 హిందీలో వాత్తలు
- 1-50 శీతములకి †
- 2-00 తమిళమున వాత్తలు
- 2-10 For High Schools
- 2-40 వాతావరణ నూతన, ప్రసాత సమాప్తి

మ. ప్రసారము III

416.7 మీ (720 కిలోపై)

- 5-30* బి. కంశమ్మూళ : విజ్ఞాన ప్రాంతీయ తెలుగుగళే
- 6-05 ప్రాంతీయ తెలుగుగళే
- 6-15 శామస్థులకు (తమిళము) (తెలుగునుండి రిలే)
- 7-00 7-15 వరకు పార్లమెంటు గౌరవ
- 7-15 తమిళమున వాత్తలు
- 7-30 విశ్వవిద్యాలయాలకు అంజనీర్
- నాటిక (తమిళము) (అంకర్ విశ్వవిద్యాలయ రేడియో నాటికం పోటీలో విజయవంతమైనది) కేంథ్ విశ్వవిద్యాలయము
- 8-00 అలశాసనం ఎస్. రామచంద్రన్
- 8-30 ఎ. ఆర్. సుందరం
- 9-00 కదంబం †
- 9-15 కల్లన్ పిరియల్ : నూతనాన్ కండ కాడి హిందీ ఉపాధ్యక్షులతో ప్రసంగము (తమిళము) కా. శ్రీ. శ్రీ.

- 9-30 సి. వి. ధనలక్ష్మి : పయొలిన్ తంజావూర్ నారాయణస్వామి చిత్తే : మృదంగం వర్ణం-కావడ-(అది) చిన్ననాడన-కళావిధి (అది) స్వరరాగమధ-శంకరాభరణం (అది) దారినితెలుసు కుద్దసావేరి (అది) సమయమిదే-బేహగ్ (రూపకం)
- 10-30 వాతావరణ నూతన, ప్రసాత సమాప్తి

మద్రాస్-బి

ప్రసారము I

211.3 మీ (1420 కిలోపై)
49.30 మీ (6085 కిలోపై)

- 6-45 మద్రాస్ ఎ వలె
- 7-00 తెలుగులో వాత్తలు**
- 7-15 వాద్య శృంగి
- 7-30 మద్రాస్ ఎ వలె
- 8-00 అంజమున వాత్తలు
- 8-15 ప్రసాత సమాప్తి

మ. ప్రసారము II

211.3 మీ (1420 కిలోపై)
41.32 మీ (7260 కిలోపై)

- 12-00* కాత్మికుల కార్యక్రమము (తమిళము)
- 12-30 మద్రాస్ ఎ వలె
- 1-00 కదంబం †
- 1-30 అంజమున వాత్తలు
- 1-40 శీతములకి †
- 1-50 తెలుగులో వాత్తలు**
- 2-00 మధురగీతం †
- 2-10 మద్రాస్ ఎ వలె
- 2-40 ప్రసాత సమాప్తి

మ. ప్రసారము III

211.3 మీ (1420 కిలోపై)
60.98 మీ (4920 కిలోపై)

- 5-30 పాశ్చాత్య సంశీతము †
- 5-50 స్థానిక ప్రకటనలు వాణిజ్యవాత్తలు (అంజము)
- 6-00 అంజమున వాత్తలు
- 6-05 మద్రాస్ ఎ వలె
- 6-15 కాత్మక్రమ వివరణ (తమిళము)
- 6-20 మామియార్ పురాణం నాటిక (తమిళము) కవన : అండి
- 6-35 కె. ఎస్. వేదనాయకి
- 7-00 తెలుగులో వాత్తలు**

విజయవాడ

357.1 మీ (810 కిలోపై)

ప్రసారము I

- 6-30* శుభోదయం
- 6-35 భక్తితంజని (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
- 6-55 ప్రసాత తతంగిణి
- 7-00 తెలుగులో వాత్తలు
- 7-15 సంశీత శీతలు
- 7-30 హైదరాబాద్ వలె
- 8-00 అంజమున వాత్తలు
- 8-15 హిందీలో వాత్తలు
- 8-30 ప్రసాత సమాప్తి

- 7-15 ఎస్.ఎస్.చిదంబం తంజావూరు : నల్లికపంపం పి.జి తత్త్వం
- 7-50 శ్రోతల పరిచయము శ్రోతల ఉత్తరాలకు జవాబులు [తెలుగు]

- 8-00 శ్రోతలు కోరినపాటలు †
- 8-30 మద్రాస్ ఎ వలె
- 9-00 అంజమున వాత్తలు
- 9-15 అంతిమకోరిక ఏకపాత్రాభినయము అభినేత్ర : ఎ. పిచ్చేశ్వరరావు నటన : బృందావన చౌదరి
- 9-30 ఆంధ్రదేశపు జానపద గేయాలు** (విజయవాడ నుండి రిలే)
- 9-45 తనమయి (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
- 10-00 భక్తితంజని (విజయవాడ నుండి రిలే)

మద్రాస్-సి

193.5 మీ (1550 కిలోపై)

- వివిధభారతి (రిలే)
- [వివరాలు 56వ పేజీలో]
- హిందీ పేర్లపై గౌరవ వివరము
- **మిడియం వేవ్ పై మాత్రం

ప్రసారము II

- 11-30* రాష్ట్రాసనం
- 11-40 ఉన్నతి పాఠశాలలకు
- 12-10 లలిత సంగీతం †
- 12-30 కాత్మికుల కార్యక్రమము మూడవ పంచవర్ష పూజాశిక్ష : సండేయ కాత్మక్రమము ప్రసంగం బుద్ధవక్తపు నాగరాజు పిల్ల సంగీతం శ్రామిక విశేషాలు
- 1-00 కె. రాజామణి
- 1-30 విశ్వవిద్యాలయాలకు (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
- 1-50 తెలుగులో వాత్తలు
- 2-00 పృథాక సమాప్తి

మ. ప్రసారము III

- 6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
- 6-05 ప్రాంతీయ వాత్తలు
- 6-15 శామస్థుల కాత్మక్రమము : పిల్ల గీతము † కలసి బ్రతకండి ప్రసంగం విజ్ఞాన కరంగా ఇన్నాక్షన్ మిక్సి రూపకం ప్రకటనలు, ధరలు, వాతావరణము
- 7-00 తెలుగులో వాత్తలు
- 7-15 శామస్థుల కాత్మక్రమము : విశేషాలేమిటి : చేయంగల విన్నపాలు
- 7-30 సంశీత కచేరి (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
- 9-00 అంజమున వాత్తలు
- 9-15 Andhra's Contribution to Indian thought and Culture in Philosophy and Political thought talk by Dr. K. Satchidananda Murthi
- 9-25 విరామ సంగీతం
- 9-30 కె. రాజామణి
- 9-45 తనమయి (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
- 10-00 భక్తితంజని : త్యాగరాజు సంగ్రహము శీతనలు ఎమ్. బాలముతళిక్కుప్ప ఎమ్. వి. తమిళమూర్తి పి. సూర్యారావు సి. అనంతలక్ష్మి
- 10-30* వాతావరణ నూతన, ప్రసాత సమాప్తి

7-15 ముజాబ్బీ : ముజాబ్బీ చిత్రపటం.
7-30 ఎస్. సి. సత్యనారాయణ
ఎ. కుప్పస్వామి : వయ్యాలిస్
ఎ. వెంకటేశ్వరరావు,
మృదంగం.

7-30 హైదరాబాద్ ఎ పరి
9-10 ఆంధ్రమున వాత్తని
9-15 అలిక నంబీన్
9-30 హైదరాబాద్ ఎ పరి
10-30* చాళుఖణ సూక్తున,
[ప్రభాక నమూనా]

2-10 For High Schools
2-40 విరామ పండితం†

10-00 ప్రసాత సమాధి

మంగళవారం పిల్లవరి 13
 1883 మారు 24
 మద్రాస్-ఎ

ప్రసారము I
 416 7 మీ (720 కిలోపై)
 6-45 మంశళశాసం
 6-50 తుదిస్పాడలోశళ
 7-00 వాద్యోన్మః
 7-10 నేటి కాత్యక్రమ వివరణ,
 వాతావరణ సూచన (కమిషను).
 7-15 తమిళమున వాత్రణ
 7-30* తిరువళ్ళూర్
 వితరణావన: పయ్యలినె
 8-00 మధుతగీతం +
 8-15 ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము II
 416 7 మీ (720 కిలోపై)
 12-30* మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
 (కమిషను)
 1-00 కదలం +
 1-15 వాద్యోన్మః
 1-30 శాసనంజరి +
 1-40 హిందీలో వాత్రణ
 1-50 గీత మంజరి +
 2-00 తమిళమున వాత్రణ
 2-10 అన్నత పాఠశాలలకు
 (కమిషను)
 2-40 వాతావరణ సూచన,
 ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము III
 416 7 మీ (720 కిలోపై)
 5-30* మయాశం వెయ్యిగోపాల
 అయ్యర్
 6-05 ప్రాంతీయ శియిదిశళ
 6-15 గ్రామస్థలకు (కమిషను)
 (తిరుచ్చినుండి రిలే)
 (7నుండి 7-15వరకు పార్టీ వేవ్ పైగూడ)
 7-15 తమిళమున వాత్రణ
 7-30* చిత్రగానం +
 7-45 ఎస్. బాలకృష్ణన్: వీణ
 ఉపాధ్యక్షం
 కి. శివరామన్, వ్యవస్థాపకం

9-00 సంకీర్తనాళిత
 9-15 హిందీ కాత్యక్రమము
 (తెలుగు
 దక్షిణ కిర్కూరియా
 చావకం
 కవన: అదిగపూడి
 9-30 తిరుచ్చి వలి
 9-50 కవిచోల్ కేశిర్
 (తిరుచ్చినుండి రిలే)
 10-00 సంగీతామృతం +
 ఎమ్. డి. రామనాథన్
 10-30 వాతావరణ సూచన,
 ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము I
 211 3 మీ (1420 కిలోపై)
 49 30 మీ (6085 కిలోపై)
 6-45 మద్రాస్ ఎ వలి
 7-00 తెలుగులో వాత్రణ**
 7-15 సంగీత మంజరి +
 7-30 మద్రాస్ ఎ వలి
 8-00 అంశ్లమున వాత్రణ
 8-15 ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము II
 211 3 మీ (1520 కిలోపై)
 41 32 మీ (7260 కిలోపై)
 12-00* కాత్మికుల కాత్యక్రమము
 (కమిషను)
 (తిరుచ్చినుండి రిలే)
 12-30 మద్రాస్ ఎ వలి
 1-00 మద్రాస్ ఎ వలి
 1-30 అంశ్లమున వాత్రణ
 1-40 గీత మంజరి +
 1-50 తెలుగులో వాత్రణ**
 2-00 మధుతగీతం +
 2-10 మద్రాస్ ఎ వలి
 2-40 ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము III
 211 3 మీ (1420 కిలోపై)
 60 98 మీ (4920 కిలోపై)
 5-30* పాశ్చాత్య సంగీతం +
 5-50 ప్రాంతీక ప్రకటనలు
 వాణిజ్యవాత్రణ (అంగమ)

విజయవాడ
 357 1 మీ (840 కిలోపై)
 ప్రసారము I
 6-30* శుభోదయం
 6-35 భక్తిరంజని:
 సుబ్రహ్మణ్యభుజంగం,
 ముకుందమాల శ్లోకాలు
 6-55 ప్రసాత తత: గిణి
 7-00 తెలుగులో వాత్రణ
 7-15 సంగీత శిక్షణ
 7-30 శిష్ట సత్వశాస్త్రి: పయ్యలినె
 8-00 అంశ్లమున వాత్రణ
 8-15 హిందీలో వాత్రణ
 8-30 ప్రసాత నమాప్తి

6-00 అంశ్లమున వాత్రణ
 6-05 మద్రాస్ ఎ వలి
 6-15 కాత్యక్రమ వివరణ (కమిషను)
 6-20 ఎస్. జ్ఞానాంబాళ్
 7-00 తెలుగులో వాత్రణ**
 7-15 వెయ్యిన్
 నిలయవిద్వాంసుడ
 7-30 ప్రవంగము (కమిషను)
 (తిరుచ్చినుండి రిలే)
 7-45 మద్రాస్ ఎ వలి
 9-00 అంశ్లమున వాత్రణ
 9-15 నర్స
 వాణిజ్య (కమిషను)
 హిందీమాతృక: కమిషన్ బోర్డు

9-30 Price stabilisation
 Discussion
 10-00 మద్రాస్ ఎ వలి
 10-30 ప్రసాత నమాప్తి

మద్రాస్-ఎ
 193 5 మీ (1550 కిలోపై)
 వివిధభారతి (రిలే)
 [వివరాలు 56వ పేజీలో]
 సోర్ వేవ్ పైగూడ వినవచ్చును
 **మిడియం వేవ్ పై మాత్రం

ప్రసారము II
 1-30* రాష్ట్రగానము +
 11-40 అన్నత పాఠశాలలకు
 (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
 12-10 లలిత సంగీతం +
 12-30 కాత్మికుల కాత్యక్రమము
 (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
 1-00 పేతంటం శ్రీరామకృష్ణము
 బంగారు వారిలి
 సంగీత చావకం
 1 30 లలిత సంగీతం +
 1-50 తెలుగులో వాత్రణ
 2-00 ప్రసాత నమాప్తి

ప్రసారము III
 6 00* ప్రాంతీక ప్రకటనలు
 6 05 ప్రాంతీయ వాత్రణ
 6 15 సాహిత్య సందర్శి
 సాహిత్య కాత్యక్రమం
 సర్వోపనిషాదు కవిరా సమీక్ష
 ప్రవంగం
 సి. నటనింహాస్త్రి 'అమరేంద్ర'
 6 30 శ్రీమద్భుల కాత్యక్రమము
 శాసనద గేయం
 విశేష: రేమిటి:
 యేమంగల విన్నపాలు
 ప్రకటనలు, భరణ, వాతావరణము
 7 00 తెలుగులో వాత్రణ
 7 15 శ్రీమద్భుల కాత్యక్రమము
 గ్రామస్థల రేడియోగోష్ఠి:
 ప్రత్యక్షం వేదిక
 నిర్ణయ నివేదిక
 సహకార వ్యవసాయం, లాభములు
 సంభాషణ
 నడిపే విధానము సంభాషణ
 7 45 రేడియో వార్తాసాహస
 (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
 8 00 శిష్టసత్వశాస్త్రి: పయ్యలినె
 8 30 గుంటూరులోపలి
 శ్రీశైల ఉత్తరాలకు జవాబులు
 8 45 ఏల్వో సంగీతం +
 9 00 అంశ్లమున వాత్రణ
 9 15 శాసనసభ +
 9 30 హైదరాబాద్ వలి
 9 45 రేడియో సంగీత ప్రకటన
 (హైదరాబాద్ నుండి రిలే)
 10 45* వాతావరణ సూచన,
 ప్రసాత నమాప్తి

39

8-30 టి. జి. పాప : పయ్యలనే

6-15 కాత్మశ్రమవిపత్తలా (శ్రమిశ్రమ)

శ్రీమద్వివేకానందచర్యితం

‡ మూడింటా రికార్డింగ్

మృదాంగి

416.7 మీ (720 కిలోమీ)

ప్రసాదము II

416.7 మీ (720 10^3 సె)

ప్రసారము III

416.7 ಮಿ (720 ಕಿಮೀ)

5-30* ఎస్. నారాయణస్వామిపెళ్ళై : నాదస్వరం
6-05 ప్రాంతీయ శియిదిగళల్
8-15 శ్రామమృతకు (తమిళము)
(తిరుచ్చి నుండి రిలే)
(7 నుండి 7-15 వరకు పాల్వే వేవై నైగళ)
7-10 శియిదిగళల్
వార్తాసమీక్ష (తమిళము)
7-10 తిరుచ్చి పలే
7-15 తమిళములో వార్తలు
7-30* పాటకు అనుబంధం గళల్
ప్రవంగం (తమిళము)
పి. సంబంధ మొదలియూరే

7-40 ఇలమయిన్ టురల్
 దూవళగ (తమిళము)
 దశన : మాయావి
 8-00 'పాడినళ్ళగుండె'
 పాట నేర్చుకుండాము
 8-10 గీతమంజరి †
 8-40 Radio News Reel
 (relay from Delhi)
 8-40 వాద్య నంగీతం †
 8-45 నంగీతమాల †
 9-00 టి.ఎస్. కృష్ణన్ : వయ్యలిన్ః†
 9-10 అఖిలభాత నాటక
 కాత్మక్రమము
 థాకే పావోఁ
 హిందీ మాతృక
 భగవతీచరణవర్మ
 (తిరుచ్చిమణి రిలే)
 10-30 వాణావతలు నూచన,
 ప్రసాత సమూహి

20/03/2020

211.3 మీ (1420 ફీట్)

ఉపాధి ప్రసాతము I
 6-45 మద్రాస్ ఎ వలే
 7-00 తెలుగులో వాత్తలూ**
 7-15 సూర్య త మంజుళ త
 7-30 మద్రాస్ ఎ వలే
 8-00 అంశ్చమున వాత్తలూ
 8-15 ప్రసాత నమా ప్తి
 ము II ప్రసాతము II
 211.3 మీ (1420 కిలోవై)
 41.32 మీ (7260 కిలోవై)
 12-00 శా ర్మి కు శా ర్మ క్షమం
 (తమిళము)
 (తిరుప్పావండి రితే)

12-30 మద్రాస్ ఏ వలె
1-00 కడుబం
1-30 అండ్లమున వాత్తలు
1-40 శీతమఃజాతి
1-50 తెలుగులో వాత్తలు**
2-00 మధుతశీతం
2 10 మద్రాస్ ఏ వలె
2-40 ప్రసాత సమూహ

సౌ॥ పసాతము [II]

211.3 మీ (1420 అడుగులు)
60.98 మీ (4920 అడుగులు)

5-30 * పాశ్చాత్య సంశ్రితం †
5-50 స్థానిక ప్రకటనలు,
వాణిజ్య వార్తలు (అంగ్లము)

విజయవాడ

357.1 5. (810 சிறப்பு)

பொதுமக்கள்

6-30* శుభోదయం
6-35 శ్రీతల్లితండ్రులు :
                    శాస్త్రమూలార్థ కీర్తనలు
                    డి. పశుపతి
                    ఎస్. ఆర్. బాసకరామన్
6-55 ప్రకాశ తలంగిణి
7-00 తిరుగుబాటు హక్కులు
7-15 సందీత శిష్యా
7-30 కందుకూరి వివాహామి :
                                    సాధనరథం

8-00 అండ్లముస వా త్తడి
8-15 హండిలో వా త్తడి
8-30 ప్రసాద సమాప్త

6-00 అంశమును వాత్తలు
6-05 మద్రాస్ ఏ పలే
6-15 కాత్యక్రమ వివరణ (కమిషను)
6-20 ఎమ్. బాఅనవస్వతి
7-00 తీలుగులో వాత్తలు*
7-15 వీణ, క్లారినెట్ : నిలయవిద్వాంసులు
7-45 రాగం, తానం, పల్లవి (శిరుద్దిసుండి రితే)

8-30 శ్రోతలు కొరిస పాటలు †
9-00 అండ్లమున వాత్తులు
9-15 Significance of Sex:
Sex and Religion
తెలుగు
Dr. S. T. Satyamurthi
9-25 వాద్య సంగీతం†
9-30 అఖిలభాతత పాటక
కావ్యక్రమము
భాగ్యహిని
హిందీ నూత్నత :
భగవద్వివేకచింతక
విద్యవాహ : శుభ
(తెలుగు)

10-30 పసాత సమాప్తి

మద్రాస్-వి

193.5 మీ (1550 అడుగులు)
వివిధభారతి (రిలే)

[వివరాలు నీరివ పుటలో]
 *పాత్రి వేవ్ పైగూడ విసవచ్చును
 **మీడియం వేవ్ పై మాత్రమే

செய்து

11-910 రాజ్యసంహారము

11.40 మాధ్యమిక పేట, అలాగే

12-10 මහින්ද විමර්ශන

12-30 కాత్తికుల శాస్త్రోక్తమ.
(పాదరాగాదనుతి రస)

1-00 కందుకూరి వీరాస్వామి :
నాదన్యశం

1.30 విశ్వవిద్యాలయానికి
జాతీయ ఐక్యత చర్చ
విర్వహణ, ఎమ్. శివరామయ్య
పాల్గొన్నారు ;
అంత్ర జాతీయ కళాశాల
విద్యార్థులు, మహిళా విద్యార్థి
బృందంగానం

1-50 తెలుగులో వాక్రూపాలు
2-00 ప్రసాద సమూహి

పాఠ పరిశోధనము III

6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 పూంఠియ వార్తలు
6-15 క్రామస్థులు కొత్త ప్రముఖ
కుప్పి, చివ ఎగవిన
వద్యవరణము
విశ్వవిప్లం తెచ్చిన వార్తలు :
పెన్నిలిన్
ప్రసంగం
డాక్టర్

పురాణం
వార్తావాహిని
ప్రవచనాలు, ధర్మాలు, వాఙ్మరణము
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 శామన్యుల కాత్మోక్తములు,
నిశ్చేషాదీమితి ?
చేయంగల విన్నపాలు
7-30 ప్రసంగము
(హైదరాబాద్ నుండి రిపోర్ట్)

7-4b రాశం, తానం, పల్లవి
(మద్రాసునుండి వర)

8-40 Radio News Reel
(relay from Delhi)

8-40 చిత్ర సంక్షేపం †

9-00 అంశమున వా తలు

9.15 పిల్ల: ప్రశ్నలు +

9-30 అభిలఖాత నాటక
కార్యక్రమము
(మద్రాస్ నుండి రిలే)

10 30* వాతావరణ సూచన,
ప్రసాద సమూహ

గురువారం: ఫిబ్రవరి 15
హైదరాబాద్-1
405.4 మీ (710 కిలోమీటర్లు)

సా|| ప్రసారము I
6-30* సుప్రభాత
6-35 భక్తిరంజని
(విజయవాడనుండి రిలే)

6-55 కాత్యక్రమ వివరణ
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 సంగీత శిక్షణ
7-30 విజయవాడవలె
8-00 అంశమున వార్తలు
8-15 హిందీలో వార్తలు
8-30 సంగీత పరిచయకాత్యక్రమం
8-45* ప్రసాత సమాప్తి

సా|| ప్రసారము II
11-40 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(విజయవాడనుండి రిలే)
12-10 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
(ఉద్ఘాటన)
12-30 కార్మికుల కాత్యక్రమము
బందరు కలంకారి అధికారి
(విజయవాడనుండి రిలే)

విజ్ఞానపీఠ
సీమీతి
1-00 స్త్రీలకు
1-30 రేడియో కళాశాల
(విజయవాడనుండి రిలే)

1-50 తెలుగులో వార్తలు
2-00 హైదరాబాద్ బి వలె
2-10 ఉర్దూలో వార్తలు
2-20 హైదరాబాద్ బి వలె
2-30* వాతావరణ సూచన,
(ప్రసాత సమాప్తి)

సా|| ప్రసారము III
6-00* స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 మరాఠీ శోతలకు
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 కలంకారి పేర్
6-30 తూలికా చిత్రాలు:
బస్ కండక్టర్
(ప్రసంగం)
పాఠశాల దక్షిణామూర్తి
7-45 రాగం, తానం, పల్లవి
(మద్రాసునుండి రిలే)

8-30 Radio News Reel
8-40 విరామ సంగీతం
8-45 డి. ఎ. పల్నాస్కర్:
కాస్ట్రోయ సంగీతం

9-00 అంశమున వార్తలు
9-15 ఉర్దూలో వార్తలు
9-30 అఖిలభారత నాటక
కాత్యక్రమము
(మద్రాసునుండి రిలే)
10-30* వాతావరణ సూచన,
(ప్రసాత సమాప్తి)

హైదరాబాద్-2
సా|| ప్రసారము I
60 12మీ (4990 కిలోమీటర్లు)
6-30* హైదరాబాద్ ఎ వలె
7-45 ప్రసాత సమాప్తి

ప్రసారము I (తరువాతి)
49.02 మీ (6120 కిలోమీటర్లు)
8-00 హైదరాబాద్ ఎ వలె
8-45* ప్రసాత సమాప్తి

సా|| ప్రసారము II
42.02 మీ (7140 కిలోమీటర్లు)
11-40 హైదరాబాద్ ఎ వలె
12-10 పేక్ భూస్పెన్ సాహెబ్:
క్లారి నెట్టి
12-30 హైదరాబాద్ ఎ వలె
1-00 ఎ. మునాళిని
1-30 హైదరాబాద్ ఎ వలె
2-00 ఎ. మునాళిని
2-30* వాతావరణ సూచన,
(ప్రసాత సమాప్తి)

సా|| ప్రసారము II
60.12 మీ (4990 కిలోమీటర్లు)
6-00* హైదరాబాద్ ఎ వలె
6-15 గ్రామస్థుల కాత్యక్రమము
కుప్పిచి ఎగసిన్
వర్తన సమ
విశ్వవిజ్ఞానం తెచ్చిన పదార్థాలు:
పెన్సిలిన్
ప్రసంగం
డాక్టర్

పురాణము
వారాహాని
ప్రకటనలు, దరలు, వాతావరణం
7-00 తెలుగులో వార్తలు
7-15 గ్రామస్థుల కాత్యక్రమము
విశేషాలేమిటి?
చేయంగల విన్నపాలు
7-30 హైదరాబాద్ ఎ వలె
9-00 అంశమున వార్తలు
9-15 లలిత్ సంగీతం
9-30 హైదరాబాద్ ఎ వలె
10-30* వాతావరణ సూచన,
(ప్రసాత సమాప్తి)

బెంగుళూర్
491.8 మీ (610 కిలోమీటర్లు)
సా|| ప్రసారము I
7-00* సుప్రభాత
కాత్యక్రమ వివరణ
మేళానా
7-15 నీలాదేవి: విణ
7-45 కన్నడమున వార్తలు
8-00 అంశమున వార్తలు
8-15 హిందీ శిక్షణ
8-30* ప్రసాత సమాప్తి
సా|| ప్రసారము II
12-00* కార్మికుల కాత్యక్రమము
12-30 ఎస్. జయప్రకాశ్:
హిందూస్థానీ శాత సంగీతం
బాలకృష్ణరావుకొలెకర్: తల్లి
1-00 సుగమ్ సంగీతం
1-10 కన్నడమున వార్తలు
1-20 హెచ్. ఉమాదేవి:
కన్నడగీతాలు
1-30 అంశమున వార్తలు
1-40 హిందీలో వార్తలు
1-50 జి. ప్రేమకుమారి: పవనగళం
2-00* వాతావరణ సూచన,
(ప్రసాత సమాప్తి)

ప్రసారము III
3-00* ఉన్నత పాఠశాలలకు
3-30* ప్రసాత సమాప్తి

తిరుచ్చి
319.1 మీ (940 కిలోమీటర్లు)
సా|| ప్రసారము I
6-45* మంగళగానం
6-50 భక్తిగీతాలు
7-00 వాద్య సంగీతము
7-10 కాత్యక్రమ వివరణ
7-15 తమిళమున వార్తలు
7-30 ఎన్. నాగలక్ష్మి
7-55 స్థానిక ప్రకటనలు (అంశము)
8-00 అంశమున వార్తలు
8-15 ప్రసాత సమాప్తి

సా|| ప్రసారము II
12-00* కార్మికులకు
12-30 మాధ్యమిక పాఠశాలలకు
1-00 ఎన్. నాగలక్ష్మి
1-30 వాద్య సంగీతం
1-40 హిందీలో వార్తలు
1-50 కాత్యక్రమ సంగీతం
2-00 తమిళమున వార్తలు
2-10 ఉన్నత పాఠశాలలకు
2-40 విరామ సంగీతం

సా|| ప్రసారము IV
6-00 అంశమున వార్తలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-10 ఎమ్. ఎన్. తల్లిం:
దేవత నామగళం
6-20 కావ్యపాఠం
పరసం: ఎమ్.సి. మహదేవస్వామి
6-35 ప్రదేశ సమాచారం
6-45 గ్రామస్థులకు
7-45 కన్నడమున వార్తలు
8-00 సిద్ధేశ్వరీదేవి: కుమ్మి
8-30 Radio News Reel
(relay from Delhi)
8-40 వాద్య సంగీతం
8-45 శానమంజరి
9-00 అంశమున వార్తలు
9-15 The concept of
Justice
Poetic Justice
talk by
R. Y. Dhanwadkar
9-25 క్లాతి నెట్టి
9-30 అఖిలభారత నాటక
కాత్యక్రమము
భాకేపావోః
కన్నడము
10-30* వాతావరణ సూచన,
(ప్రసాత సమాప్తి)

2-45 వాతావరణ సూచన,
(ప్రసాత సమాప్తి)
సా|| ప్రసారము III
4-45* వివిధ భాతతి
5-45 సంగీత పాఠం
6-00 స్థానిక ప్రకటనలు
6-05 ప్రాంతీయ వార్తలు
6-15 గ్రామస్థులకు
7-15 తమిళమున వార్తలు
7-30 'తూమానపుపాట'
7-35 ఎన్నాయప్ప:
సంఘ పెయలబర్
(ప్రసంగం) (తమిళము)
ఎ.వి.ఆర్. కృష్ణస్వామి రెడ్డియార్
7-45 రాగం, తానం పల్లవి:
జి. ఎస్. మరియునందం
8-30 ఢిల్లీనుండి రిలే
8-40 చిత్రగానం
9-00 అంశమున వార్తలు
9-15 రేడియో నాటక సంగీతం
9-30 అఖిలభారత నాటక
కాత్యక్రమము
భాకేపావోః
(కన్నడము)
10-30 ప్రసాత సమాప్తి

Postal Notice

—o—

All the Broadcast Receiver Licences issued for possessing and working of broadcast receivers expire on the 31st December. The Broadcast Receiver Licences expiring on 31st of December, 1961 can be renewed up to 31st January, 1962, without the payment of any penalty, after which a penalty at the rate of Re. 1/- per month will be charged. However, to avoid eleventh hour rush at the post offices during the last days of January and for the convenience of the licence holders themselves, all the Head and Sub-Post Offices will start renewing the Broadcast Receiver Licence from 1st November 1961. As such to avoid the rush on closing days, all the Broadcast Receiver Licence-holders are advised to renew their licences as early as possible on the payment of annual licence fee and producing the old Broadcast Receiver Licence. In case the old Broadcast Receiver Licence has been lost or misplaced, the licensee should apply to the original Post Office which issued the lost licence, for the issue of a Substitute Licence along with the payment of Rs. 2/- in cash. The Substitute Licence will be issued on the spot after verifying the records of the post office. This Licence then should be renewed on the payment of the renewal fee. If the application for the Substitute Licence cannot be made to the Original Post Office, the Licensee should apply to any Head or Sub-Post Office according to his convenience along with the payment of Rs. 2/- as substitute Licence fee in addition to the due renewal fee for the Year 1962 in cash, for which a temporary receipt in form ACG—67 will be given to them. After the verification of the particulars of the lost licence from the original post office, the substitute licence will be issued and kept in post office as records in place of the lost licence and the renewal licence will be handed over to the licensee.

It is also for the information of all concerned that the Commercial Broadcast Receiver Licences which were previously being issued and renewed by the Heads of Circles will now be issued and renewed by the Head and Sub-Post Offices. The holders of Commercial Broadcast Receiver Licences should not wait for demand notices from the Circle Offices and should apply for the renewal of their licences to any Head or Sub-Post Office convenient to them along with the due licence fee in cash and producing the old licences.

In this connection it is stated that the possession and working of a radio set without a valid licence is an offence punishable under the Indian Telegraph Act, 1885 and the Indian Wireless Telegraphy Act, 1933. Under the Indian Wireless Telegraphy Act, 1933, a licence is required for the mere possession of a radio set even though it may be temporarily out of order and irrespective of the fact whether it is used or not. As such the Licence holders intending to work or possess radio sets during the next year should renew their licences as early as possible. The renewal season will start from 1st November, 1961.

వనంగములు

ప్రదాన

ప్రబవరి 7 బు. రా. 7-45 కళాపూర్వదయ ప్రారంభము. **
పి. గణపతిశాస్త్రి

.. 14 బు. రా. 7-45 స్వీయకవిత. **
సిద్ధవేణ వెంకటరావు

విజయవాడ

ప్రబవరి 5 సా. రా. 9-45 సమకాలీన ఆంధ్ర పాఠస్వత
మన సాంకేతిక క్రాంతి బానిస ప్రభావం
కొండమిడి శ్రీరామచంద్రమూర్తి

.. 13 మం. సా. 6-15 సరోజినీ నాయుడు
క. రా. సమీక్ష
పి. నతనిలపాశాస్త్రి 'ఆమరేంద్ర'

హైదరాబాద్

ప్రబవరి 1 గు. రా. 7-30 తూలికా చిత్తం:
జోళ్ళకు వాలిపేసేందు
దేవులపల్లి వెంకటకృష్ణశాస్త్రి

.. 6 మం. సా. 6-15 నేను కద ఎలా గువాసాను?
గోష్టి
పాల్గొనువారు: టి. గోపీచంద్
పి. పద్మరాజు
కె. కుటుంబరావు

.. .. సా. 6-30 స్వీయకవిత:
అరిపిరాల విశ్వం

.. 8 గు. రా. 7-30 చూడకలగాలేగాని!
అడగడగనా సేవకు అపకాశం
అవుల శాలిబాసరావు

.. 11 అ. సా. 6-15 సీయకవిత:
ఎమ్. ఆర్. బలరామచార్య

.. 12 సా. మ. 1-30 జాతీయ ఐక్యము!
చరిత్రచెప్పిన వదము
డా. పి. శ్రీనివాసాచార్య

.. .. రా. 9-45 నవల: సాంఘిక విమర్శ:
ఎ. రమావతిరావు

.. 13 మం. సా. 6-30 స్వీయకవిత.
ఎ. ముతళివర్

.. 15 గు. రా. 7-30 తూలికా చిత్తం:
బస్ కండక్టర్
సోహ. కి. దక్షిణామూర్తి

నాటికలు

దర్శన ప్రకరణములు

మద్రాస్

ప్రబవరి 9 సా. రా. 9-15 అపద మొక్కులు. **
రచన: బలనూత్రం ది. కి. జీ. శాస్త్రి
విరచన: మి. కి. కి.

.. 11 అ. మ. 3-00 'సోమ'

.. 12 సా. రా. 9-15 అంతిమ కోరిక. **
వికాసాభివృద్ధి
రచన: ఎ. పి. శ్రీనివాసరావు
విరచన: బృందావన చౌదరి

విజయవాడ

ప్రబవరి 2 మ. రా. 9-30 గాథా పుస్తకా బ్రతకండి
రచన: బెల్లంకొండ రామదాసు

.. 3 అ. రా. 7-30 మన పురావస్తుసానములు:
గుంటుపల్లి
రూపకము
రచన: రాళ్ళబండి సుబ్బారావు

.. 4 అ. మ. 3-00 ద్రౌపది నాటిక
రచన: టి. కి. కి. నత్యనాటాయనరావు

.. 7 బు. రా. 8-00 నన్ను విడుదల చేయకండి
రచన: కన్నెశంకరి పాశ్చాత్యిని

.. 10 అ. రా. 9-15 పద్మగిరి
రచన: నందూరి సుబ్బారావు

హైదరాబాద్

ప్రబవరి 3 అ. రా. 9-15 శక్తి సంబంధాలు
నాటిక

.. 4 అ. సా. 6-15 హిమాలయ విద్యోగిని
సంగీత రూపకము
రచన: పి. దుర్గానంద్

.. 9 గు. రా. 9-30 ముఖస్తుతి
రచన: టి. కృష్ణమోహనరావు

.. 13 మం. రా. 9-30 నాటి హైదరాబాద్
సంగీత రూపకము
(సరోజినీ నాయుడు వ్యక్తము
నాథర. గాగోని)
రచన: దేవులపల్లి వెంకటకృష్ణశాస్త్రి

.. 14 బు. రా. 8-00 సుధిగు. డాలు నాటిక
(అంకర విశ్వవిద్యాలయ రేడియోనాటికల
టోటిలింగ్ ప్రభుత్వ హుమినిస్టిసిటీ)
రచన: హరింద్రాబాబు
సమర్పణ: శిష్యానియో విశ్వవిద్యాలయ
విద్యార్థులు

సంగీత కచేరీలు

మద్రాస్

హైదరాబాద్

జనవరి	1	గు రా	7-15	రాగం, తానం, పల్లవి ఎమ్. ఎమ్. దండపాణి దేశిక్కర్ తిరుచ్చి బాలనబ్బరాయలు, వయొలిన్ ఎండ్రాన్ ఎ. కన్నన్: మృదంగం
..	2	శు రా	7-30	ఎమ్. ఎల్. వనః తకుమారి తిరువళ్ళూర్ సుబ్రహ్మణ్యం: వయొలిన్ తంజావూర్ ఎన్ కృష్ణమూర్తిరావు: మృదంగం టి. ఎస్. విల్వాద్రి అయ్యర్: హటం
..	4	అ ఉ	8-15	జి. వైదేహి
..	5	సా రా	9-30	బూదలూర్ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి గోతువాద్యం బి. కె. లక్ష్మి, వీణ ముళ్ళూరి నాయుడు: మృదంగం
..	8	గు రా	7-45	రాగం, తానం, పల్లవి ఎస్. నతనింహులు వి. గోవిందస్వామి నాయకర్: వయొలిన్ కోయంబత్తూర్ ఎస్. రామస్వామి: మృదంగం
..	9	శు రా	7-30	జి. ఎస్. బాలసుబ్రహ్మణ్యం
..	11	అ ఉ	8-15	బి.వి. రామన్, బి.వి. లక్ష్మణన్
..	12	సా రా	9-30	సి. వి. ధనలక్ష్మి, వయొలిన్ తంజావూర్ నారాయణస్వామి పిళ్ళై: మృదంగం
..	13	వం రా	7-45	ఎస్. బాలచందర్, వీణ ఉమయ్యలూరం కె. శివరామన్: మృదంగం

విజయవాడ

ఫిబ్రవరి	1	గు ఉ	7-30 } టి. ఆర్. గంగాధరన్, ము 1-00 } నాదస్వరం
..	3	శు ఉ	7-30 } చల్లపల్లి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి: రా 8-00 } వయొలిన్
..	4	అ రా	8-00 సాత్తూర్ ఎ. జి. సుబ్రహ్మణ్యం
..	6	మం ఉ	7-30 } ఎస్. నూత్యనారాయణమూర్తి రా 8-00 } క్లారిన్
..	7	బు రా	9-50 మదుర మణి అయ్యర్
..	8	గు ఉ	7-30 వెలిది సుబ్బారావు, వేణువు
..	10	శు ఉ	7-30 వి. విజయలక్ష్మి
..	..	రా	8-00 ఎస్. సి. వి జగన్నాథాచార్యులు
..	11	అ రా	8-00 ఎమ్. చంద్రశేఖరన్: వయొలిన్ డి. రామమోహనరావు: మృదంగం
..	13	మం ఉ	7-30 } శిష్టు నర్సయ్యశాస్త్రి, వయొలిన్ రా 8-00 }
..	15	గు ఉ	7-30 } కందుకూరి వీరాస్వామి: ము 1-00 } నాదస్వరం

ఫిబ్రవరి	2	శు ఉ	7-30 } జననిదు పెక్ ముస్సేన్ ము 1-00 } సాహెబ్. నాదస్వరం
..	4	అ ఉ	7-45 } గోవిందరావ్ దంతలే రా 8-30 } ఎస్. సంపాది: తబ్లా
..	..	ఉ	8-30 వి. సావేత్తరావు, వీణ
..	..	రా	7-30 సి. సుబ్బాస్వామి: మృదంగం
..	7	బు ఉ	7-30 } టి. జి. ఎద్దునాథన్ ము 2-00 }
..	11	అ రా	8-30 } శ్యామలాదేవి: కయాలే రా 9-45 }
..	12	సా రా	7-30 ఎన్. సి. నత్యనారాయణ
..	13	మం మ	2-00 వి. బి. నీలయ్య: వీణ
..	15	గు మ	1-00 } ఎ. మృణాళిని .. 2-00 }

బెంగళూర్

ఫిబ్రవరి	4	అ ఉ	8-30 ఎమ్. వి. వరాహస్వామి: గోతువాద్యం
..	..	రా	8-15 టి. రుక్మిణి
..	..	రా	10-15 చిత్తూర్ సుబ్రహ్మణ్యం పిళ్ళై
..	6	మం రా	9-30 బంజిక్కడి పిచ్చై, బు సాదరులు, నాదస్వరం
..	7	బు రా	8-15 ఎస్. వి. నరరాజన్: వేణువు
..	10	శు రా	8-00 ఆర్. కె. శ్రీకాంత్
..	11	అ రా	8-15 ఎమ్. శంకరనారాయణశాస్త్రి: వీణ కె. ఎస్. గోపాలరావు: మృదంగం
..	12	సా రా	8-15 టి. పుట్టస్వామయ్య కృష్ణమూర్తి రాగం, తానం పల్లవి
..	13	మం రా	9-40 బనవరాజ్ రాజగురు: హిందూస్తానీ సంగీతము
..	14	బు రా	8-15 ఎ. వీరభద్రయ్య: వయొలిన్
..	15	గు రా	8-00 సిద్ధేశ్వరీదేవి, టుమి

తిరుచ్చి

ఫిబ్రవరి	2	శు ఉ	7-30 ధక్కపుతం ఎస్. అభిరామ మందతంపిళ్ళై: నాదస్వరం
..	6	మం ఉ	7-30 వి. ఎ. మినాక్షి
..	..	రా	7-45 వి. వజిరేలు మొదలియార్
..	7	బు ఉ	7-30 హెచ్. ఎస్. మధ్వాచార్: గోతువాద్యం
..	..	రా	8-00
..	10	శు ఉ	7-30 ఈశాపూర్
..	..	ము	2-10 ఎస్. శ్రీనివాసన్: వయొలిన్
..	11	అ మ	3-00 చిత్రబలిం కె. గోవిందమూర్తి
..	..	రా	7-30 పొయ్యిగుడి పి.వి. గణేశయ్యార్ కె. రామయ్య
..	15	గు ఉ	7-30 } ఎస్. నాగలక్ష్మి ము 1-00 }

చట్టకాములు (త్రేవ్యనాటిక)

ఆర్.కె.జయలక్ష్మి.

పేలు: (ప్రవేశము) — కాంతా, కాంతా

కాంత: ఇస్. అరవళింది. బాబిప్పుడే వరుకొన్నాడు. చుట్టూ చూసుంటే ఒకటే గొడవ. ఎద్దెద్ది అప్పుడే నిర్ధారమయ్యాడు. ఏచివా తొందర!

పేలు: ఏముంది, మీ అన్నయ్య చంద్రం ఉత్తరం కాశాడు

కాంత: వ్రాశాడూ, అనుకుంటూనేవున్నా, ఇవ్వాలో రేపి? పుత్తరం వస్తుందని. ఏమిరాశాడేమిటి? ఏప్పుడొస్తాడని?

పేలు: ఇరుగో. పుత్తరం చదువుకున్నా ఏను.

“మహారాజుగ్రీ పేలు బావగార్కి నమస్కరించి వ్రాయునది. మొన్న మీరు వ్రాసినపుత్తరం అందినది. ఎప్పుడో ఒకసారి తిరుపతికి వస్తానని మీతో అన్నాను. కాని ఇప్పుడు తిరుపతి వెళ్ళాలనిలేదు. కారణం మీకు తెలియందేమీకాదు. పోయినసారి కోటప్పకొండ తిరునాళ్ళలో ఎంతో మోజుపడికొన్న ఎల్లగిత్త పందాలలో ఓడిపోయింది. పోనీలే అవి పూరుకున్నాను. ఒంగోలు ఆవుకు చూంచి కోడెళ్ళా వుడితే తిరుపతి వస్తానని మొక్కుకున్నాను. నాలుగురోజులకాదు ఆవు యానింది. పెయ్యదూడని పెట్టింది. వా ఆళ్ళలు విరాలైపోగ, దేవునిపై ఒక విధమైన ఏశ్యాభావ మేర్పడ్డది. నేనింక ఏ దేవునికి మొక్కుదలవ లేదు. మీతోపాటు తిరుపతికి రానందుకు చెల్లదు. చి.సో. కాంకబా, చిరంజీవి వెంకటాచలానికి నా దీవెనలు తెలిపేది.

ఇట్లు, చంద్రం.

కాంత: వీడి వల్లవనం బంగారంగాను. ఇదేమిటండీ. ఆవుకు పెయ్యదూడ వుడితే వచ్చేనట్టమేమిటో? కట్టాలూ కానుకలూ ఇచ్చి. చీరా సారేపెట్టి పెండ్లికెయ్యాలివన బావమీ లేదుగా. దేవికో ఇంత నిరాశ!

పేలు: నాకేం తెలుసు....మీ అన్న వచ్చినప్పుడు అడుగు—చెప్పతాడు.

కాంత: పోనీలేండి. అబ్బాయికి ఏడాది వెళ్ళకముందే కొండకొస్తామని మొక్కుకున్నామాయె—ఎలాగో ఈ నెలలోవల తిరుపతి వెళ్ళి మొక్కు తీర్చుకురావాలి. వాడికి తప్పించని మనకెలా తప్పు తుంది చెప్పండి.

పేలు: మనకుమటుకిప్పుడేం తొందర? చేతిలో డమ్మిడీ లేదాయె, ఏదో అవడలో మొక్కుకున్నాం....అవడ మొక్కులు అరవైయేం డన్నాడు.

కాంత: ఏమో, అదేమీ కుదరదండి. బాబు శ్రేయస్సుకోరై నా మీరి మొక్కు నంవత్తరం వెళ్ళకముందే తీర్చాలి. ఈ నెలదాటితే

మంచిరోజులు లేవని బామ్మగారు పంపాంగంచూపి చెప్పాడు. మీరెలాగైవా....

పేలు అదే అలోచిస్తున్నా. కొండ తెళ్ళుటవంటే సామాన్యమూ, చేతులో డబ్బుండొద్దూ?

కాంత: అలాగని గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ కూర్చుంటే ఎలాగండీ? అబ్బో సొప్పోచేసి మొక్కుబడి తీర్చుకోవాలిగాని—

పేలు నిజమే కాని, ఎంతాలోచించినా డబ్బు దొరికేమార్గం కనిపించటం లేదు.

కాంత: పోనీలేండి, మీ స్నేహితుల నెవరినైనా అడిగి చేబదులు తీసుకు రండి. తరువా తిద్దేద్దాం.

పేలు: రూ.నాయికి శేరుంబావు వియ్యంరాని యీ రోజుల్లో ఏవుద్యోగస్తు సీకి డబ్బు మిగులుతుంది? అడిగి లేదనిపించుకోవటం తప్పు!

పేలు సరే. అలా వెళ్ళివస్తాను.

కాంత: పెందలాడే తిరిగిరండి....

—విరామం—

బామ్మ: పనిపిల్ల తల్లివి, నీవన్నా పెందలాడే కాస్త ఎంగిలి పడకూడదూ!

కాంత: ఏమీ బామ్మగారూ, వారురాందే నాకు తివబుద్ధవదు. ఇవ్వాల అనలు నామనసేమీ బాగుండలేదు. నాలుగైదు రోజుల్లో తిరుపతి వెళ్ళాలనుకొన్నామాయె. చేతిలో డమ్మిడీలేదు. మా నాన్నగారి నడిగి అప్పుగానైనా తీసికొందామంటే మావారికది మొట్టమొదటి నుండి గిట్టని విషయం. పోనీ స్నేహితుల నెవరినైనా అడిగి చేబదులు తెచ్చుకొన్నాను. అయిదున్నర తెళ్ళినవారు. వదైనా ఇంకా రాలేదు. ఎక్కడెక్కడ తిరుగుతున్నారో ఏమో? డబ్బు దొరికిందో లేదో, అదే బెంగగావుంది.

బామ్మ: ఆ సందేహమే వుండకూడదు తల్లీ. అలా ఇసుమానించినప్పుడు విజంగానే డబ్బు దొరక్కపోయినా దొరక్కపోవచ్చు కాని పూర్తిగా భారం బానిపై వేసి వానినే నమ్ముకొన్నవారికి భగవంతు డేనాడూ సహాయపడకమానదు. అన్నిటికీ ఆశున్నేనమ్మి ధ్యానం చెయ్యండి. డబ్బు బానంతంకీ కడిచినస్తుంది. అరుగో అబ్బాయ్ వస్తున్నట్లున్నాడు పెందలాడే బోంచేసి వండుకోవమ్మా. వస్తూ....

కాంత: నుంచది బామ్మగారూ.

పేలు: [[ప్రవేశం]]—అలస్యమైంది, ఒక్కడానినీ తిక్కు తిక్కుమంటూ వుంటాననుకొన్నాను.

కాంత: ఇంతకీ మీరు వెళ్ళిన పనేమియింది? దబ్బేమన్నా దొరికిందా?

జేబు: ఎవరు పోగొట్టుకున్నారు గనుక మనకు దొరకటానికి?

కాంత: నేను గట్టిగా అడుగుతుంటే ఏమిటంటే ఆ ఎగతాళి?

జేబు: అయితే నేనూ గట్టిగానే చెబుతాను. విను. మొట్టమొదట నుదర్శనం కలిపించాడు. నేను అడుగుతూ మనుకుంటుండగానే, వాడే నోయి తెరిచి బీజాబాద్కొక యిస్తాను. ఒక వరుసపాఠ్యం అంటే నగ్గమన్నాడు. వాడితో నమస్కారంపెట్టి బ్రహ్మానందాన్ని వెంటాడటాని అనుకుంటేరాను.

కాంత: ఈవిండాదా మరి?

జేబు: ఏమూ మరి. కాజ్జిపట్టకొడానికి కాళ్ళు పడిపోయేలా తిరిగింను. చివరకి పొక్కుదగ్గి వాడి దర్శకమైంది. ఒక్క అజావుంటే యివ్వరా. వేరుకెనిక్కలయినా కొనుక్కుతించాం అన్నాడు.

కాంత: అంటే అజాకూడా లేదన్నమాట అతని దగ్గర.

జేబు: అంటే నన్నెందు కడగుతాడే విచ్చిదానా. వాడికా నైవేద్యం చెల్లించి, శస్త్రసంగతి చెప్పాను, నరే ప్రయత్నిస్తాం పదమిది ఈశ్వరరెడ్డి దగ్గరికి తీసుకెళ్ళాడు.

కాంత: మరి ఆయనేమన్నాడు?

జేబు: చెప్పని నన్ను. మేము వెళ్లితప్పటికి వాడియింట్లో ఒక పెద్దసీను జరుగుతోంది.

కాంత: ఏమిటిది?

జేబు: అంటే రోజునూ మననాటి పూజకు అద్దెకడలానా లేక పెడేబేడా బైట వదలకుండా అది యద్ధం చేస్తున్నాడు. వాళ్ళిద్దరూ, రాత్రుకు రిగిల్స్ కి తలపాం తోడికొట్టారు. ఇది సంగతి. ఇంక నాకు ఏమోనాడా దబ్బు దొరుకుతు దన్న అళలేదు. అనకు నే వెళ్ళేవాడినేలేదు. కానీ.... నువ్వేమో—

కాంత: అదే మననాపున్న బలహీనత. నేనేదో అన్నాను—రేక— అనుకొంటానని మీరు ప్రయత్నించారే కానీ—మీరు మన స్ఫూర్తిగా ప్రయత్నించలేదు. అందుకే అదికూడా దొరకుండా పోయింది మీరు ఓజంగా భగవంతుడిమీద భారంపని ప్రయత్నిస్తే మీకు కష్టక దొరికివుండేది. మీరు వచ్చేవరకూ బామ్మ గారు చెప్పకూన్న మాటలు వింటే మనం సిగ్గుపడతాము. ఆమెకు భగవంతుడంటే ఎంతోభక్తి. ఎంతో నమ్మకం!

జేబు: ఆమెతో మనకేమిసాటి? ఆమెలోని ఏకాగ్రత, విశ్వులభక్తి మనకు రావాలంటే యీ జన్మలో సాధ్యపడదు.

కాంత: అది నిజమేకావచ్చు. అలా అని మీరు దైవరాధన మానగలరా? జాకంటిరే అంత. ఎవరిభక్తి కాణిది, అందులో ఆత్మవంచన జరుగకూడదు. మీరు వెళ్ళి కాళ్ళుచేతులూ కడుక్కొని భగవంతుని విశ్వులంగా దణ్ణం పెట్టుకోండి. అంతా వీరేభారం, నా కత్తివంచన లేకుండా నే ప్రయత్నించేతాను. ఈపైన వీడయ కానాలి అని మొక్కుకోండి. ఇంకా రెండ్రోజుల వ్యవధివుంది. నాడే అడుక్కొంటాడు.

జేబు: అయితే దీనిగాధనచెయ్యి—నూనెపోసి, ఇంతలో. కాళ్ళు కడుక్కొనివస్తా.

(ఇంటర్ లూడ్)

జేబు: (ప్రవేశము)—కాంతా, కాంతా ఏం చేస్తున్నావ్?

కాంత: వస్తున్నా. అరేవిటండి, అంత పెందలారే వచ్చారు అఱినుమండి.

జేబు: వదిలొజులు వెలపపెట్టి వచ్చాను.

కాంత: వెళ్ళుపెట్టాగా, అంటే, దబ్బు దొరికిందన్నమాట!

జేబు: తప్పకప్పు, దబ్బు దొరకలేదు నాడే పంపించాడు.

కాంత: నే చెబితే విన్నారూ, నమ్మినవాళ్ళ కామాత్రం యివ్వడా ఏమిటి? ఇంతకీ పైకం ఎక్కడిదండీ?

జేబు: మన మీవూరు ట్రాన్స్ పర్ అయి వచ్చిన క్రొత్తలో ఒక నంత్పు రము పైచిలుకు హౌస్ రెంట్ ఎలవెన్ను ఇవ్వలేదుగా. అది ఇప్పుడొచ్చింది. చాల చితంగావుండిదూ? అంతా వాడిదయ. ఇది వస్తుందన్న ఆక నాకైతేలేదు. అయినా వచ్చింది. అంతా మాట. ఇంకెనాలనూ, చాలా....

కాంత: ఓ చాలకేం, లక్షణంగా వెళ్ళిరావచ్చు. అయితే రేపేనా ప్రయాణం.

జేబు: ఈవక్క శీఘ్రం అన్నారు. రేపటి వరకెండకు? కాశ్రిందితే వెళదాం.

కాంత: సరే. వూదండి బామ్మగారికి సంగతి చెప్పిస్తా. ఆమెతో సంతోషిస్తుంది.

(రైలు వెళ్ళినకట్టం....జనం కోలాహలం)

[గిడు కొండలవాడా, వెంకటకమడా, గోవింద, గోవింద.... ఆపని మొక్కులవాడా, వడ్డికమలవాడా, గోవిందా, గోవింద.... అని దూరంగా తక్తుల ప్రార్థనలు వినిపిస్తూ వుంటవి]

కాంత: ఏమంటి, బాబుజీత వదిలూపాయలు హుండిలో వేయించండి.

జేబు: బాబూ, యీ నోటు పట్టుకో, ఆ, ఆ అందులో వదేయ అ భలేవాటివి. చూకావా కాంతా, ఏడుకొండలవాడా వెంకట రమణ! గోవిందా! గోవిందా!

కాంత: అరే చంద్రం అన్నయ్యా, చూచారూ, చంద్రం అన్నయ్యకూడ వచ్చాడే ఏరా. కానీవచ్చావ్....

చంద్రం: ఇప్పుడుమట్టుకు రావాలని వచ్చానాయేమిటి? మీ ఇంటి కెళ్ళితే మీరు తిరుపతికి వెళ్ళావి చెప్పారు. మీ వెనుకే వెతుక్కుంటూ వచ్చాను.

కాంత: పోలేలే వచ్చినవాడివి కానేవచ్చావుగాని, మొక్కు తీర్చుకో, మళ్ళీ మళ్ళీ అరిగాల్సినపని వుండను.

చం: మనదెప్పుడూ ఒకేమాట. నాయెద్దుని పందెలో గెలిపించుకొంటే నాకు సగం నమ్మకం పోయింది. అవును కోదెన్నా వుడితే కాస్త

నమ్మకం కుసిరేతమో. దానికి పెయ్యమాడ వుట్టింది. ఇంక నాకు మ్రొక్కులేమ గిక్కులేదు

శాంత: అఁ అఁ, అలా అనరాదురా అన్నయో, అవచారం.

చం: అవచారంలేదు గివచారంలేదు నాకప్పీ తెలుసులే. వదండి.

శాంత: మొండివాదన వనికీరాదు. మీరన్నా చెప్పండి.

వేణు: చిన్నపిల్లాడన్నా అయితే రెండు తగిలింది చెప్పొచ్చు ఇద్దరు విద్వం తండ్రికి మనం చెప్పే వేమిటే

చం: మాటల నందల్లో మరచాను. తావగారూ మీకు మొన్ననే అసిస్టెంట్ అపీనకగా ప్రమాపక వచ్చిందట మీ అపీను క్లక్కు రంగశాధం అన్నాడు. మీకు చెప్పమనికూడా చెప్పాడు.

శాంత: చూశారూ. అంతా వాడిదయే! మీరిక్కడే ఉండండి. ఓమారు ప్యామి దర్శనం చేసుకొస్తా.

వేణు: నిజమేనా నీ మాటలు? చంద్రం బావా.

చం: ఇందులో అబద్ధ మాటాల్నిన వనేముంది; కష్టపడి చదివిన చదువుకు ప్రతిఫలం లేకుండావోతుందా?

వేణు: ఇంతకీ వాడిదయ వుండాలి. ఇన్నాళ్ళనుండి అనంతవం అనుకొన్నది ఇంత త్వరగా వచ్చిందంటే, వాడిదయ కాక మనదే ముంది? అయితే రేపేవెళ్లి—

చం: అలా వీలులేదు అలా అంటాడనే ముందుగా టిక్కెట్లుకొని తెచ్చాను చూడు. రెండురోజులండి వెళ్ళండి. మీ అపీనర్ హోదాని లోటురావీయములే తావా

వేణు: దానిక్కోదు, త్వరగా చేరితే మంచిదని, శాంతా చూశానా మీఅన్న ఎంత పని చేశాడో?

శాంత: ఎంతపని చేశాడేమిటి? చక్కని కుభవార్త మోసుకొచ్చాడ.

వేణు: అంతవరకు తాగానేవుంది. తాని, ఏకంగా టిక్కెట్లు వట్టుకొచ్చాడు. మావూరొచ్చి రెండురోజులుండి వెళ్లమంటున్నాడు.

శాంత: పోపీరేండి. నాన్నగార్ని చూసికూడా చాలా రోజులయింది

వేణు: అవునుమరి పీవా అన్నకు చెల్లెలువేగా? అందులో వెళ్ళేది వుట్టింటికాయె, సరే వదండి.

(రైలు వచ్చివెళ్ళిన కల్పం)

శాంత: ఎంతపేషని ఇలా విరిక్షిస్తూ కూర్చుంటాం? ఆనలు మీరిచ్చిన తెలిగ్రాం నాన్నగారికి అందిందోలేదో? పోపీపెట్రె,విడ్డింగ్ నేషన్ లోపెట్టి మనం వడిచి వెళదామా?

చం: పసిపిల్లాడితో ఎంత దూరమని నడుస్తాం? అందులో అపీనరైన తావగార్ని వడిపిస్తే జాకే మర్యాద?

వేణు: మరేం ఫరవాలేదు. నేమి నడుస్తాను ఎదొచ్చి పీపు మాత్రం అల్లుణ్ణి బుజాలమీద ఎక్కించుకోవాలి.

చం: బుజాలు ఎక్కిగాలం ఇంకాముందుంది. ఇప్పటినించే మొదలెడితే సరే కష్టం. పోపీ మీరిక్కడే వుండండి నే త్వరగావెళ్ళి బండి తోలుకొస్తాను.

శాంత: ఏం వద్దులే అన్నయ్యో. నాన్నగారొస్తున్నారు. కనూ? బండి కూడా వస్తుంటుంది. లేదాబూ లే తాతయ్య వస్తున్నాడు. లేదా, మొద్దు. ఓట్టి మొద్దుని ద్రండి వీడింది.

వేణు: మొద్దునిద్ర, ఉండిబోతుకనం. అట్టి పేనమామ అక్షణాలే వచ్చాయి.

రామయ్య: (వజీరము)—ఏయ్యో. శాంతా, చాలా సేపయినట్లుంది బండి జిగి. ఏంసాయనా వేణూ జేచుంగా వచ్చారుగదా? నయ్యాకీ వచ్చారు. ఇకనా కేం భయంలేదు, వెండరాదే బండి కట్టుకొద్దామంటే అప్పీ అడ్డంకులే.

చం: అవి సీకేపుడూ వున్నవేలే నాన్నా. పోపీ మనబండిచ్చి వెంకన్నును పంపకూడదూ?

రామ: మన బండి ఇంకేం మనబండిరా? మేరవర్గతమంతెద్దు మన ఎల్లెడ్లు విన్నప్రొద్దుటిచుండి పరక ముట్టలేదు. గుక్కిడు వీళ్ళు త్రాశేను, పైగా నోతెంటి ఉరుగువస్తున్నది. వురుగు మట్టిందో ఏమో. ఆనలు మనింటికేదో కని వట్టింది.

శాంత: అదేమిటి నాన్నా అలా అంటారు?

రామ: కాకపోతే మరేమిటమ్మా మూడురోజులకూ మీ అల్లుడికి జ్వరం తగిలింది మరునాటికల్లా బ్రహ్మాండంగా పెట్టుకొచ్చి ని. పక్కూరునుండి రాక్టరొచ్చి రాత్రి తెల్లవాడూ తారణదేవి మళ్ళీ వస్తానని ఇప్పుడే వెళ్ళాడు జురోజా గడిస్తేగాని ఏమాటా చెప్పనిన్నాడు.

చం: ఇప్పు డెలాగుంది నాన్నా?

రామ: అలాగేవుంది. మనకేం తెలుస్తుంది చెప్ప. చూడచ్చూ, ఇంకెన్ని కష్టాలు రావాలిచెప్ప. అనలిద:తా మొదలు దొడ్లోవుండే పాదాపు పోవటంతో ప్రారంభమైంది.

'Spotlight' కార్యక్రమములో ఆంధ్రర్యోవిద్యాయ పరుగుల ఛాంపియన్ పి. రాజశేఖరన్ తో డా. జె. పి. రామన్ పరిచయం. [మద్రాస్, జనవరి 29]

చం: ఏమిటి నాన్నా మీరుచెప్పేది ఒంగోలు అవు పోయిందా?

రామ: అవునుతగిది నీవు వెళ్లనరోజు వెంకన్న కొడుకు గొడ్లకు తోలుకుంటోయాడు తోడుకి. తిరిగొచ్చి అప్పుడు దూరం కలిగింద లేదు చెప్పాడు. పాపం, వెంకన్న మూడు రోజులునుండి తిరిగి తిరిగి పారిపోయాడు. అప్పుడాడ ముత్రం కనిపించలేదు. అంతే మిస్ట్రీ నాకు చెప్పబలం చాలిందని.

కాంత: ఎందుకునాన్నా, కళ్ళనీళ్ళు పెడతావు. దీవికంటూ కొరకం అన్న గుడ్డ మొరటుతినం. తిరువతివచ్చి దేవెవరి మొక్కలన్న మొక్కలకూకా చెల్లిచదుండా వచ్చాడు అందులో వడ్డికనుల వాడి పద్దనా యీ సిద్ధిక్షేత్రం.

రామ: ఏదేస్తూ తిరిగి, అనలు తెలియనిగానైతే నా చెప్పొచ్చు లేక పూర్తిగా తెలిసినవాడైతే నా చెప్పొచ్చు. కాని అటు అటు కావి నాళ్ళకి చెప్పటం కష్టం. నా జీవితంలో ఇలాంటి ఘటాలు చూడ లేని తిరిగి, నాదారిని నేడెళ్ళిపోయినా దాగుండేవి.

చం: నాన్నా అలా అనకు. నా తప్పు నాకర్థమయింది

కాంత: ఇప్పుడనుకూ అ ఏడకొండలవాని వేడుకోరా అన్నయ్యా. నీ కష్టాన్ని కడతేవతయి!

రామ: నచ్చే చైత్రమాసంలో వచ్చే వడ్డికనుల చెల్లిని మొక్క తీర్చు కుంటానం దణ్ణంపెట్టకో. అంద మొక్కలు ఎక్కడనునా ఎప్పుడనునా మొక్కకోవచ్చు.

చం: స్వామీ చైత్రమాసంలో కొండకొచ్చి మొక్క చెల్లిస్తాను. యీ కష్టాలు కడలేచ్చి రక్షించు ప్రభూ, అవది మొక్కలవాడా! వడ్డి కాసులవాడా! గోవిందా! గోవింద!

కాంత: నాన్నా మనకష్టాలు తప్పుక తీరిపోతయి. మేము మొక్క చెల్లించను ఇటు బయలుదేరగానే, వారికి అపీనర్ పోష్టింగు వచ్చాయి. మేము కలలోకూడా ఆపీనర్ ప్రమోషన్ వస్తుందనుకోలేదు. అంతా వాడిదయ.

రామ: లేకుంటే మరేమిటమ్మా, నీకొడుకు అటు వడ్డికనులు చెల్లించా దేమో, ఇటు అంతకు వందరెట్లు తిచ్చుకొన్నాడు.

వేణు: అదెట్లాగిందీ మామగారూ:

రామ: అయితే విన్న పేషకులో ప్రయిజ్జాండ్ పరితాలు చూడలేదా? నామి పేకొన్న టిక్కెట్టుకే ఫస్టప్రయిజ్.

కాంత: అయితే నామికి ఏడుకల అయిదువంద రొచ్చేకాయా నాన్నా. ఎంతటి చక్కని నిదర్శనం స్వామి దయకు.

(విరామం)

కాంత: అన్నయ్యా, యింటికొచ్చేకాం స్నానం చేసి యిక్కడే చప్పున రెండు వెండిరూపాయలు ముడుపుట్టి వచ్చి మొక్కకో, అన్ని కష్టాలూ ఎలా వచ్చాయో అలా పోతయి నీ కొడుకును రక్షించే బాధ్యత వాడిపై చేవుంది. మరేం ఫరకలేదు. నీవేమీ దగులు వరకు, పెద్దవాడిని నీవే అలావుంటే, ఎట్లా?

రామ: అమ్మాయీ కాంతా యిహా పరవాలేదుకల్లి. వనపై ఆ వడ్డికనుల కానికి డయ కలిగింది మీ అన్నయ్య మనసు కుదిరింది అత్రు దూడా తోటలోకివచ్చి మేస్తున్నదట మన పాలేదు వెంకన్న దుని కట్టికాడట యిహా మనకేం భయంలేదు. ఆ స్వామి మన పక్కనే ఉన్నాడు, అంతా వాడివయ.

“ఏడుకొండలవాడా! వెంకటరమణా! గోవిందా! గోవిందా! అనది మొక్కలవాడా! వడ్డి కాసులవాడా! గోవిందా! గోవిందా!

(అందరూ గోవింద కొడతారు.)

ఎమ్. ఎస్. సుబ్బలక్ష్మి: త్యాగరాజ ఆరాధన ఉత్సవము శిరుపర్వారునుండి రెలి (అఖిలభారత సంగీత కార్యకమి, జనవరి 27)

క వి తా రీ తు లు - చి త్ర క స త్య ము

రాహురి దొరసామిశర్మ

చూచోదగ్ధమన పద్యరచనను లన్నియు అకారస్వరముతోఁ గూడి కంకణాగరధవున్నమాలికావద్యకథ ఒక పద్యములోనే యామూఁడు సాహరణమున కవితయగు వ్యవ యుండుట, ఇట్లే గుడులు, కొమ్ములు, పత్రాదిబంధములు ప్రసిద్ధములు. మఱి విధముల చిత్రములఁ గూర్చుటయుఁ జూరింతురు. ఈకవిత-ఆకు, మధుర, ఏకవది-నాల్గు పాదము లర్థభేదము రథపత్రాది బంధములలో కవి గలదు. బహువిధ చమత్కారముల చిత్ర, విస్తరములని నాల్గువిధములు గలిగి యొకేతిరున నుండుట. ద్వీపది యొక్కయు కృత్రిమత యొక్కయు చిత్రంబులు రచియించుటంజేసి యిది అకుకవిత అనగా అడిగిన వెంటనే పద్యమునఁ బూర్వార్థోత్తరార్థము సామాక్షరములు వచ్చునట్లు గూర్చి చిత్రకవిత్వమనఁబడుచున్నదనిలక్షణ త్వరితగతిఁజెప్పు కవిత. అష్టాపదాన లేకరీతినుండుట. చరచరమన-అను బడును. దీపిక వికరించెను.

శతాపదానములిందుఁజేరును. మధుర అక్షరముల వర్ణించి వ్రాయుట నిరో కవిత-దేశికవిలాపేదములగు పద వ్యము. వర్ణాక్షరముల విడ నాడి ములు రగడలు. ఉపాహరణములు, వ్రాయుట అస్పర్శము. తలక్రియ ఒక సిద్ధ పద్యముతోపాట ఒకటి యక్షగానములు మున్నగు రచనలు, లుగాఁ జదివినను నొకేరీరున నుండు గాని యంతకన్న నెక్కువగాని చిన్న చిత్రకవిత యన్నది అక్షర శబ్దచిత్ర న్లు వ్రాయుట ప్రముఖము. మొదటి పద్యముల దత్తప్రబోధలక్షణము ములఁగూర్చిన కవిత, విస్తరకవిత. నుండి తుదివరకుఁ జదువునట్లు తుది లకు భంగములేక యిమిడించుట. ఇతిహాస పూణా ప్రబంధాది రచన నుండి మొదటికిఁ జదివినను నర్థవంత చంపకమాలయందు మొదటను 48 చతుర్విధ కవితరీతులలోఁ జిత్రకవిత మైన పద్యమగుచో అది అనులోమ పటను గొన్నియక్షరముల దొలఁ గించి చదివిన కందము గీతము అని చిత్రకవి పెద్దన లక్షణసార యొకటి. ఈ చిత్ర కవితయందు విలోమ చిత్ర మనఁ బడును. గించి చదివిన కందము గీతము సంగ్రహములోఁ జిత్రకవితను విరూ పించెను. అన్నకవియుఁ చిత్రబంధ గర్భకవితలను మూఁడుభేదములుగాఁ మఱియూఁడు తెలుఁగునన్ని. అవి చతుర్థపాదము వ్రాయుక యా సాదా వచ్చును. దీనిని కందగీత గర్భ చంపకమాలయందు. కొన్నికొన్ని పద్యములందు కొన్నికొన్ని పద్య ములు గర్భితములుగానుండ వీలు కవిక అన్నవి.

శబ్దచిత్ర కవిత - ఏకాక్షరి, ద్వ్యక్షరి, త్ర్యక్షరి, తలకట్టు, గుడు లు, కొమ్ములు, ఏకవది, ద్వీపది, త్రిపది, పాదప్రమకము, పద్యధను కము, అనులోమ విలోమము, ఓష్ఠ్యము, విరోధ్యము, అవలంబిహ్వ ము, అస్పర్శము, అక్షర గుణితము, పాదగోపకము లోనగు రచనరీ తికిఁ జెందినవి.

ఏకాక్షరి ద్వ్యక్షరి యనఁగా ఒకటి రెండక్షరములతోడనే పద్య ములుట. తలకట్టు అనగా హల్లు

గర్భకవిత

చిత్రకవిత లోనరు క్షితిమన్ను చెప్పిన వృత్తగర్భకముల నెఱఁగి కొన్ని పద్యచక్రవాగబంధాదులను గొన్ని, యమక భేదగో నములఁ గొన్ని....

ఒక సిద్ధ పద్యముతోపాట ఒకటి గాని యంతకన్న నెక్కువగాని చిన్న పద్యముల దత్తప్రబోధలక్షణము లకు భంగములేక యిమిడించుట. చంపకమాలయందు మొదటను 48 పటను గొన్నియక్షరముల దొలఁ గించి చదివిన కందము గీతము వచ్చును. దీనిని కందగీత గర్భ చంపకమాలయందు. కొన్నికొన్ని పద్యములందు కొన్నికొన్ని పద్య ములు గర్భితములుగానుండ వీలు న్నది. ఇట్టివే మత్తేగీతకందగర్భ సీరము, ప్రగ్విణీగర్భమణింగవ్రయా తము, కందగర్భమణిగణవికరము, నన్నయ తాతతాతారికలోఁ గాన కందద్వయ కమలవిలసిత రుగ్మవతీ వచ్చెడు. మృదుమధుర చిత్రవిస్తర చిత్రములువ్రాసి నానియిండ్లలోఁ గర్పక్రొంచపదము, చతుర్విధ కంద వనరన భావభాసుర కవితా రచనా వివాక్షరముల విముక్కుట. కావ్య ము మున్నగు ప్రసిద్ధగర్భపద్యములు విశారదులైన మహాకవులు రాజనరేం దుని కొలువులో నున్నారఁట. శ్రీవా

బంధకవిత

చక్ర పద్యకావ్యకారములలోఁ కందద్వయ కమలవిలసిత రుగ్మవతీ చిత్రములువ్రాసి నానియిండ్లలోఁ గర్పక్రొంచపదము, చతుర్విధ కంద వనరన భావభాసుర కవితా రచనా వివాక్షరముల విముక్కుట. కావ్య ము మున్నగు ప్రసిద్ధగర్భపద్యములు విశారదులైన మహాకవులు రాజనరేం దుని కొలువులో నున్నారఁట. శ్రీవా

చిత్రానియా

హమ్మనానియత గల బిన్నట్లు

ధుడును శృంగార నైషధమున వకర్షకమగుటకీ జితకావ్యము కర్తవిన్నకొటపెద్దగ[ఁగనశతాబ్ది] లాగము చిత్రకవితా ప్రచురము. మృదుమమర చిత్రవిస్తర కవితా అధమమతిలోఁజేర్పబడినవి. అలం తరువాత లక్షణసార సంగ్రహము, దీనివంటి చిత్రకావ్యము మఱియొ విలాస వాగ్విరులగు కవీశ్వరులను కార శాస్త్రములలో చిత్రకవితను నెరస భూసాలీయము, అప్పకవీయం కృటిలేదు. ఇందలి యొక పద్యము అవి నన్నయ పద్ధతిలో వ్రాసెను. శబ్దాలంకార ప్రకరణములలో జేర్చి మున్నగు అక్షరగ్రంథములలో చిత్ర వాషష్టిలేద చిత్రీసీసము. అరువదితి. ఇండు అకు వనుకుకు బదులు మృదు చెప్పియున్నారు. అలంకార శాస్త్రము కవితారీతులు విశేషముగాఁ జెప్పఁ వింది బంధగర్భ చిత్రకవితాచరణ. ననియున్నది. నన్నయ శ్రీనాథుల లండేశాక, భారవి కిరాతార్జునీయము జడినవి. లింగమిడియున్నవి. అర్పాచీన కాల.

తర్వాతివారుఅకుకవితయనయేచెప్పిరి చూమునిశికుపాలవధ మున్నగుమహా అష్టభాషల మధురాకు విస్తర చిత్ర కావ్యములందు చిత్రకవితా రచనలు కవితలు చెప్పు నక్కపులు మెచ్చ మిక్కిలిచేయఁబడియున్నవి. ఇవిగాక [షోడశకుమార చరిత్ర] ఆజమమర యనుకల్పాకరముః యమకార్ణ చిత్ర విస్తర కవితావిజృంభణస్తంభి వము, చిత్రరత్నాకరము, శాసగు తటాబధనభూతి కాశినిస ముఖ్య నేవి సఃపూర్ణ చిత్రకావ్యములు. అతి విఖ్యాత గౌరవులగుకవులను [కళా దుష్కరములైన రామవయాదవీయ, పూర్ణోదయము] ఆకుపు మధురము నలహరిశ్చంద్ర అను లోమనిలో మ చిత్రము విస్తరముగాఁ జతుర్విధ చిత్రకావ్యములును అభిషేక పరిపి కవితలు [ప్రబంధరాజము]

అలంకారికుల మూట

తెనుఁగులోని చిత్రకవితా ప్రక్రి యకు మూలము సంస్కృత భాష అది కవియగు నన్నయ భారతావ ణోవి నిశ్రుతి వితయనుట నిర్వివాద తారీకలో కవితారీతులలో చిత్రకవిత ము. సంస్కృతభాషలోఁ జిత్రకవితా ను బేర్కొన్నాఁడే కాని, గ్రంథమం రచన ప్రాచీన కాలమునుండి కాన చెందును దానినిజూపలేదు. చిత్రకవి వద్దుడున్నది. కావ్యప్రకాశ, కావ్యా తను ప్రథమముగాఁ బ్రదర్శించిన దర్శ, సాహిత్యదర్శణ. సాహిత్య వాఁడు కుమారసంభవ కావ్యకర్త రత్నాకర, ప్రతాపరుద్రీయాది సాహి సన్నిచోడుఁడు. ఇతఁడు నాగమరణ త్యశాస్త్ర గ్రంథములందుఁ జిత్రకవితా చక్రబంధములు, చదుర్విధ కండము విషయములు ప్రపంచినఁబడి యు కందగర్భచంపకము అను చిత్రరచ న్నవి. సంస్కృతా లంకారికులు నలఁ గావించెను ఛందోలక్షణ వ్యంగ్యస్వర్యలేనిది అధమకావ్యమని గ్రంథకర్తలు వణపురు వివిధ చిత్ర కావ్యత్వై విద్యమును నిర్వచించిరి. కవితారీతుల లక్ష్యలక్షణములఁ జూ అందు చిత్ర కావ్యమును అధమకావ్య విరి, మన యెలుకకు వచ్చినంతలో ముగాఁ బరిగణించిరి వ్యంగ్యసాగ్య వీ కవితా ప్రక్రియను లలితగ్రంథ మున్నుల్లేవలదమం కావ్యం చిత్రమితి ములోఁ బ్రవేశ పిట్టన ప్రథమభాషణి గ్ములే అనిప్రతాపరుద్రీయము. రసా ఙ్గండు కావ్యాలంకార చూడామణి

చిత్ర కవితారచనలు

కొండలు కొండలు మహాకవులు బంధగవితకు లక్షణగ్రంథము నంత. తమ కావ్యములందు కొంచెముగానో రించెను. జానిపేరు ప్రబంధసంబంధ గొప్పగానో యీ చిత్రకవితను జూపి బంధవిబంధన గ్రంథము. మాడభూషి యున్నారు. వేంకటాచార్యులు భరతాభ్యుదయ.

అనుభవసారము, ఉత్తర హరి మునము, కొక్కొండ వేంకటరత్నం వంశము, జైమిని భారతము, పారి పంతులు విశ్వేశ్వరీమునము. నావిలి. జాతా వహరము, కళాపూర్ణోదయ కొలను సుబ్బారావు శ్రీ కుమారాభ్యు ము, హంసవింశతి, ప్రబంధరాజ దయమునను చిత్రరచన లలితూత్ర వేంకటేశ్వర విజయవిలాసము, రసిక ముగాఁ బ్రదర్శించిరి. ఈ శతాబ్దిలో జన మనోభిరామము, నమీరకుమార నాదెండ్ల పురషోత్తమ కవిగాఁ విజయము, దళావతార చరిత్ర. కవి యద్భుతోత్తర రామా యణము. కాజినోరంజనము పావరాజు అద్భుత చిత్రకవితా నిధానము. నాచన సోమనాది ప్రాచీన కవులు నిరోష్ఠ్య పద్యములుగొన్ని వ్రాయుఁజూచి. తర్వాతివారు నిరోష్ఠ్యకావ్యములు నిర్మించిరి. అల్లసాని పెద్దన చతు ర్విధకవితా నిర్మాహకఁడనవి, తెనాలి రామకృష్ణుడు నలుదెలుంగులనెన్నఁ శతాబ్దిలో నన్నిచోడునడఁ బ్రయత్న గల కావ్యధారల ఘనుఁడని చెప్పు టైనను 18వ శతాబ్దినుండి అనేగా కొన్నారుగాని పేరు గ్రంథములలో రాయలకాలము నుండి విస్తరింఁ జిత్రకవితను చూపలేదు. మఱిరాము దొడగినది. 17వ శతాబ్దిమున వీ రాజభూషణుఁడు, గణపవరపు నంక కవితాప్రక్రియ పరాకాష్ఠనంపినదని అకవి, కంకంటి పాపరాజు, గట్టు చెప్పవచ్చు. అప్పకవి కిండుక ప్రభువు. అల్లమరాజు సుబ్రహ్మణ్య తర్వాతి వాఁడగు గణపవరపువేంకట కవి రచించిన ప్రబంధరాజ ముమూ విజయరాఘవ నాయకఁడుమున్నగు

కవులు తాము పతర్విధ కవితా అని యీ కవితారీతి తుపయోగము విశ్వాహుకలవని గ్రంథస్థము చేసి విద్వేషించెను చిత్రరచన యుత్తమకొన్నారు.

గర్భ కవిత

పరిశీలించగా తెలుగు వాఙ్మయమున నీ చిత్రకవిత సంస్కృతము నందుకంటె స్పష్టమని యున్నదని చెప్పక తప్పదు చిత్రకవితాభేదమగు గర్భకవిత తెలుగులోనే తప్ప సంస్కృతమునఁ గనరాదు

కవితారచనలో వైవిధ్యము తప్ప వినరి శబ్దార్థముల రెండికి సాహిత్యము కావ్యమనియాలంకారిక విర్వచనము. అందు శబ్దప్రాధాన్యమునకు సాధనము శబ్దాలంకారములు. కావ్యాంగి కు ఇవి చాల శోభాకరములు. ఈ శబ్దాలంకారములలో జేరినదేకతా చిత్రకవిత. యమకాది చిత్రబంధక్రమములు బహుళములు నానిగతి లాషాకావ్యములకు నుచితములైచను అని చిత్రకవితకు స్థానం కల్పించినాఁడు విన్నకోట సిద్ధన, అనుకవితవంబులల్లిశనే సరా చిత్ర ప్రబంధముల్ సేయవలదె; అన్నది ముట్టవళవి. కవుల మంవంతిఁగా నల్లితేగాదు, చిత్రప్రబంధముల్ సేయవలయు అని పునరుద్ఘాటించినాఁడు నేణుగోపాల శతక కర్త

రుచి భేదము

కావ్యాలోకకర్త రసభావాని విషయ విషయ విరహసతి అలంకార విబంధోయస్సచిత్ర విషయోపతః

మనమున ననుమానము నూనను, నీనామ మను మను మననమును, నేను మున్న మాన, నన్ను మన్నన మని మను మను, నానామునీన మానా, మానా,

అప్పు కవీయము — నిరోధ్యము ..

[పవనిభవన అను శీతరములు

విడిచిపెట్టి చెప్పిన పద్యము.]

నరహర్యక్ష, దయాకర, కరిరక్షణ పక్రిహస్త కాంచన చేలా

గరుడ తురంగ, జనార్దన ఖరదైత్యనికృంతన హరి, కంజదళాక్ష.

రధబంధము . [మదీయము]

శ్రీక, చంద్రాభరద్రకీర్తి, ప్రభావ శేవధీ, శంకరనిభా, అలావళిని రాన, చతురేంద్ర, మన్మరిరాజ, చంద్ర

మౌళి, జోహారు, భాను సంస్కార కాంతి ములోఁ బ్రత్యేకకాఖగాఁ బరిగ

జు బంధమధ్యమున — శ్రీ చంద

శేఖరేంద్ర భారతి — ము పేర వచ్చును

అప్పు కవీయము —

[కందగీతగర్భ చంపకమాల]

నరహరిశేఖనా వనజనాభ రమాధవ వంశహస్త బం

ధుర సుగుణాక కా దురితదూర జనార్దన దోర్బలాధ్య గి

ర్వర గిరిశస్తుతా మురహరాసుర పూజిత ముఖ్యపాద సుం

దరపురుషాగ్రణీ భుజగతల్ప శచీపతి పుత రక్షణా,

గర్భిత కందము .

హరిశేఖనా వనజనా

భ రమాధవవంశ హస్తభంధుర సుగుణా

గిరిశస్తుతామరహా

సురపూజిత ముఖ్యపాద సుందర పురుషా.

గర్భిత గీతము....

వనజనాభ రమాధవ వంశహస్త దురిత దూర జనార్దన

దోర్బలాధ్య

మురహరాసురపూజిత ముఖ్య పాద

భుజగతల్ప శచీపతి పుతరక్ష.

కవితావివేదము గూర్చు నీ చిత్ర

కవితాప్రక్రియ తెలుగు వాఙ్మయ

ములోఁ బ్రత్యేకకాఖగాఁ బరిగ

ణింపఁదగినది. దీని విషయమై పరి

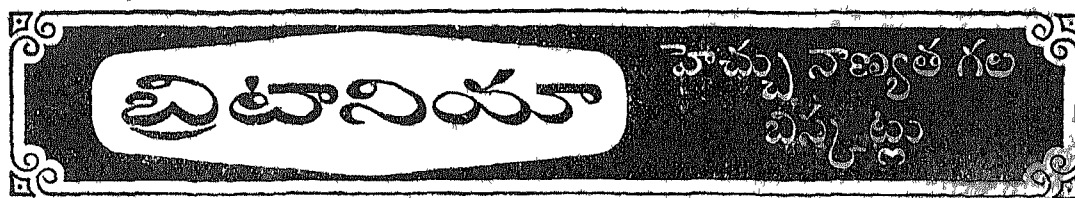
శ్రమచేసినవారడదు అంద్రవాఙ్మ

యమంతయుఁ బరిశీలించి లక్ష్యలక్షణ

ములఁ బ్రదర్శించి చిత్రకవితా వాఙ్మ

యమును సంతరించుట మానక

కము

దీన్ని గుది గుచ్చాడు. అంతే కాదు తన ఎనభయ్యవ యేట వ్రాసిన రూప్ కథ అనే పాటలో దీన్ని ధ్వన్యాత్మకంగా వాడు కున్నాడు. ఆయన అవసాన కాలంలో వ్రాసిన పాటలన్నిటిలో అది చాల అద్భుతమైనదీ శ్రావ్యమైనదీను.

నౌకా గృహములోనే వివాసము

టాగూర్ తండ్రి ఆయనకు కుటుంబ జమీమీద పెత్తనం ఇచ్చాడు. ఆ జమీ, మధ్య ఉత్తిర బెంగాలులో విస్తరించి వుండేది, 1891 లో టాగూర్ అక్కడికి

వచ్చాడు. దానికి శాశ్వతమైన ప్రధాన స్థావరమంటూ లేదు. ఆ జమీకి మూడు చోట్ల మూడు కచేరీలు. ఆ స్థావరాలు మూడూ పద్మానది పాయలమీదనో, ఉప నదులమీదనో వుండేవి. ఆయన ఆ స్థావరాలలోని వివాసగృహాలలో మార్చి మార్చి వుంటుండే వాడు. కాని ఆయన ఎక్కువగా నదిమీద నౌకాగృహంలోనే సగళ్ళూ, రాత్రిళ్ళూ గడిపేవాడు. నదిమయమైన ఈ ప్రదేశానికి కావడం, ఆయనకు నిత్యమైన జానపద వంగదేశం యొక్క హృదయంలో ప్రవేశం దొరికి నట్లయింది. ప్రకృతి మానవుడు సమగ్ర సమన్వయం పొందిన

ఈ నూతన పరిసరాలలో ఆయన కెక్కువ అసక్తి కలిగింది. దేశంలో టాగూర్ నివాసము ఆయన కవితా శక్తి తన మార్గాలలో విజృంభించింది. ప్రకృతి తోటి మానవునితోటి ఒక నీరస ప్రశాంత సామరస్యభావం ఆయన ఎడ్యాలలో పడక నారంభించింది. ఆయన భావన ధ్వని ప్రధాన చిత్రాలను రూపు కట్టింది. భారతీయ సాహిత్యంలో అంత వరకూ లేని కథానికలను వ్రాయడం అప్పుడే ఆయన మొదలు పెట్టాడు. రాగభావ వికారాలను పసిపిల్లల సంప్రదాయం బాగా తెలిసిన శ్రీల కథా కథన పద్ధతిని తెలిపే జానపద సంప్రదావ్రాణాడు ఆ లో జానపద యం స్వాభావికంగా ఆయన్ను ఆకర్షించింది.

నదీప్రోక్షిత జానపద వంగ ఒక సంవత్సరము తర్వాత రవీంద్రనాథ్ బెంగాలీ భాషలోని జోలపాటలను గురించి పెద్ద ఉత్తమ వ్యాసము వ్రాశాడు అది 'సాధన'లో వచ్చింది. ఆ వెంటనే సాహిత్య సరిషత్ పత్రికలో అలాటి జోలపాటల సేకలనాన్ని ప్రకటించాడు. ఈ రెంటిలో టాగూర్ జానపద స పృచిన ఎకకవతి' అనే అద్భుత నవల ప్రకటితమైంది. దానివల్ల జోల పాటలలోని రాగభావ వికారాల అగాధత్వం టాగూర్ దృష్టికి వచ్చింది. రవీంద్రనాథ్ ఆ సకల మీద సాధనలో మంచి సమీక్ష వ్రాశాడు ఆ లో జానపద వాద్ సర్కార్ ఒక మంచి జోల విలువను పాటల సంపుటిని ప్రచురించాడు నిరూపించాడు.

ఒక సంవత్సరము తర్వాత రవీంద్రనాథ్ బెంగాలీ భాషలోని జోలపాటలను గురించి పెద్ద ఉత్తమ వ్యాసము వ్రాశాడు అది 'సాధన'లో వచ్చింది. ఆ వెంటనే సాహిత్య సరిషత్ పత్రికలో అలాటి జోలపాటల సేకలనాన్ని ప్రకటించాడు. ఈ రెంటిలో టాగూర్ జానపద స పృచిన ఎకకవతి' అనే అద్భుత నవల ప్రకటితమైంది. దానివల్ల జోల పాటలలోని రాగభావ వికారాల అగాధత్వం టాగూర్ దృష్టికి వచ్చింది. రవీంద్రనాథ్ ఆ సకల మీద సాధనలో మంచి సమీక్ష వ్రాశాడు ఆ లో జానపద వాద్ సర్కార్ ఒక మంచి జోల విలువను పాటల సంపుటిని ప్రచురించాడు నిరూపించాడు.

దగ్గుతో సతమతమవుతున్న పుడు

- తక్షణమే పనిచేస్తుంది
- ఉద్రేకమును వ్యవహరిస్తుంది
- శ్వాసవాళాల్లో గట్టిపడ్డ శవమును వదిలిస్తుంది
- ఉపరి మలుపుగా తినికోవల్లా చేస్తుంది
- దగ్గు నేర్పుదును శారదాంబు తిప్పిస్తుంది.

దింగార శిష్యానిటి కంపిలి తిప్పితిలి
కంకల్-టి

మీరు నిర్మలతగా అధారపడవలసినది

బి. ఐ. కాపీ నిరవే

1891 నుంచి వ్రాయబడిన అది మనకు తెలుపుతుంది. దాని ఖండకావ్యాలలో చాలా వాటికి పేరు 'చాలా చిన్న పాతకథ' టాగూర్ జానపద వాఙ్మయము ఉల్లాంపిట్టా చింత వక్షి, ఇవి నుంచిన స్తుపులను తీసుకున్నాడు. రెండూ సృష్ట్యాదినుంచి ఒక ఆయన ఈ నూతన పరిసరాల్లో పరిని తమ మీద వెట్టుకున్నాయి రచించిన ప్రథమ పద్యకావ్యం 'సోనార్ తరి' అని, 'బి.బివతి', బురద అనీ, దాసమీచి జీవమంతా 'రాజు కొడుకులు, రాజు కూతురు'. 'నిద్రిత', 'సుప్రోత్థిత' మొదలైన వాటిని ఉత్సుకులు చూడవచ్చును మరికొన్ని ఖండ కావ్యాలలో టాగూర్ జానపద వాఙ్మయ వద్దతినే అవలంబించాడు. 'కల్పన' ని 'హిన్-దిన్-చట్' ఇందు కొక ఉదాహరణం జానపద కథవిభాగంలో గుప్తార్ధకలితమైన కథ ఒకటి టాగూర్ కు పూర్వం దాన్ని బెంగాలీ వాఙ్మయము ఎరుగదు. సోనార్ తరిలో 'పరశువేది' అని ఆకాశములో చంద్రుడు' అనీ, అలాటి చక్కని ఖండకావ్యాలు రెండు వున్నాయి.

చాలా చిన్న పాత కథ

తాను వ్రాసిన కొన్ని ఉదాత్త కథానికలలో కూడా రవీంద్రనాథ్ జానపద వాదవద్దతిని వాడినాడు. అలాటి వాటిలో మొదటిది 1898 జూన్ లో వ్రాసిన 'అసంభవకథ'. అందులో వస్తువు తన పూర్వ స్మృతులనుంచి తీసుకున్నా దాన్ని అతిసరిచితమైన ఒక అద్భుత కథ అనే చక్రములో విగించాడు. ఆ తర్వాతి నెలలో ఇంకొక కథ వ్రాయబడ్డది. దానికి నమూనా ఈసంవత్సరం. వస్తు వేమంత బరువైనది కాదు కాని దానిని ప్రదర్శించిన తీరు మాత్రం సుస్పష్టంగా ఉత్సుకతను రేపే బట్టుగా వుంది. టాగూర్ దృష్టిలో బెంగాలీ సాహిత్య సమకాలిక విమర్శయొక్క విలువ ఎలాటిదో

జానపద రచనా పద్ధతి

ముప్పయి యేండ్ల తర్వాత. కథానికా శరీరానికి ఏమాత్రమూ ఒడుగనట్టివీ కవిత్వానికి పనికి రానట్టివీ అయిన రచనలు చెయ్య దానికి రవీంద్రనాథ్ మళ్ళీ జాన పద రచనా పద్ధతిని చేపట్టాడు వాటికి ఒక వింత జానపద కథ స్వరూపాన్ని కూర్చాడు వాటి క్షేలి గద్యానికి వద్యానికి మధ్య స్థంగా వుంటుంది.

1922 లో 'లిపిక' అనే స, పుటిలో అవి సంకలనం చేయ బడ్డాయి. 'రాజపుత్తర్', 'పరీర్ పరీచీ', 'కత్తార్ భూత్', 'తోతా-కాహిని', అనేవి. వాటిలో బాగా ఎన్నదగినవి. 'రాజపుత్తర్' ఒక మీద కాలేజీ విద్యార్థియొక్క మామూలు పనులను చెబుతుంది కాని జీవిత సమస్యలను ఎదు

ర్కోవడంకో మొక్కవోని మా నవ సాహసాన్ని తెలిపే గుప్తార్ధ ప్రకాశికగా అది మహాకావ్య గౌరవాన్ని అందుకుంది ఆ కథ నుంచి కొన్ని పాత్రలు ఉదాహరిస్తాను :

"ప్రపంచంలో ఇకదంతలా బాగాన్ని కీర్తిని సుఖాన్ని అన్వేషిస్తుంటారు. కాని మన రాకుమారుడు రాక్షసి నిర్బంధం నుంచి రాకుమారిని కప్పించడానికే కృత నిశ్చయమైనాడు. కుసానులు వెలరేగు తున్నాయి. వడం ఎక్కడా కనపడడం లేదు. కాని రాకుమారు డింకా దారి కోసం వెతుకుతూనే వున్నాడు. ఇది సర్వకాలములందు అన్ని ప్రదేశాల లోనూ మానవజాతి ఆరాధించే అద్భుత కళలలో ప్రధానమైంది. రాజకుమార్తె నిర్బంధంలో వుంది, సముద్రం అలం ఘ్యంగా వుంది రాక్షసిడు అజేయుడు అయినా ఆ కుర్రవాడు విస్మయాన్ని నింపింది, 'నేను రాకుమారిని రక్షించి తీసుకువస్తాను, అని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాడు. ఈ ఆమర సంధేగాన్ని మనం స్మృత కొత్తగా పట్టిన విధం కంచివ్వాలి."

ఏ పనికైరా స్వత త్రించి పూనుకోలేని మన స్వభావాన్ని, బాధ్యతను తప్పించుకు తిరిగే ప్రవృత్తికి, 'కత్తార్-భూత్', 'యజమానియొక్క దయ్యము-ఖండిస్తుంది. మన దేశము వుండే విద్యావిధానము మీద 'తోతా-కాహిని'-చిలక కథ-ఒక నిశిత విమర్శ అది వ్రాసి నలభై రెండు ఏ.డ్లయినా దాని ప్రయోజనం ఇప్పటికీ పోలేదు.

సాన పెట్టని రాళ్ళు

ఇరవై యేండ్ల తర్వాత, ఎన్నభయ్యో యేడు దగ్గరపడు తున్నప్పుడు పిల్లలకు పనికివచ్చే పద్యాలు జానపద సంప్రదాయ

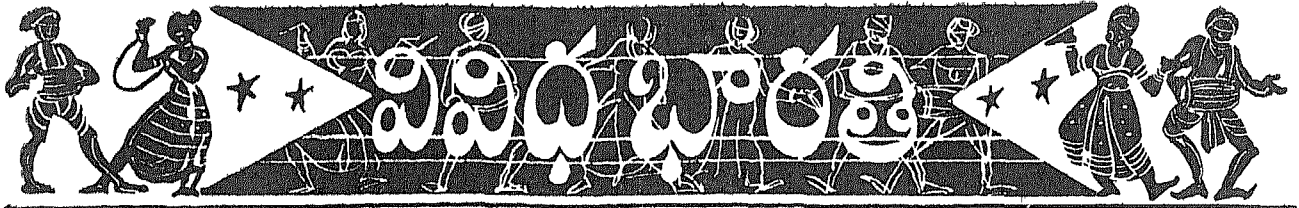
మును వ్రాయాలని టాగూర్ కు ప్రబలమై; కోరిక కలిగింది. అలా వ్రాసినవన్నీ 'చరేర్-చబీ' నూ 'ఖిచ్-రా' నూ సంకలిత మయ్యాయి 'ఖిచ్-రా' లోని విపరీత భావ శ్రావితమైన పద్యాల కన్నిటికీ టాగూర్ బొమ్మలు వేశాడు అవి చిన్న వాళ్ళ కుద్దేకింపబడినవైనా పెద్ద వాళ్ళ బొమ్మకొన్ని కూడా రేకెత్తి స్తాయి. 'ఖిచ్-రా' సంపుటికి తోడ్పాడి, 1937 లో వ్రాసిన 'వాడు' అనే గద్యసంపుటం కథా నాయకుని సాహసకృత్యాలలో విపరీతమయిన స ఘటనలనూ, నవ్వుపుట్టించే సంఘటనలనూ, అది మనముందు పెడుతుంది. ఆ కథానాయకుడికి పేరు లేదు. కేవలం ఉత్తమ పురుష సర్వ నామంగానే సూచింపబడ్డాడు. దానికికూడా టాగూర్ బొమ్మలు వేశాడు. 'వాడు'యొక్క అచిత పద్యాలలో ఆ విపరీత కథలకు గల తారతాన్ని, ఆ బొమ్మల ఉద్దేశాన్నీ టాగూర్ ఇలా విశదీకరించాడు :

"ఈహరిలం చేత వీవంది మనస్సు అట్టుడుగునుంచి చిక్రమైన బావలూ, దృశ్యాలూ పైకి పులికి వచ్చాయి అవి హేతువు అనే సరిహద్దును దాటి అంత రించిపోతాయి. అవి సానపెట్టిన రాళ్లు, సదృశస్థిరకాల, కలగావులగంగా వంకర బింకరగా వున్నాయి. కొంత భావ తోనూ, కొంత కుంచితోనూ అవి చూపు దిట్టకున్నాయి. నా నంచి భావించే వాటి నన్నిటివీ మీకు సమర్పిస్తున్నాను".

[తెలుగు అనువాదం : నాయని సుబ్బారావు]

చిత్రానియా

హెచ్చు నాణ్యత గల బిస్కెట్లు

అన్ని భారత కదంబ కార్యక్రమము

ఫిబ్రవరి 1-వ తేదీ గురువారం
నుండి ఫిబ్రవరి 15-వ తేదీ
గురువారం వరకు

(ఫిబ్రవరి 4, 11 ఆదివారములు
మినహా)

ప్రసారము I

42.13 మీ (7120 కిలోవేట్)
41.32 మీ (7260 కిలోవేట్)

7-00 అరుణోదయ సంగీత మంజరి
7-30 వందనవారి కత్తి గీతావళి
8-00 యుంకార్ నాట్య సంగీతం
8-15 స్వర్న సంగమ కదంబ కార్యక్రమము

8-30 మధువన్
8-57 టుర్రోఖా నేటి కార్యక్రమముల వివరాలు

9-00 ప్రసాత సమాచారము

ప్రసారము II

52.27 మీ (11870 కిలోవేట్)
31.28 మీ (9590 కిలోవేట్)

11-00 అంధధనుస్సు కదంబ కార్యక్రమము

12-00 ప్రసాత సమాచారము

ప్రసారము III

25.36 మీ (11830 కిలోవేట్)
31.28 మీ (9590 కిలోవేట్)

2-00 మనోరంజన్ మీరుకోరిన పాటలు

3-00 ప్రసాత సమాచారము

ప్రసారము IV

31.41 మీ (9550 కిలోవేట్)

కర్ణాటక సంస్థిత కార్యక్రమము

4-30 శీతమాలిక
4-45 అంజలి-శీతావళి
5-00 వాద్య సంస్థిత

5-15 మధుత శీతం మీరుకోరిన పాటలు (బుధ, కుక్ర, ఆదివారములు)
6-00 జానామృత శాస్త్రీయ సంగీతము

6-15 ప్రసాత సమాచారము

ప్రసారము V

31.41 మీ (9550 కిలోవేట్)
41.32 మీ (7260 కిలోవేట్)

6-30 తారహార వనద్ధ పురాణ గీతాలు

6-45 ఉదయశాన్ దేశభక్తి గీతాలు, బృందగావనము

7-00 పుష్పావళి మీరుమెచ్చిన పాటలు

7-30 గజరా గీతా గుచ్ఛము

8-00 పత్రావళి శ్రోతల ఉత్తరాలు

8-10 తనవంటి మగమ సంగీతం మీరుకోరినవి (బుధవారములు)

8-30 మన్-చాపా శీత మీరుకోరిన పాటలు

9-00 హవామహల్ నాటికలు, రూపకములు, హాస్య రచనలు

9-15 మంజుషా జానపద, ప్రాంతీయ సంగీతం

9-30 రాక్షతండ్ రేవతి కార్యక్రమముల వివరాలు (శనివారములు మినహా)

9-45 ప్రసాత సమాచారము

ప్రత్యేక కార్యక్రమము

ఫిబ్రవరి 9, 10 శనివారాలు

రా. 9-45 నుండి 11-00 వరకు 50.38 మీ (5955 కిలోవేట్)

10-00 నుండి 11-00 వరకు 41.32 మీ (7260 కిలోవేట్)

9-45 నాదరంజని వాద్య సంగీతము

10-00 శీతమంజరి చరిత సంగీతం
10-40 తంకనాటి చరిత శాస్త్రీయ సంగీతం

10-57 టుర్రోఖా సచ్చేనావపు కార్యక్రమాల వివరాలు

11-00 ప్రసాత సమాచారము

ఫిబ్రవరి 4, 11 ఆదివారాలు ముఖ్యమైన పండుగ దినాలు

ప్రసారము I

42.13 మీ (7120 కిలోవేట్)
41.28 మీ (7260 కిలోవేట్)

7-00 అరుణోదయ సంగీత మంజరి

7-30 వందనవారి కత్తి గీతాలు

8-00 యుంకార్ నాట్య సంగీతం

8-15 స్వర్న సంగమ కదంబ కార్యక్రమము

8-30 శీతోంభతి కహాని పాటలతో కూడిన కథ

8-57 టుర్రోఖా నేటి కార్యక్రమముల వివరాలు

9-00 ప్రసాత సమాచారము

ప్రసారము II
25.27 మీ (11870 కిలోవేట్)
31.28 మీ (9590 కిలోవేట్)

10-15 తంజావతి

10-45 తత్వాకర్ నాటికలు, హాస్యరచనలు, వీధి

11-00 బాగ్ బహర్ మాదియ, పాటలు

11-30 చౌరరా

12-00 ప్రసాత సమాచారము

ప్రసారము III
25.36 మీ (11830 కిలోవేట్)
31.28 మీ (9590 కిలోవేట్)

2-00 మనోరంజన్ మీరుకోరిన పాటలు

3-00 అష్టామర్ మీ ఇంట్లో ఆందలి

3-30 ప్రసాత సమాచారము

ప్రసారము IV

31.41 మీ (9590 కిలోవేట్)

కర్ణాటక సంస్థిత కార్యక్రమము

4-30 శీత మాలిక

4-45 అంజలి-శీతావళి

5-00 వాద్య సంస్థిత

5-15 మధుత శీతం మీరుకోరిన పాటలు (బుధ, కుక్ర, ఆదివారములు)

6-00 జానామృత శాస్త్రీయ సంగీతము

6-15 ప్రసాత సమాచారము

ప్రసారము V

31.41 మీ (9550 కిలోవేట్)
41.32 మీ (7260 కిలోవేట్)

6-30 తారహార వనద్ధ పురాణ గీతాలు

6-45 ఉదయశాన్ దేశభక్తి గీతాలు, బృందగావనము

7-00 పుష్పావళి మీరుమెచ్చిన పాటలు

7-30 గజరా గీతా గుచ్ఛము

8-00 పత్రావళి శ్రోతల ఉత్తరాలు

8-10 తనవంటి మగమ సంగీతం

8-30 మన్-చాపా శీత మీరుకోరిన పాటలు

9-00 హవామహల్ నాటికలు, రూపకములు, హాస్య రచనలు

9-15 మంజుషా జానపద, ప్రాంతీయ సంగీతం

9-30 రాక్షతండ్ రేవతి కార్యక్రమముల వివరాలు

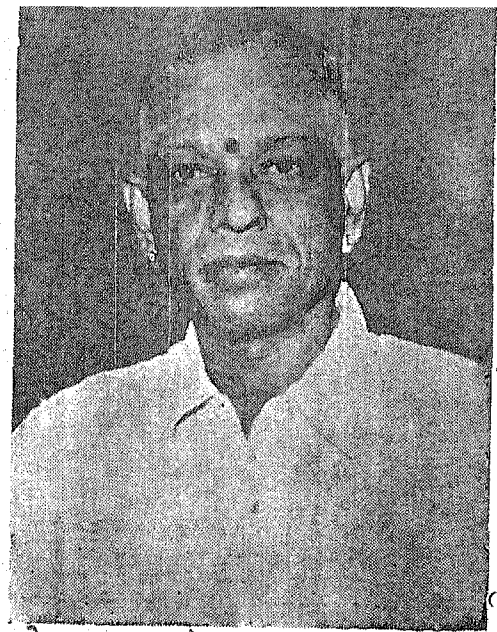
9-45 ప్రసాత సమాచారము

ఇతర వివరములకు : ప్రొడ్యూసర్, 'వివిధ భారతి' అకాడమి, పోస్ట్ బాక్స్ 4, బొంబాయి-1.

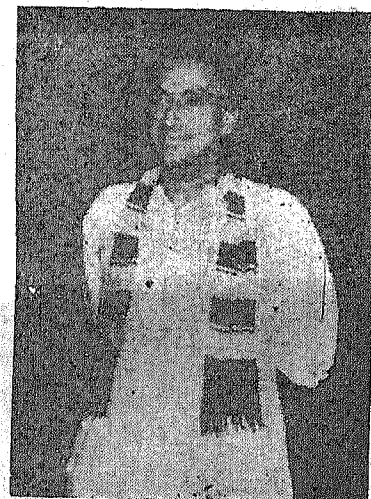
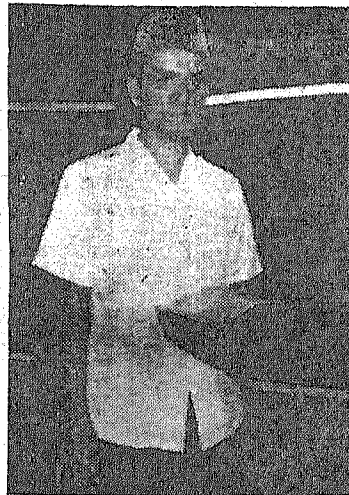
ఎమ్. ఎల్. వనంతకుమారి (మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 2]

జి. ఎన్. బాలసుబ్రహ్మణ్యం (మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 9

ప్రత్యేక లలిత సంగీత కచేరీ (విజయవాడ) ఇటీవల ఆచార్యుల సమక్షమున జరిగినది

ఈ కచేరీలో అతిథులుగా పాల్గొన్న
పి. బి. శ్రీనివాస్ మాధవపెద్ది నర్తకం

జి. వైవిహ
(మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 4)

వి. వజ్రలం
(మద్రాస్, ఫిబ్రవరి 11)

దేవులపల్లి వెంకటకృష్ణాస్వామిస్వామిగారిచే—తొలిసారిగా చిత్ర
తోళ్ళకు పాలివేసేవాడు (హైదరాబాద్, ఫిబ్రవరి 1)